การวิเคราะห์แนวทางการลดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2562 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ANALYSIS OF MITIGATION GUIDELINES FOR CAPACITOR BANK EXPLOSIONS AT 22 kV SUBSTATION OF PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Engineering in Electrical Engineering Department of Electrical Engineering FACULTY OF ENGINEERING Chulalongkorn University Academic Year 2019 Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์แนวทางการลดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุ
	ที่สถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าส่วน
	ภูมิภาค
โดย	นายณัฐวัฒน์ นามลักษณ์
สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย เตชัสอนันต์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย ชัยทัศนีย์)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย เตชัสอนันต์)	
<u></u>	กรรมการ
(ดร.พิสิษฐ์พล จิรพงศานานุรักษ์)	ITY
	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.วิโรจน์ บัวคลี่)	

ณัฐวัฒน์ นามลักษณ์ : การวิเคราะห์แนวทางการลดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่ สถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (ANALYSIS OF MITIGATION GUIDELINES FOR CAPACITOR BANK EXPLOSIONS AT 22 kV SUBSTATION OF PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ธวัชชัย เตชัสอนันต์

้วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์แนวทางการลดการระเบิดของชุดตัวเก็บ ประจุที่สถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยนำโปรแกรมทาง คอมพิวเตอร์ ได้แก่ EMTP/ATP, PQView รวมทั้ง DlgSILENT PowerFactory มาใช้วิเคราะห์ สาเหตุที่มีผลต่อตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัด สระบุรี ซึ่งนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านคุณภาพไฟฟ้าในช่วงเวลาทรานเชียนต์ (Transient) และที่ สภาวะปกติ (Steady state) รวมถึงมีการศึกษาผลกระทบของฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นเมื่อระบบที่ นำมาวิเคราะห์มีการเชื่อมต่อกับโหลดประเภทต่างๆ ได้แก่ โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ โรงหลอมเหล็ก รวมถึงการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์ โดยการจำลองแบบมีการเชื่อมต่อกับสาย ป้อน 1 บริเวณต้นสาย กลางสาย และปลายสาย ผลการศึกษาพบว่า ในสภาวะทรานเชียนต์ ผลกระทบจากกระแสเกินและแรงดันเกินที่เกิดขึ้นกับตัวเก็บประจุมีผลน้อยมากเมื่อเชื่อมต่ออยู่ใน ระบบไฟฟ้า 22 กิโลโวลต์ แรงดันและกระแสขณะเกิดทรานเชียนต์ของชุดตัวเก็บประจุที่ได้มีค่า ้น้อยกว่าค่ามาตรฐาน IEEE ที่เกี่ยวข้อง และในสภาวะปกติ การระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานี มีโอกาสเกิดขึ้นเนื่องจากค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ในระบบที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุที่สถานี และเมื่อ ระบบมีการเชื่อมต่อกับภาระโหลดที่กล่าวมาข้างต้น รูปแบบและคุณลักษณะของการเกิดฮาร์มอ นิกส์เรโซแนนซ์จะมีความแตกต่างกันตามแต่ละประเภทของภาระโหลด การวิเคราะห์ระบบ ้ดังกล่าวได้ทำการวิเคราะห์ที่ปริมาณกำลังไฟฟ้าที่ใช้งานจริงในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้จึงได้มีแนว ทางการลดฮาร์มอนิกส์เพื่อลดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโล โวลต์

สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า	ลายมือชื่อนิสิต
ปีการศึกษา	2562	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึก

ลายมือชื่อนิสิต		
ลายมือชื่อ อ.ที่เ	ปรึกษาหลัก	

6070500621 : MAJOR ELECTRICAL ENGINEERING

KEYWORD: capacitor bank, EXPLOSIONS, SUBSTATION

Nuttawat Namluck : ANALYSIS OF MITIGATION GUIDELINES FOR CAPACITOR BANK EXPLOSIONS AT 22 kV SUBSTATION OF PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY . Advisor: Assoc. Prof. THAVATCHAI TAYJASANANT, Ph.D.

The objective of this thesis is to analyze the guideline for reducing explosions of Capacitor Banks at 22 kV substation of the Provincial Electricity Authority by leading the program Computers including EMTP/ATP, PQView and DIgSILENT PowerFactory are used to analyze. Various causes that occur and affect the Capacitor Banks at the substation. The data used was data from Wihan Dang substation in Saraburi which was used to analyze electrical quality data during the transient period and at a normal state (Steady state). There is also a study of the harmonic effects that occur when the systems analyzed are connected to various types of loads. The simulation is connected to the feeder line 1 at the beginning of the cable, midline and end of line feeder 1. The results showed that in transient state: the effects of overcurrent and overvoltage caused by the capacitor have very little effect when connected to 22 kV electrical system. In normal conditions, the explosion of the capacitor set at the substation have a chance to go up due to the harmonic current in the system that runs through the capacitor pack at the station. Therefore, the chance of an explosion will increase according to the increase current of harmonics. Also, there is a guideline to reduce harmonics in order to reduce the explosion of the capacitor bank at substation at 22 kV.

Field of Study:Electrical EngineeringStudent's SignatureAcademic Year:2019Advisor's Signature

٩

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย เตชัสอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้การสนับสนุนการวิจัยอย่างดีตลอด ทำให้นิสิตเข้าใจทั้งในภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรชัย ชัยทัศนีย์ ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ดร. พิสิษฐ์พล จิรพงศานานุรักษ์ กรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.วิโรจน์ บัวคลี่ กรรมการการ สอบวิทยานิพนธ์ภายนอกจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่ได้สละเวลาตรวจสอบให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้วิจัย เรียนรู้ และเข้าใจรายละเอียดของวิทยานิพนธ์อย่างชัดเจน ครบถ้วนทุกประเด็น และขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนผู้วิจัยมีความรู้ ความความสามารถในการนำความรู้ มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณทุนโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับการสนับสนุนด้านทุนวิจัยตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับ ประสบการณ์ดีๆ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านสังคม และโอกาสในการเดินทางไปทำวิจัยต่างประเทศระยะ สั้น กับ Prof. Taisuke Masuta ณ Meijo University นาโกยา ประเทศญี่ปุ่น

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ร่วมอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในห้องปฏิบัติการไฟฟ้ากำลัง ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า กองแผนที่และกองวิจัยของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสำนักงานใหญ่ สำหรับความ ช่วยเหลือ คำปรึกษา และความมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้ สำเร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดามารดา ภรรยาและครอบครัวเป็นอย่างสูงที่คอยให้ความ ช่วยเหลือในทุกๆด้าน และคอยให้กำลังใจอย่างดีมาโดยตลอด และท่านที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จของ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกๆท่าน

ณัฐวัฒน์ นามลักษณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	۹۹
กิตติกรรมประกาศ	ີ ຈົ
สารบัญ	ຊ
สารบัญตาราง	มิ
สารบัญรูปภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 แนวทางและเหตุผลในการทำวิทยานิพนธ์	1
1.2 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.3 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	
1.4 ขอบเขตของโครงร่างวิทยานิพนธ์	
1.5 ขั้นตอนการศึกษาและวิธีการดำเนินการ	
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1.8 เนื้อหาของโครงร่างวิทยานิพนธ์	9
บทที่ 2 ทฤษฎีและความรู้ที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 ชุดตัวเก็บประจุ	10
2.1.1 ความหมายของชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank)	10
2.1.2 ชนิดของคาปาซีเตอร์	
2.1.3 การปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า	
2.1.4 ส่วนประกอบชุดตัวเก็บประจุแบบ (switch capacitor) ในสถานีไฟฟ้า มีดังนี้	

2.1.5 ระบบการทำงานของชุดตัวเก็บประจุ	17
2.1.6 การควบคุมตัวประกอบกำลังไฟฟ้า	17
2.2 สาเหตุการระเบิดของคาปาซิเตอร์	19
2.2.1 ทรานเซียนตทางไฟฟา	19
2.2.1.1 แรงดันเกินสวิตซิ่ง	19
2.2.1.2 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุ	20
2.2.1.2.1 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว (Isolated bank)	21
2.2.1.2.2 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุแบบ Back-to-Back	23
2.2.1.2.3 การปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุ	25
2.2.2 ฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์	27
2.2.2.1 ทฤษฎีการเกิดฮาร์มอนิกส์ (Harmonic)	27
2.2.2.2 แรงดันและกระแสฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Voltage and Current)	29
2.2.2.2.1 กระแสฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Current)	29
2.2.2.2.2 แรงดันฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Voltage)	29
2.2.2.3 การผิดเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ (Harmonics distortion)	30
2.2.2.4 ขีดจำกัดของแรงดัน (Distortion limits)	31
2.2.2.5 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับชุดตัวเก็บประจุ	31
2.2.2.5.1 Transient overcurrent	33
2.2.2.5.2 Transient overvoltage	34
บทที่ 3 การดำเนินการจำลองแบบ	36
3.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานีไฟฟ้าที่ใช้ในการจำลอง	36
3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานการทำงานของชุดตัวเก็บประจุของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	) i
	38
3.1.2 การใช้ข้อมูลฮาร์มอนิกส์จากฐานข้อมูลทางคุณภาพไฟฟ้า	39

3.2 การจำลองชุดตัวเก็บประจุกรณีวิเคราะห์ทรานเซียนต์ในระบบไฟฟ้าที่สถานีวิหารแดงด้วย โปรแกรนคอมพิวเตอร์ EMTP/ATP	1
розвензяноя мариоз Гілі L/VIL	T
3.2.1 กรณีการปลด/สับสวิตซแบบแยกเดียว (Isolate Bank) รวมถึงกรณีกระแสกระชาก (Inruch	
Current)	1
3.2.2 กรณีการปลด/สับสวิตซ์แบบหลายตัว (Back to Back)4	1
3.2.1 พารามิเตอร์ต่างๆที่ใช้ในการจำลอง	2
1. อิมพีแดนซ์ลัดวงจร (Short circuit impedance)4.	2
2. หมอแปลง (Transformer)	3
3. ชุดตัวเก็บประจุ (Capacitors Bank)4	5
3.3 การจำลองชุดตัวเก็บประจุกรณีวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์4	8
3.3.1 การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านฮาร์มอนิกส์จากข้อมูลคุณภาพไฟฟ้าด้วยโปรแกรม	
PQView	8
3.3.2 การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านฮาร์มอนิกส์ด้วยการจำลองแบบด้วยโปรแกรม	
DIgSILENT PowerFactory	5
บทที่ 4 การทดลองการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านทรานเซียนต์และฮาร์มอนิกส์ด้วยการจำลองแบบ 6.	5
1.การศึกษาการจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม EMTP/ATP จะจำลองแบบซึ่งประกอบไปด้วย	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย6	5
1.1 การสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุแบบเดี่ยว (Isolated Bank) สถานีวิหารแดง	5
1.2 การสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุแบบหลายตัว (Back to Back) สถานีวิหารแดง	5
2. การศึกษาการจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory จะจำลองแบบซึ่	٩
ประกอบไปด้วย	5
2.1 Base Case สถานีวิหารแดง with PV ที่บริเวณการติดตั้งต่างๆ	5
2.2 Base Case สถานีวิหารแดง with Non-linear Load ที่บริเวณการติดตั้งต่างๆ6.	5
4.1 การจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม EMTP/ATP เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ชุดตัวเก็บประจุ	
	5
1. การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 16.	5

2. การปล	ดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 16	7
3. การสับ	สวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3	8
4. การปล	ดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 37	0
4.2 การจำลอง ชุดตัวเก็บ	มแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory เพื่อใช้ในการวิเคราะห่ ประจุ	í 0
4.2.1 การ โวส	เศึกษาผลกระทบเมื่อกำหนดให้มีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (PV) เชื่อมต่อในระบบ 22 กิโล าต์ (Base Case CP95 Percentile with PV)7	ิล 1
4.2.2 กา เหล็ Loa	รศึกษาผลกระทบเมื่อกำหนดให้มีโรงงานไม่เป็นเชิงเส้น (Non-linear Load) ประเภทโรง iกเชื่อมต่อในระบบ 22 กิโลโวลต์ (Base Case at CP95 Percentile with Non-linear ad)	1
4.2.3 ศึก ในช	ษาผลกระทบเมื่อกำหนดให้มีอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูง (Fixed Capacitor) เชื่อมต่อ ระบบ 22 กิโลโวลต์ ของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง	י 1
4.3 การวิเครา	ะห์ผลการทดลอง14	3
4.3.1 ศึก ในช	าษาสาเหตุการเพิ่มขึ้นของฮาร์มอนิกส์เนื่องจากโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่มีการเชื่อมต่อ ระบบ14	4
4.3.2 ศึก	เษาสาเหตุการเพิ่มขึ้นของฮาร์มอนิกส์เนื่องจากโรงงานที่ไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear	
Lo	ad)	0
4.3.3 ศึก	เษาสาเหตุเมื่อมีการเพิ่มของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed	
Ca	pacitor)	6
บทที่ 5		3
5.1 สรุปแนวท	างการวิเคราะห์จากงานวิจัย16	3
5.2 แนวทางก	ารแก้ไขปัญหา16	7
5.3 ข้อเสนอแ	นะ16	9
5.3.1 ประ	ะโยชน์ของงานวิจัย17	0
5.3.2 ข้อว	จำกัดของงานวิจัย17	0
บรรณานุกรม		1

ประวัติผู้เขียน1	.74
------------------	-----

Chulalongkorn University

สารบัญตาราง

หน้า
ตารางที่ 2-1 พารามิเตอรของวงจร
ตารางที่ 2-2 ข้อจำกัดของแรงดันรวมที่ถูกบิดเบือน (THD) ตามมาตรฐาน IEEE ฉบับที่ 519 ปี 2014
ตารางที่ 3-1 ชุดตัวเก็บประจุที่ใช้ในสถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
ตารางที่ 3-2 ค่ากระแสลัดวงจรของระบบไฟฟ้าสถานีวิหารแดงของกองแผนงานระบบไฟฟ้า ฝ่าย
วางแผนระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปี 256242
ตารางที่ 3-3 ค่าพารามิเตอร์ของระบบหม้อแปลงที่ใช้ในการจำลองแบบในโปรแกรม EMTP/ATP 44
ตารางที่ 3-4 ค่าพารามิเตอร์ของโหลด
ตารางที่ 3-5 แสดงค่าเปรียบเทียบกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ได้จากการวัดที่สถานีและค่าจากการจำลอง
โมเดลผ่าน DigSILENT PowerFactory ที่โหลดเต็มพิกัด (Base Case at full load)58
ตารางที่ 3 - 6 ค่าที่ได้จากการวัดที่สถานีเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากการจำลองโมเดลผ่าน Base
Case CP95 Percentile
ตารางที่ 3 -7 ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับในสถานีไฟฟ้าวิหารแดงจากการจำลองผ่าน
โปรแกรม DigSILENT ของ Base Case CP 95 Percentile
ตารางที่ 4 -1 ตารางแสดงการจำลองระบบที่สถานีวิหารแดง
ตารางที่ 4 -2 ผลจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1 เข้ามาใน
ระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory75
ตารางที่ 4 -3 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซ
ล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT
PowerFactory
ตารางที่ 4 -4 ผลจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณกึ่งกลางสายป้อน 1 เข้ามาใน
ระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory77

ตารางที่ 4 -5 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซ
ล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณบริเวณกลางสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT
PowerFactory
ตารางที่ 4 -6 ผลจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณปลายสายป้อน 1 เข้ามา ในระบบน่วงปีประเภรม DiaSil ENT RowerFactory
ตารางที่ 4 -7 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลอง โรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณบริเวณปลายสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม
DIgSILENT PowerFactory
ตารางที่ 4 -8 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่บริเวณต้นสาย สายป้อน 1
ตารางที่ 4 -9 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่กลางสาย สาย ป้อน 1
ตารางที่ 4 -10 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่ปลายสาย สาย ป้อน 1
ตารางที่ 4-11 ค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (THD) ที่ได้จากการตรวจวัด ด้วยเครื่องวัดคุณภาพไฟฟ้า (Disturbance Meter) ในการกำหนดให้โรงงานหลอมเหล็กที่ใช้ใน แบบจำลอง
ตารางที่ 4-12 ผลจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณต้นทางติดกับสถานีเข้ามาในระบบ
ผ่านโปรแกรม DigSiLENT PowerFactory
ตารางที่ 4-13 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงหลอม เหล็กขนาดต่างๆบริเวณต้นทางติดกับสถานีเข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory
ตารางที่ 4-14 ผลจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณกลางสายสายป้อน 1 เข้ามาใน ระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory
ตารางที่ 4-15 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงหลอม เหล็กขนาดต่างๆบริเวณบริเวณกลางสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT
PowerFactory

ตารางที่ 4-16 ผลจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณปลายทางสายป้อน 1 เข้ามาใน ระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory109
ตารางที่ 4-17 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงหลอม เหล็กขนาดต่างๆบริเวณบริเวณปลายสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT
PowerFactory110
ตารางที่ 4-18 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กที่ต้นทาง สายป้อน 1
ตารางที่ 4-19 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กที่กลางสาย สายป้อน 1
ตารางที่ 4-20 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กที่ปลายสาย สายป้อน 1
ตารางที่ 4-21 ผลจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1 ติดกับสถานีเข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory
ตารางที่ 4-22 ผลจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fix Capacitor) ขนาดต่างๆบริเวณกลางสายสายป้อน 1 ในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory
ตารางที่ 4-23 ผลจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fix Capacitor) ขนาดต่างๆบริเวณปลายสายสายป้อน 1 ในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT
PowerFactory
ตารางที่ 4-24 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองการติดตั้ง อุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่
1/เห็นต์เข้ามาในระบบผานเปร่แกรม DigSILENT PowerFactory
ตารางที่ 4-25 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์ แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่ต้นทาง สายป้อน 1
ตารางที่ 4-26 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์ แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่กลางสาย สายป้อน 1138

ตารางที่ 4-27 ผลของ Frequ	iency Scan ที่เกิดขึ้น	เ เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแร	งดันแรงสูงคาปาซิเตอร์
แบบคงที่ (Fixed Capacitor	) ที่ปลายสาย สายป้อ	น 1	

Chulalongkorn University

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 2-1 โครงสร้างพื้นฐานของชุดตัวเก็บประจุ	10
รูปที่ 2-2 วงจรสมมูลก่อนติดตั้งคาปาซิเตอร์	10
รูปที่ 2-3 วงจรสมมูลหลังติดตั้งคาปาซิเตอร์	11
รูปที่ 2-4 คาปาซิเตอร์แบบคงที่	12
รูปที่ 2-5 Switched Capacitor คาปาซิเตอร์	12
รูปที่ 2-6 วัฏจักรกำลังไฟฟ้า	13
รูปที่ 2-7 สมการคำนวณกำลังไฟฟ้าและสามเหลี่ยมกำลังไฟฟ้า	14
รูปที่ 2-8 ส่วนประกอบชุดตัวเก็บประจุแบบ (switch capacitor) ในสถานีไฟฟ้า	16
รูปที่ 2-9 แผนภาพแสดงชุดตัวเก็บประจุที่ติดตั้งในสถานีไฟฟ้า	20
รูปที่ 2-10 วงจรสมมูลชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว	21
รูปที่ 2-11 วงจรสมมูลชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว (ไมพิจารณาค่าความตานทาน)	21
รูปที่ 2-12 วงจรสมมูลชุดตัวเก็บประจุแบบ Back to Back	23
รูปที่ 2-13 วงจรสมมูลการปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุโกกรไม่ได้	25
รูปที่ 2-14 รูปคลื่นกระแสและแรงดันเมื่อเกิดอารกที่แรงดันคายอด	26
รูปที่ 2-15 แสดงรูปคลื่นแรงดันเนื่องจากการอารกซ้ำหลายครั้ง	27
รูปที่ 2-16 กระแสไหลผ่านโหลดไม่เชิงเส้น	28
รูปที่ 2-17 การผิดเพี้ยนของกระแสที่เกิดจากอุปกรณ์ไม่เชิงเส้น	30
รูปที่ 2-18 การใช้ทฤษฏีอนุกรมฟูเรียร์วิเคราะห์รูปคลื่น	31
รูปที่ 2-19 ค่าความสามารถของชุดตัวเก็บประจุที่ทนแรงดันเกิน (Overvoltage) ภายใต้การทำ	เงาน
	32
รูปที่ 2-20 ค่าความสามารถการทนได้ของกระแสขณะเกิดทรานเซียนต์	33

รูปที่	<i>2</i> -21	1 ค่าความสามารถการทนได้ของแรงดันเกินขณะเกิดทรานเซียนต์ฮาร์มอนิกส์ที่มีผลต่อชุดตัวเก็บ	ประจุ
			34
รูปที่	3-1	ตัวอย่างแผนที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	36
รูปที่	3-2	แผนผังสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	36
รูปที่	3-3	ตัวอย่างข้อมูลที่ได้จาก PQ Meter ที่ติดตั้งที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	37
รูปที่	3-4	ข้อมูลชุดตัวเก็บประจุ (Name Plate) ที่ใช้ในสถานีไฟฟ้า ระบบ 22 kV	37
รูปที่	3-5	Single line diagram ชุดตัวเก็บประจุที่ใช้ในสถานีไฟฟ้า ระบบ 22 kV	38
รูปที่	3-6	ตำแหน่งการติดตั้งเครื่องมือวัด	40
รูปที่ เครื่อ	3-7 เงมือ	ค่าเฉลี่ยของTHDvและแรงดันฮาร์มอนิกส์ที่ความถี่ต่างๆของทุกตำแหน่งการติดตั้ง วัด	40
รูปที่ วัด	3-8	ค่าเฉลี่ยของTDD และกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ความถี่ต่างๆของทุกตำแหน่งการติดตั้งเครื่อ	องมือ 40
รูปที่	3-9	แบบจำลองสถานีไฟฟ้าจากโปรแกรม EMTP/ ATP	41
รูปที่	3-1(	0 วงจรสมมูลของหมอแปลง	43
รูปที่	3-12	1 ค่าพารามิเตอร์หม้อแปลงในโปรแกรม EMTP/ATP	45
รูปที่	3-12	2 การตอชุดตัวเก็บประจุแบบดับเบิ้ลวายไมตอลงดิน	46
รูปที่	3-13	3 แผนผังการจ่ายไฟฟ้าสถานีวิหารแดง	48
รูปที่	3-14	4 ตัวอย่างแผนผังภูมิสารสนเทศที่นำมาใช้วิเคราะห์	48
รูปที่	3-15	5 ข้อมูลที่ได้จากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้าที่ติดตั้งที่สถานีวิหารแดง	49
รูปที่	3-16	6 กำลังไฟฟ้าจริงที่นำมาวิเคราะห์จากโปรแกรม PQview	49
รูปที่	3-17	7 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สามจากโปรแกรม PQview	49
รูปที่	<i>3</i> -18	8 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่ห้าจากโปรแกรม PQview	50
รูปที่	<i>3</i> -19	9 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่เจ็ดจากโปรแกรม PQview	50
รูปที่	3-2(	0 กำลังไฟฟ้าเฉลี่ยหลังจากทำ CP95 Percentile	51
		รูปที่ 3-21 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สามหลังจากทำ CP95 Percentile	51

รูปที่ 3-22 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่ห้าหลังจากทำ CP95 Percentile51
รูปที่ 3-23 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่เจ็ดหลังจากทำ CP95 Percentile
รูปที่ 3-24 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่เก้าหลังจากทำ CP95 Percentile52
รูปที่ <i>3-</i> 25 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สิบเอ็ดหลังจากทำ CP95 Percentile52
รูปที่ 3-26 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สิบสามหลังจากทำ CP95 Percentile53
รูปที่ 3-27 ขีดจำกัดกระแสฮาร์มอนิกส์สำหรับผู้ใช้ไฟของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค53
รูปที่ 3-28 โมเดลจากการจำลองระบบที่สถานีวิหารแดงในโปรแกรม DigSILENT PowerFactory 55
รูปที่ 3-29 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบที่สถานีวิหารแดงในโปรแกรม DigSILENT
PowerFactory
รูปที่ 3-30 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 22 kV สำหรับเฟส A, B และ C 56
รูปที่ 3-31 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 115 kV สำหรับเฟส A, B และ C 57
รูปที่ 3-32 การวิเคราะห์จากกราฟ frequency scan ของระบบ (Base Case at full load) ที่ 57
รูปที่ 3-33 การต่อของบัสที่ 22 กิโลโวลต์ ของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง
รูปที่ 3-34 โหลดโปรไฟล์ของสถานีวิหารแดงจากระบบ SCADA
รูปที่ 3-35 การทำ Scaling Load ในการตั้ง Base Case ที่อิงตามโหลดโปรไฟล์
รูปที่ 3-36 การทำ Flexible Data เพื่อนำมาตั้งค่า Load Flow สำหรับ Base Case
รูปที่ 3-37 การตั้งค่า Load Flow สำหรับ Base Case
รูปที่ 3-38 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลอง Base Case (CP 95 Percentile) ระบบที่สถานีวิหาร
แดงในโปรแกรม DigSILENT61
รูปที่ 3-39 ค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงไฟฟ้าของBase Case (CP95 Percentile)เมื่อจำลองโมเดลผ่าน
โปรแกรม DigSILENT
รูปที่ 3-40 ค่ากระแสที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุที่สถานีของBase Case (CP95 Percentile)เมื่อ
จาลองเมเดลผานเปรแกรม DigSILENT62
รูปที่ 3-41 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 22 kV สำหรับเฟส A, B และ C63
รูปที่ 3-42 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 115 kV สำหรับเฟส A, B และ C63

รูปที่ 3-4	3 การวิเคราะห์จากกราฟ frequency scan ของระบบ (CP 95 Percentile) ที่สถานีวิหา	າວ
แดง		64
รูปที่ 4-1	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V1 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)	65
รูปที่ 4-2	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V2 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)	66
รูปที่ 4-3	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V3 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)	66
รูปที่ 4-4	รูปคลื่นกระแสที่จุด C3 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)	67
รูปที่ 4-5	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V3 (ปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)	67
รูปที่ 4-6	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V1 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3)	68
รูปที่ 4-7	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V2 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3)	68
รูปที่ 4-8	รูปคลื่นแรงดันที่จุด V3 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3)	69
รูปที่ 4-9	รูปคลื่นกระแส C3 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3)	69
รูปที่ 4-1	0 รูปคลื่นแรงดันที่จุด V3 (ปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3)	70
รูปที่ 4-1	1 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบสถานีวิหารแดงในโปรแกรม DigSILENT ที ไ	71
รูปที่ 4-1	2 ค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (Total Harmonic Distortion	)
ของอินเว	อร์เตอร์สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการจำลองกับระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์	72
รูปที่ 4-1	3 ค่ากระแสเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (Total Harmonic Distortion)ที่	ใช้
ในการจำ	ลองกับระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์	72
รูปที่ 4 -	14 การตั้งค่าระบบ Harmonics/Power Quality ของโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่ใช้ในการจำลอ	9
โมเดล		73
รูปที่ 4 -	15 การตั้งค่าขนาดโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่ใช้ในการจำลองโมเดลในโปรแกรม DIgSILENT	
PowerF	actory	73
รูปที่ 4 -	16 การจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ามาบริเวณกลางสายสายป้อน 1	74
รูปที่ 4 -	17 การจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ามาที่ปลายสายสายป้อน 1	74
รูปที่ 4-	18 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 0.5 MW	81
รูปที่ 4-1	9 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 1 MW	81

รูปที่ 4 -20 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 1.5 MW	. 82
รูปที่ 4 -21 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 2 MW	. 82
รูปที่ 4 -22 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ <i>ขนาด</i> 2.5 MW	. 83
รูปที่ 4 -23 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ <i>ขนาด</i> 3 MW	. 83
รูปที่ 4 -24 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด <i>3</i> .5 MW	. 84
รูปที่ <i>4</i> - 25 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 4 MW	. 84
รูปที่ 4 -26 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 4.5 MW	. 85
รูปที่ 4 -27 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 5 MW	. 85
รูปที่ 4 -28 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด <i>5</i> .5 MW	. 86
รูปที่ 4 -29 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 6 MW	. 86
รูปที่ 4 -30 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 6.5 MW	. 87
รูปที่ 4 -31 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 7 MW	. 87
รูปที่ 4 -32 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 7.5 MW	. 88
รูปที่ 4 -33 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 8 MW	. 88
รูปที่ 4-34 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 0.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด	. 92
รูปที่ 4-35 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 1 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด	. 92
รูปที่ 4-36 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 1.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด	. 93
รูปที่ 4-37 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 2 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด	. 93
รูปที่ 4-38 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 2.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด	. 94

รูปที่ 4-39 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 3 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด94
รูปที่ 4-40 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 3.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-41 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 4 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-42 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 4.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-43 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-44 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 5.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-45 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 6 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-46 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 6.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-47 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 7 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
GHULALONGKORN UNIVERSITY รูปที่ 4-48 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 7.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-49 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 8 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-50 การจำลองโรงหลอมเหล็กเข้ามาบริเวณต้นทางสายป้อน 1 ติดกับสถานี
รูปที่ 4-51 การจำลองโรงหลอมเหล็กเข้ามาบริเวณกลางสายสายป้อน 1 ที่ห่างจากสถานี
รูปที่ 4-52 การจำลองโรงหลอมเหล็กเข้ามาบริเวณปลายสายป้อน 1 ที่ห่างจากสถานี
รูปที่ 4-53 การจำลองการเชื่อมต่อโรงงานหลอมเหล็กเข้าต่อระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผ่านทางโปรแกรม DigSILENT PowerFactory104

รูปที่ 4-54 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบของสถานีวิหารแดงในโปรแกรม DigSILENT
PowerFactory ผ่าน Base Case เข้ากับระบบโรงงานแบบไม่เป็นเชิงเส้น (nonlinear) ประเภท
โรงงานหลอมเหล็ก
รูปที่ 4-55 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 MW111
รูปที่ 4-56 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 1 MW111
รูปที่ 4-57 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 1.5 MW112
รูปที่ 4-58 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 2 MW112
รูปที่ 4-59 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 2.5 MW113
รูปที่ 4-60 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 3 MW113
รูปที่ 4-61 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 3.5 MW114
รูปที่ 4-62 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 4 MW114
รูปที่ 4-63 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 4.5 MW115
รูปที่ 4-64 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 5 MW115
รูปที่ 4-65 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 5.5 MW116
รูปที่ 4-66 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 6 MW116
รูปที่ 4-67 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 6.5 MW117
รูปที่ 4-68 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 7 MW117
รูปที่ 4-69 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 7.5 MW118
รูปที่ 4-70 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 8 MW118
รูปที่ 4-71 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด122
รูปที่ 4-72 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 1
้ MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด122
รูปที่ 4-73 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด
1.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด123

รูปที่ 4-74   แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 2 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด123
รูปที่ 4-75 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 2.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด124
รูปที่ 4-76 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 3 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด124
รูปที่ 4-77 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 3.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-78 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 4 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-79 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 4.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-80 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-81 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 5.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-82 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 6 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-83 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 6.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-84 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 7 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-85 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 7.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด
รูปที่ 4-86 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 8 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

รูปที่ 4-87 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบสถานีวิหารแดงในโปรแกรม DlgSILENT
PowerFactory ผ่าน Base Case เมื่อมีการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่
(Fixed Capacitor) เชื่อมต่อในระบบ 22 กิโลโวลต์ ของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง
รูปที่ 4-88 การจำลองอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้ามา
บริเวณกึ่งกลางสายป้อน 1
รูปที่ 4-89 การจำลองอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้ามา
บริเวณปลายสายป้อน 1
รูปที่ 4-90 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 300 kVar135
รูปที่ 4-91 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 600 kVar135
รูปที่ 4-92 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 900 kVar136
รูปที่ 4-93 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 1,200 kVar136
รูปที่ 4-94 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 1,500 kVar137
รูปที่ 4-95 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดัน
แรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 300 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่
กำหนด
รูปที่ 4-96 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดัน
แรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 600 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่
กำหนด
รูปที่ 4-97 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดัน
แรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 900 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่
กำหนด140
รูปที่ 4-98 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดัน
แรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 1,200 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้ง
ที่กำหนด140
รูปที่ 4-99 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดัน แรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 1,500 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้ง
ทีกำหนด141

รูปที่ 4-100 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบขนานของระบบเมื่อเพิ่มขนาด โรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-101 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบขนาน (Parallel Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-102 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบอนุกรมของระบบเมื่อเพิ่มขนาด โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ146
รูปที่ 4-103 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบอนุกรม (Series Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-104 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบขนานของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรง หลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-105 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบขนาน (Parallel Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-106 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบอนุกรมของระบบเมื่อเพิ่มขนาด โรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-107 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบอนุกรม (Series Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ152
รูปที่ 4-108 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบขนานของระบบเมื่อเพิ่มขนาด อุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ157
รูปที่ 4-109 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบขนาน (Parallel Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จดติดตั้งบริเวณต่างๆ
รูปที่ 4-110 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบอนุกรมของระบบเมื่อเพิ่มขนาด อุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ158
รูปที่ 4-111 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบอนุกรม (Series Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor)ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 แนวทางและเหตุผลในการทำวิทยานิพนธ์

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) เป็นรัฐวิสาหกิจดูแลด้านระบบจำหน่ายไฟฟ้า มีหน้าที่บริการจำหน่าย ไฟฟ้าแก่ประชาชนในส่วนภูมิภาคทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย ยกเว้นกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัด สมุทรปราการ ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง ทั้งนี้ กฟภ. ได้พัฒนาและขยายระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้ มีความเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ไฟฟ้า สร้างความมั่นคงและเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า เพื่อให้ผู้ใช้ไฟฟ้าใด้ ใช้ไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการใช้งานในทุกกรณี ทั้งอาคารบ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรม และ หน่วยงานราชการ เนื่องจากปริมาณความต้องการการใช้ไฟฟ้าจำนวนมาก มีการเพิ่มขึ้นของบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ต่างๆตามเพิ่มของประชากร ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าที่ตามมา ทั้งผลกระทบทางตรงและทางอ้อม ถ้าบริเวณที่เกิดปัญหานั้นอยู่ในย่านอุตสาหกรรมโรงงานต่างๆ ย่านชุมชน หรือสถานที่ราชการที่สำคัญของรัฐ รวม ไปถึงระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีอุปกรณ์ที่สำคัญต่างๆที่อยู่ในสถานีไฟฟ้าซึ่งมีมูลค่าสูงจำนวนมาก เกิดการทำงานผิดพลาดหรือได้รับความเสียหายจากปัญหาของทรานเซียนต์และฮาร์มอนิกส์ ดังกล่าว

1.2 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันพบว่าการใช้พลังงานไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และผู้ใช้ไฟฟ้าให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณภาพ ไฟฟ้ามากยิ่งขึ้นโดยคำว่า " คุณภาพไฟฟ้า (Power Quality) " เป็นคำหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับ ระบบไฟฟ้า โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับสิ่งรบกวนในระบบไฟฟ้า ซึ่งมีหลายชนิดส่วนใหญ่เกิดขึ้นในระบบไฟฟ้าเป็นประจำ แต่การแก้ไขปัญหาอาจจะทำแยกกันในแต่ละชนิดของสิ่งรบกวนในแต่ละแห่งที่เกิดปัญหา โดยพยายามแก้ไข ปัญหาในภาพรวมของระบบไฟฟ้ากำลัง ให้มีคุณภาพไฟฟ้าที่ดีขึ้น ซึ่งคำนึงถึงปัจจัยดังนี้ คือ อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ อยู่ในปัจจุบัน อาจมีความไวในการตอบสนองต่อคุณภาพไฟฟ้ามากกว่าอุปกรณ์ที่เคยใช้ในอดีต อีกทั้งยังมีการ ควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ไฟฟ้าผ่านไมโครโปรเซสเซอร์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กำลัง ซึ่งจะส่งผลตามการ เปลี่ยนแปลงตามสิ่งรบกวนที่เกิดขึ้นในระบบไฟฟ้าได้ง่าย ทำให้มีความพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ ไฟฟ้ามากขึ้น มีการนำอุปกรณ์ที่จะทำให้ประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น มอเตอร์แบบปรับความเร็วได้ และตัวเก็บประจุ แบบขนานที่ใช้ในการแก้ตัวประกอบกำลัง (Power factor) เพื่อลดการสูญเสียพลังงาน แต่ผลลัพธ์ที่ตามมาคือ เป็นการเพิ่มระดับของฮาร์มอนิกส์ในระบบไฟฟ้า ก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าในระบบไฟฟ้า โดยเฉพาะ ผลกระทบของฮาร์มอนิกส์ ซึ่งจะเข้าไปในระบบไฟฟ้าบริเวณใกล้เคียง ทำให้อุปกรณ์เกิดการทำงานที่ผิดพลาด หรือเกิดความเสียหายได้

โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้นำเสนอการวิเคราะห์และศึกษาแนวทางแก้ไขการระเบิดของชุดตัวเก็บ ประจุที่สถานีไฟฟ้าที่ระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่ในอนาคตประเทศไทยมีแนวโน้มการ เพิ่มขึ้นของโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นจำนวนมาก เช่น การเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ รวมถึงนิคม อุตสาหกรรมต่างๆ การเพิ่มขึ้นของบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การที่มีประชากรเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีการใช้พลังงาน ไฟฟ้าต่างๆมากขึ้นตามรวมถึงพลังงานทางเลือกและพลังงานหมุนเวียนซึ่งจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากในอนาคต ซึ่งที่กล่าวมาเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าที่ตามมา ส่งผลให้ระบบไฟฟ้าได้รับผลกระทบทั้ง ทางตรงและทางอ้อม อาจมีความเสียหายทางเศรษฐกิจจำนวนมากเกิดขึ้น ถ้าบริเวณที่เกิดปัญหานั้นอยู่ในย่าน อุตสาหกรรมโรงงานต่างๆหรือย่านชุมชน หรือสถานที่ราชการที่สำคัญของรัฐ และรวมไปถึงระบบไฟฟ้าของการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อุปกรณ์ที่สำคัญต่างๆที่อยู่ในสถานีไฟฟ้าซึ่งมีมูลค่าจำนวนมากเกิดการทำงานผิดพลาดหรือ ได้รับความเสียหายได้ รวมถึงผลกระทบระบบไฟฟ้าต่อสถานีที่อยู่ใกล้เคียง อาจกระทบเป็นวงกว้างสร้างความ เสียหายได้มากหากยังไม่ได้มีการศึกษาผลกระทบและแนวทางป้องกันที่จะเกิดขึ้นอย่างจริงจัง

ในที่นี้จะทำการศึกษาผลกระทบการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจริงโดยจะ วิเคราะห์ปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลกระทบจากทรานเซียนต์และฮาร์มอนิกส์ อันเป็นสาเหตุที่ อาจส่งผลกระทบดังกล่าว โดยทำการจำลองจากระบบไฟฟ้าที่เคยเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริงผ่านการวิเคราะห์ทาง โปรแกรม EMTP/ATP, PQVew และ DlgSILENT PowerFactory เพื่อศึกษาผลกระทบกับชุดเก็บประจุที่สถานี และความสามารถในการรองรับปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้า รวมถึงปัจจัยที่ทำให้ชุดเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าระเบิดได้ เพื่อเป็นการรองรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และจะมีการประยุกต์แนวทางการใช้งานข้อมูลที่ได้จาก การตรวจวัดมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้าที่สถานีไฟฟ้ามาวิเคราะห์ร่วมกัน เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และผลกระทบต่อสถานีใกล้เคียง เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการแจ้งเตือนระบบคุณภาพไฟฟ้าใน อนาคต ให้สามารถรองรับและเพิ่มความเชื่อมั่นด้านระบบคุณภาพไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้แก่ลูกค้า ปัจจุบันและในอนาคต

1.3 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

 เพื่อนำโปรแกรมทางด้านคอมพิวเตอร์มาช่วยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุทรานเซียนต์และฮาร์มอ นิกส์ที่เกิดขึ้นและมีผลต่อตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า

 เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคในอนาคต

1.4 ขอบเขตของโครงร่างวิทยานิพนธ์

- 1) ศึกษาการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าที่แรงดัน 22 กิโลโวลต์เท่านั้น
- จำลองข้อมูลผ่านโปรแกรม EMTP/ATP, PQView และ DlgSILENT PowerFactory เพื่อ ใช้ในการวิเคราะห์การระเบิดของชุดตัวเก็บประจุ
- นำข้อมูลทางคุณภาพไฟฟ้าจากมิเตอร์ตรวจวัดคุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter)ที่สถานีไฟฟ้า จริงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาทำการวิเคราะห์ร่วมด้วย

1.5 ขั้นตอนการศึกษาและวิธีการดำเนินการ

- 1) ศึกษาบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่างๆ ดังนี้
  - 1.1) ผลกระทบกระแสพุ่งเข้าจากการสวิตซ์ชิ่งต่อคาปาซิเตอร์แบงก์แรงดันปานกลาง
  - การศึกษาผลของการสับและปลดสวิตซ์ชนิดสุญญากาศต่อชุดเก็บประจุที่สถานี ไฟฟ้าย่อยระดับแรงดันปานกลาง
  - การปรับปรุงคุณภาพไฟฟ้าในระบบสายส่งและระบบจำหน่ายผ่านทางซิงโครนัส สวิตซ์ชิ่ง
  - 4) ผลกระทบต่อชุดตัวเก็บประจุในสถานีไฟฟ้าเมื่อมีแรงดันเกินทางธรรมชาติและการ ใช้งานกับดักแรงกันเกิน
  - 1.5) ศึกษาการติดตั้งและทดสอบอุปกรณ์ออโตเมติกสวิตซ์ชิ่งคาปาซิเตอร์แบงก์ ใน สถานีไฟฟ้าย่อยระบบ 115/22 kV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
  - 1.6) ชุดตัวเก็บประจุที่มีผลต่อระบบไฟฟ้ากำลังเมื่อมีโหลดฮาร์มอนิกส์ขนาดใหญ่
  - 1.7) การศึกษาผลกระทบของฮาร์มอนิกในสถานีไฟฟ้าย่อย
  - 1.8) การวิเคราะห์ทางเลือกในการกรองกระแสฮาร์มอนิกส์

- 1.9) การใช้งานฟิล์มอิเล็กทริกซึ่งเคลือบอยู่ในชุดตัวเก็บประจุและสาเหตุการพังทลาย ของชุดตัวเก็บประจุ
- นำเอาข้อมูลภูมิศาสตร์สารสนเทศของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคมาใช้เป็นแบบในการจำลองและศึกษา
- จำลองสาเหตุและปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดการระเบิดชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงที่ สภาวะทรานเซียนต์และฮาร์มอนิกส์ตามสาเหตุที่ได้ศึกษา
- 4) ประยุกต์ใช้ข้อมูลวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการตรวจวัดคุณภาพไฟฟ้าที่สถานีวิหารแดง
- วิเคราะห์ผลถึงสาเหตุและปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดการระเบิดชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า รวมถึงข้อมูลเมื่อมีการเชื่อมต่อของโหลดไม่เป็นเชิงเส้นเข้ามาในระบบ
- สรุปกำหนดแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าระเบิดใน อนาคต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- พัฒนาแนวทางในการวิเคราะห์คุณภาพไฟฟ้า โดยใช้ฐานข้อมูลมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้าที่ สถานีร่วมด้วย
- แนวโน้มความน่าเชื่อถือคุณภาพระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดีขึ้น เนื่องจาก ทราบถึงปัญหาคุณภาพไฟฟ้า
- ลดความสูญเสียอุปกรณ์ในสถานีไฟฟ้า (ชุดตัวเก็บประจุ) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเนื่อง ปัญหาคุณภาพไฟฟ้าภายในระบบไฟฟ้า
- 4) แนวทางในการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ชุดตัวเก็บประจุระเบิดที่สถานีในอนาคต

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยคุณภาพไฟฟ้าด้านทรานเซียนต์

 1.1 ผลกระทบกระแสพุ่งเข้าจากการสวิตซ์ซิ่งต่อคาปาซิเตอร์แบงก์แรงดันปานกลาง กรณีศึกษาของ กฟน. โดยภาณุณ์พล สิริวิทยะธนกุล และคณะ ปี 2561[1] กล่าวถึงการชดเชยกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟ (Reactive Power) ด้วยการใช้เซอร์กิตเบรกเกอร์เชื่อมต่อคาปาซิเตอร์แบงก์จะทำให้เกิดกระแสพุ่ง เข้า (inrush current) เกิดกระแสพุ่งเข้าสูงอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อคาปาซิเตอร์แบงก์ได้ งานวิจัยนี้ศึกษาผลกระทบกระแสพุ่ง คือ ค่ากระแสสูงสุดที่คาปาซิเตอร์ใช้ในการชาร์จประจุเมื่อเริ่มต่อ วงจรคาปาซิเตอร์เข้ากับระบบไฟฟ้า กรณีใช้เซอร์กิตเบรกเกอร์เพื่อเชื่อมต่อคาปาซิเตอร์แบงก์ด้วยการ สร้างแบบจำลองทางไฟฟ้าด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทรานเซียนต์ ATP-EMTP ส่วนพารามิเตอร์อุปกรณ์ ไฟฟ้าตามระบบไฟฟ้า แหล่งจ่ายแรงดันและอิมพิแดนซ์ลัดวงจรได้จากการจำลองระบบไฟฟ้านคร หลวงผ่าน PSS/E โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 กรณี

กรณีที่ 1 สวิตซ์ซิ่งจ่ายคาปาซิเตอร์แบงก์เพียง 1 ชุด

กรณีที่ 2 สวิตซ์ซิ่งจ่ายคาปาซิเตอร์แบงก์เพียง 1 ชุด ขณะที่คาปาซิเตอร์แบงก์อีกชุดทำงาน อยู่ (back to back)

ซึ่งกรณีที่ 1 มีค่ากระแสมากกว่ากรณีที่ 2 จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้คาปาซิเตอร์เสื่อมสภาพ ขึ้นอยู่กับปริมาณแรงดันที่ตกคร่อมและกระแสไหลเข้าตัวเก็บประจุ แม้ว่าผลที่ได้จะไม่ทำให้เกิดการ เสื่อมสภาพหรือชำรุดฉับพลัน แต่จะส่งผลให้เกิดความร้อนสูงขณะสวิตชิ่ง จนนำไปสู่การเสื่อมสภาพ สะสมและทำให้อายุการทำงานลดลง

1.2 การศึกษาผลของการสับและปลดสวิตซ์ชนิดสุญญากาศต่อชุดเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าย่อยระดับ แรงดันปานกลาง (A study on capacitor bank switching by vacuum switch in medium voltage sub station) โดยอรรถพันธ จันทสมิต ปี 2543 [2] การสับและปลดสวิตซ์ชุดตัวเก็บประจุ ในสถานีไฟฟ้าย่อยส่งผลต่อระบบสถานีอย่างมากเนื่องจากทรานเชียนต์ (Transient) ในกรณีสับ สวิตซ์เข้าจะเกิดแรงดันเกิน (over voltage) หรือกระแสเกิน (Inrush current) เป็นสาเหตุให้ฟิวส์ หรือตัวของชุดเก็บประจุเสียหาย กรณีปลดสวิตซ์จะเกิดเหตุการณ์แรงดันเกินเนื่องจากการอาร์คหลาย รอบ (restrike) ที่ชุดเก็บประจุทำให้อุปกรณ์เสียหายได้ ซึ่งจะจำลองโดยใช้โปรแกรม EMTP เพื่อ วิเคราะห์สาเหตุทรานเซียนต์

1.3 การปรับปรุงคุณภาพไฟฟ้าในระบบสายส่งและระบบจำหน่ายผ่านทางซิงโครนัสสวิตซ์ซิ่ง (Power quality Improvement in transmission and distribution networks via symchronous swithching) โดย Delfinoและคณะ ปี 2544 [3] ได้นำเสนอวิธีการลดแรงดันเกิน (Overvoltage)

และกระแสพุ่งเข้า (Inruch Current) โดยใช้หลักการควบคุมการปลดสับสวิตซ์ให้สอดคล้องกับแรงดัน ของระบบไฟฟ้า โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มาช่วยวิเคราะห์ คือ โปรแกรม EMTP/ATP ซึ่งจะ เปรียบเทียบผลการสับชุดตัวเก็บประจุในกรณีที่ไม่มีสวิตซ์แบบซิงโครนัสและกรณีที่มีการใช้การสับชุด ตัวเก็บประจุในกรณีที่มีสวิตซ์แบบซิงโครนัส ซึ่งผลจากงานวิจัยพบว่าการสับชุดตัวเก็บประจุในกรณีที่ มีสวิตซ์แบบซิงโครนัสจะช่วยลดผลของแรงดันเกิน (Overvoltage) และกระแสพุ่งเข้า (Inruch Current) ได้

1.4 ผลกระทบต่อชุดตัวเก็บประจุในสถานีไฟฟ้าเมื่อมีแรงดันเกินทางธรรมชาติและการใช้งานกับดัก แรงกันเกิน (Impact of shunt Capacitor Bank on Substation Surge Environmental and Surge Arrester Applications) โดย Working Group 3.4.17 of the IEEE Surge Protective Devices Committee และคณะ ปี 2539 [4] ได้นำเสนอปัญหาของการติดตั้งชุดตัวเก็บประจุไฟฟ้า ในระบบไฟฟ้ากำลังไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากแรงดันเกิน (Overvoltage) เมื่อมีการปลด/สับชุดตัวเก็บ ประจุ ปรากฏการณ์การเกิดการอาร์คซ้ำ (Restrike) โดยบทความได้นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยการ ติดตั้งกับดัก (Surge Arresster) มาใช้ในการป้องกัน

1.5 ศึกษาการติดตั้งและทดสอบอุปกรณ์ออโตเมติกสวิตซ์ซิ่งคาปาซิเตอร์แบงก์ ในสถานีไฟฟ้าย่อย ระบบ 115/22 kV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดย นิรินธน์ เตชาดิศัย และคณะ ปี 2555 [5] เป็น การศึกษา วิเคราะห์ การติดตั้งและทดสอบอุปกรณ์ออโตเมติกสวิตช์ซิ่ง คาปาซิเตอร์แบงก์ในสถานี ไฟฟ้าย่อยระบบ 115/22 กิโลโวลล์ โดยใช้สถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ประกอบไปด้วย การ ติดตั้ง การใช้งานอุปกรณ์ที่ใช้กับชุดควบคุมและ ข้อแนะนำต่างๆ และมีการจำลองเหตุการณ์โดยใช้ โปรแกรม EMTP/ATP วิเคราะห์และจำลองระบบไฟฟ้า ได้นำ ค่าพารามิเตอร์จากสถานีไฟฟ้าส่วน ภูมิภาคมาทำการจำลองเหตุการณ์ พิจารณาในสภาวะการปลด/สับชุดคาปาซิเตอร์ การลดแรงดันเกิน โดยควบคุมการสับและปลดสวิตซ์ให้สอดคล้องกับรูปคลื่นแรงดันของระบบ

2. งานวิจัยคุณภาพไฟฟ้าด้านฮาร์มอนิกส์

2.1 ชุดตัวเก็บประจุที่มีผลต่อระบบไฟฟ้ากำลังเมื่อมีโหลดฮาร์มอนิกส์ขนาดใหญ่ (Capacitor Bank and its effect on power systems with high harmonic loads) โดย Sharma Y.และคณะ ปี
2560 [6] กระแสฮาร์มอนิกส์ระหว่างที่ไหลอยู่ในระบบกระแสไฟฟ้า เป็นสาเหตุให้แรงดันไฟฟ้าตก

เกิดความเครียดในระบบจำหน่าย และทำให้เกิดการทำงานผิดพลาดของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บาง ชนิดที่มีความไวต่อกระแสฮาร์มอนิกส์ แรงดันที่ผิดเพี้ยนจะเป็นผลของแรงดันไฟฟ้าตก ที่ตกคร่อม ระบบและขนาดจะขึ้นอยู่กับขนาดกระแสฮาร์มอนิกส์ ผลเสียที่ตามมาของการเกิดกระแสฮาร์มอนิกส์ ต่อชุดตัวเก็บประจุ ทำให้เกิด premature damage และ resonance effect ได้

2.2 การศึกษาผลกระทบของฮาร์มอนิกในสถานีไฟฟ้าย่อยโดย ศรชัย บัวแก้วปี 2541 [7] กล่าวถึงการ พัฒนาของโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้น (nonlinear load) เพิ่มมากขึ้นซึ่งโหลดเหล่านี้จะเป็นแหล่งกำเนิด ของกระแสฮาร์มอนิกส์ไหลเข้าสู่ระบบไฟฟ้า ถ้าปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์มีค่ามากพออาจส่งผลให้ เกิดความเสียหายต่ออุปกรณ์ในสถานีไฟฟ้าย่อยได้ เช่น อาจเกิดความสูญเสียขณะจ่ายโหลดเพิ่มขึ้น ภายในตัวหม้อแปลงกำลัง ซึ่งมีผลทำให้หม้อแปลงกำลังมีอุณหภูมิสูงขึ้น และจะเป็นผลให้หม้อแปลง กำลังจ่ายโหลดได้ลดลง นอกจากนี้ผลที่ตามมาอีกอย่างนึงก็คือการเกิดเรโซแนนซ์ภายในสถานีไฟฟ้า ย่อยบางแห่งที่มีการใช้งานชุดตัวเก็บประจุ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อชุดเก็บประจุได้ แหล่งกำเนิดฮาร์มอนิกส์ส่วนใหญ่จะเกิดจากโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้น เช่น อุปกรณ์ประเภทเรียงกระแส (rectifier) เครื่องแปลงผันแบบสถิต (static converter) เตาหลอมแบบอาร์ก เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์ เหล่านี้จะทำให้เกิดกระแสฮาร์มอนิกส์ไหลเข้าสู่ระบบของการไฟฟ้า โดยหลักๆแยกพิจารณาได้ ดังนี้

คือ

 การวิเคราะห์ปริมาณกระแสและแรงดันฮาร์มอนิกส์ในสายป้อนและที่บัสภายใน สถานีไฟฟ้าย่อยโดยพิจารณาเทียบกับมาตรฐานต่างๆ และข้อกำหนดกฏเกณฑ์ฮาร์ มอนิกส์เกี่ยวกับไฟฟ้าประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรม ในการพิจารณาปริมาณ กระแสและแรงดันฮาร์มอนิกส์จะพิจารณาปริมาณกระแสและแรงดันฮาร์มอนิกส์แต่ ละลำดับและค่ากระแสและแรงดันฮาร์มอนิกส์รวม

 พิจารณาการเกิดเรโซแนนซ์ในสถานีไฟฟ้า เนื่องจากมีการใช้ชุดตัวเก็บประจุ โดย พิจารณาถึงอันดับของฮาร์มอนิกส์ที่ทำให้เกิดเรโซแนนซ์และพิจารณาถึงผลกระทบ ต่อชุดตัวเก็บประจุ 2.3 การวิเคราะห์ทางเลือกในการกรองกระแสฮาร์มอนิกส์ โดย นิติ วันทอง และคณะในปี2551[8] กล่าวถึงการใช้งานชุดตัวเก็บประจุเพื่อกำจัดผลกระแสฮาร์มอนิกส์ในระบบ ถึงจะมีการใช้งานร่วมกับ ตัวกรองชนิดดีจูนก็ตาม ชุดตัวเก็บประจุไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากเกิดการขยายของกระแสฮาร์มอ นิกส์ในย่านความถี่ฮาร์มอนิกส์ที่มีกระแสฮาร์มอนิกส์อยู่ทำให้กระแส rms มีค่าสูงกว่า 130% ของ ค่ากระแสพิกัดของตัวเก็บประจุ สำหรับตัวกรองชนิดดีจูนสามารถที่จะใช้งานได้แต่ช่วยแก้ปัญหา ทางด้านแรงดัน THD ที่บัสแรงต่ำ 400 V ได้น้อย เนื่องจากตัวกรองชนิดดีจูนช่วยแก้ปัญหาอาร์มอ นิกส์อันดับที่ 5 เท่านั้น ตัวกรองที่ดีสำหรับงานวิจัย คือตัวกรองชนิดดีจูนช่วยแก้ปัญหาฮาร์มอ นิกส์อันดับที่ 5 เท่านั้น ตัวกรองที่ดีสำหรับงานวิจัย คือตัวกรองชนิดแพสซีฟแบบเดี่ยวช่วยแก้ปัญหา ได้ดีที่สุดเมื่อมีกระแสฮาร์มอนิกส์ปริมาณมากๆ คือการใช้ตัวกรองแบบนี้หลายๆอัน ทั้งนี้ต้องพิจารณา ถึงอันดับฮาร์มอนิกส์ที่จะทำการกรองและขนาดพิกัดของชุดตัวเก็บประจุชนิดนั้นด้วย งานวิจัยนี้พบว่า ระบบที่มีโหลดไม่เป็นเชิงเส้น (Non Linear Load) อย่างเดียวเมื่อใช้วงจรกรองจะทำให้เกิดความ เสียหายมากกว่าระบบที่มีโหลดเป็นเชิงเส้น (Linear Load) ต่ออยู่ด้วย

2.4 การใช้งานฟิล์มอิเล็กทริกซึ่งเคลือบอยู่ในชุดตัวเก็บประจุและสาเหตุการพังทลายของชุดตัวเก็บ ประจุ โดยR. Gallay และคณะ. Metallized Film Capacitor Lifetime Evaluation and Failure Mode Analysis,2558 [9] จากบทความด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับชุดตัวเก็บประจุ ระบุว่าความร้อน เป็นสาเหตุของการทำลายฟิล์มอิเล็กทริกซึ่งเคลือบอยู่ในชุดตัวเก็บประจุ เมื่อความเป็นฉนวนของ ฟิล์มอิเล็กทริกเสื่อมสภาพหรือถูกทำลายจากความร้อน จะเกิดการหลอมละลายของสาร polypropylene ซึ่งจะเห็นผ่านทางขดลวด ซึ่งความร้อนจะเหนี่ยวนำให้ค่าความเป็นฉนวนและ ค่ากระแสรั่วไหลลดลงและเกิดความดันสูงขึ้นภายในชุดตัวเก็บประจุผลที่ตามมาคือจะเกิดการไหม้ หรือการระเบิดเกิดขึ้นได้ดังนั้นความร้อนจากกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นสาเหตุให้เกิดการ สะสมความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีได้

จากผลการค้นคว้าบทความปริทัศน์ (liturature Review) พบว่าผลกระทบต่อชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) ที่สถานีไฟฟ้าระบบ 22 กิโลโวลต์ ที่ทำให้ชุดของัวเก็บประจุระเบิดจะมีเรื่อง การ ปลด/สับสวิตท์ชุดตัวเก็บประจุไฟฟ้าเนื่องจากทรานเซียนต์ การเกิดฮาร์มอนิกส์ขึ้นในระบบไฟฟ้า การ เพิ่มขึ้นของโหลดฮาร์มอนิกส์ขนาดใหญ่ในระบบไฟฟ้า ดังนั้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ผลการปลด/สับสวิตซ์ในช่วงเวลาทรานเซียนต์ โดยใช้โปรแกรม EMTP/ATP การระเบิด เนื่องจากผลของฮาร์มอนิกส์โดยใช้โปรแกรม PQView และ DlgSILENT PowerFactory และหา แนวทางในการป้องกันการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าต่อไป

1.8 เนื้อหาของโครงร่างวิทยานิพนธ์

โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 5 บท โดยมีเนื้อหา ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ที่มาและความสำคัญของปัญหาวัตถุประสงค์ขอบเขตวิทยานิพนธ์ขั้นตอนการศึกษา และวิธีดำเนินการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและเนื้อหาของโครงร่างวิทยานิพนธ์

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฏีและความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความหมายและแหล่งกำเนิดของฮาร์มอนิกส์ การใช้ งานชุดตัวเก็บประจุไฟฟ้าในสถานีไฟฟ้า

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีการดำเนินการการประยุกต์จำลองแบบวงจรสถานีไฟฟ้าในสภาวะทรานเซียนต์ และฮาร์มอนิกส์รวมถึงการประยุกต์การใช้งานข้อมูลคุณภาพไฟฟ้าและการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพ ไฟฟ้า

บทที่ 4 กล่าวถึง การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านทรายเซียนต์และด้านฮาร์มอนิกส์ ในระบบ 22 กิโล โวลต์ ในการจำลองแบบจากโปรแกรม EMTP/ATP ,PQView และ DIgSILENT PowerFactory รวมถึงการวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์ในการจำลองแบบเมื่อมีโหลดไม่เป็นเชิงเส้นเข้ามาในระบบไฟฟ้า บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ ข้อจำกัด

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 2 ทฤษฏีและความรู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ชุดตัวเก็บประจุ

2.1.1 ความหมายของชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank)

ชุดตัวเก็บประจุเป็นอุปกรณ์คาปาซิเตอร์ชนิดหนึ่งที่นำมาใช้งานทางไฟฟ้าโครงสร้าง โดยทั่วไประกอบไปด้วยแผ่นโลหะบางๆสองแผ่นวางซ้อนทับกับฉนวนไดอิเล็กตริก ซึ่งในคาปาซิเตอร์ หนึ่งตัวจะประกอบไปด้วยส่วนย่อยหลายๆส่วนมาต่อเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ขนาดที่ต้องการโดย เทคโนโลยีในการผลิตคาปาซิเตอร์ที่นำมาใช้ในระบบไฟฟ้ากำลังนั้นต้องทำให้คาปาซิเตอร์สามารถทน อยู่ในสภาวะที่มีความเครียดทางไฟฟ้าสูงได้ มีโครงสร้างดังรูปที่ 2-1

รูปที่ 2-1 โครงสร้างพื้นฐานของชุดตัวเก็บประจุ

ซึ่งคาปาซิเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถช่วยชดเชยกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟในระบบไฟฟ้าในการ ติดตั้งคาปาซิเตอร์ นั้นต้องต่อขนานเข้าไปในระบบคาปาซิเตอร์ ที่ต่อขนานเข้าไปในระบบจะทำหน้าที่ ในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของอินดักทีฟโหลดโดยทำให้กระแสมีเฟสนำหน้าหักล้างองค์ประกอบ ที่เฟสล้าหลังของกระแสอินดักทีฟโหลดในจุดที่มีการติดตั้งคาปาซิเตอร์จากหลักการข้างต้นสามารถ แสดงภาพวงจรสมมูลก่อนและหลังติดตั้งคาปาซิเตอร์ในการสร้างแบบจำลอง Simulation จำเป็นต้อง สร้างแบบจำลองชุดตัวเก็บประจุ ซึ่งแบบจำลองหรือชุดตัวเก็บประจุเป็นดังรูปที่ 2-2

วงจรสมมูลก่อนการติดตั้ง

วงจรสมมูลก่อนการติดตั้ง

รูปที่ 2-2 วงจรสมมูลก่อนติดตั้งคาปาซิเตอร์

ก.เวกเตอร์หลังการติดตั้ง

ข.เวกเตอร์หลังการติดตั้ง

รูปที่ 2-3 วงจรสมมูลหลังติดตั้งคาปาซิเตอร์

แรงดันตกที่เกิดขึ้นในสายป้อนในสภาวะก่อนและหลังติดตั้งคาปาซิเตอร์ แสดงได้ ตามสมการ

$$VD = I_R R + I_X X_L$$

$$VD = I_R R + I_X X_L - I_C X_L$$

$$(2.1)$$

$$(2.2)$$

เมื่อ

R	คือ	ความต้านทานของสายป้อน
XL	คือ	ความต้านทานขดลวดของสายป้อน
X _C	คือ	ความต้านทานตัวเก็บประจุของสายป้อน
I _R	คือ	กระแสไหลผ่านส่วนที่เป็นความต้านทาน
I_{L}	คือ	กระแสไหลผ่านส่วนที่เป็นความต้านทานขดลวด
I _C	คือ	กระแสไหลผ่านส่วนที่เป็นความต้านทานตัวเก็บประจุ
	۹ ام تک	

2.1.2 ชนิดของคาปาซิเตอร์

คาปาซิเตอร์ที่นำไปติดตั้งเพื่อลดกำลังสูญเสียในระบบไฟฟ้ากำลังนั้นมี 2 ชนิดให้เลือกใช้ งานตามความเหมาะสม คือคาปาซิเตอร์แบบคงที่และคาปาซิเตอร์แบบปรับค่าสามารถอธิบาย ลักษณะของคาปาซิเตอร์ทั้ง 2 ชนิดได้ ดังนี้

1.คาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เป็นคาปาซิเตอร์ที่เมื่อติดตั้งเข้าไปในระบบ แล้วจะจ่ายกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟเข้าสู่ระบบตลอดเวลาโดยไม่สามารถทำการควบคุมการจ่าย กำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟได้ ไม่สามารถปรับตั้งค่าของคาปาซิเตอร์ได้เนื่องจากเป็นค่าที่ได้จากการผลิตที่ โรงงานตั้งแต่แรก

รูปที่ 2-4 คาปาซิเตอร์แบบคงที่

2. คาปาซิเตอร์แบบปรับค่า (Switched Capacitor) เป็นคาปาซิเตอร์ที่เมื่อติดตั้งเข้าไปใน ระบบแล้วสามารถปรับค่าการจ่ายกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟได้โดยการควบคุมการจ่ายกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟ นั้นมีหลายวิธีให้เลือก เช่น การควบคุมด้วยกระแสหรือแรงดันที่จุดติดตั้ง การควบคุมแรงดัน เป็นต้น เนื่องจากคาปาซิเตอร์แบบคงที่มีการจ่ายกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟเข้าสู่ระบบตลอดเวลานั้น เวลาพิจารณา เลือกคาปาซิเตอร์ชนิดนี้ไปใช้งานต้องคำนึงถึงช่วงเวลาที่มีการใช้โหลดน้อยอาจทำให้เกิดแรงดันเกินที่ จุดติดตั้งได้

รูปที่ 2-5 Switched Capacitor คาปาซิเตอร์

จากปัญหาของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่ผ่านมาพบว่ามีการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) แบบ Switched Capacitor ซึ่งรายละเอียดจะได้ทำการศึกษายังบทถัดไป

2.1.3 การปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า

สำหรับชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) ที่สถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นแบบ Switched Capacitor มีหน้าที่ในการปรับปรุงตัวประกอบไฟฟ้าฟ้ากำลัง (Power Factor) ซึ่ง หลักการปรับปรุงตัวประกอบไฟฟ้ากำลัง มีดังนี้

กำลังไฟฟ้าจริงหรือกำลังไฟฟ้าแอคทีฟ (Real Power,P) คือ กำลังไฟฟ้าที่ถูกเปลี่ยนให้ เป็น กำลังงานในรูปแบบต่างๆ เช่น เตาหลอมโลหะ เป็นการเปลี่ยนกำลังงานไฟฟ้าเป็นกำลังงานความร้อน หรือ มอเตอร์ เป็นการเปลี่ยนกำลังงานไฟฟ้าเป็นกำลังงานกล เป็นต้นนี่คือกำลังงานเฉลี่ยมีกำลังชนิด หน่วยเป็นวัตต์ (W)

กำลังไฟฟ้าเสมือนหรือกำลังไฟฟ้ารีแอคทีฟ (ReactivePower,Q) คือ กำลังงานไฟฟ้าที่ถูก เปลี่ยนให้ เป็น พลังงานรูปอื่นชั่วคราวโดยจะถูกเก็บรักษาไว้ ภายในตัวเก็บพลังงานไฟฟ้าเพียงครึ่งวัฎ จักร (half cycle) และจะส่งพลังงานกลับไปยังแหล่งจ่ายเปลี่ยนไปเป็นพลังงานอีกครั้งในครึ่งวัฎจักร กำลังชนิดนี้วัดได้ จากวาร์ มิเตอร์ (Var)มีหน่วยเป็นหน่วยใหญ่จะเป็นkVarและ MVar

กำลังปรากฏ (Apparent power,S) คือ กำลังไฟฟ้ารวมตามปกติใช้เป็นค่าบอก ความสามารถในการรับกำลังงานของโหลดหรือการจ่ายกำลังงานของแหล่งจ่ายกำลังชนิดนี้หาได้ จาก ผลคูณของแรงดัน(V)ที่ ตกคร่อมอุปกรณ์ และกระแสที่ไหลผ่านอุปกรณ์ นั้นๆ จึงมีหน่วยเป็นโวลต์ แอมแปร์ (VA)ถ้าหน่วย ใหญ่ ๆจะเป็นkVA และ MVA

รูปที่ 2-6 วัฏจักรกำลังไฟฟ้า

$$\tan \Theta = \frac{Q}{P}$$
(2.5)

ค่านี้จะเป็นตัวบอกถึงประสิทธิภาพการใช้งานของระบบไฟฟ้าตัวหนึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง1 หรืออาจจะบอกอยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ เพาเวอร์แฟคเตอร์ก็ได้ ถ้าค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ มีค่าใกล้ 1 หรือ 100%) จะหมายถึงระบบไฟฟ้ามีประสิทธิภาพดี แต่ถ้าค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ มีค่าใกล้ 0หรือ 100%) จะหมายถึงระบบไฟฟ้ามีประสิทธิภาพต่ำ เมื่อพิจารณาจะพบว่าผู้ใช้จะได้ประโยชน์จากโหลด ในรูปของกำลังไฟฟ้าจริง (P) และจะต้องสำรองระบบไฟฟ้าในรูปของกำลังไฟฟ้าปรากฏ (S) รวมทั้ง จะต้องสูญเสียพลังงานไฟฟ้าเสมือน (Q) ไปอีกส่วนหนึ่งเพื่อให้โหลดทำงานได้ ในกรณีที่โหลดต้องการ พลังงานไฟฟ้าเสมือน (Q) ในปริมาณมาก จะทำให้ผู้ใช้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสำรองระบบไฟฟ้า (S) ในปริมาณมากขึ้น ขณะที่ได้ประโยชน์จากกำลังไฟฟ้าจริง (P) คงที่ นั่นคือ ระบบไฟฟ้านั้นจะมี ประสิทธิภาพต่ำนั่นเอง (ค่า P.F. มีค่าต่ำด้วย) โดยปกติค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าจะเป็นลักษณะล้าหลัง (Lagging power factor) เนื่องจากโหลดส่วนใหญ่ เป็นโหลดชนิดอินดักทีฟ การปรับปรุงค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าให้มีค่าสูงขึ้น สามารถทำได้โดยการต่อโหลดชนิดคาปาซิทีฟ (Capacitive Load) เพิ่มเข้าไปในระบบเพื่อให้โหลด ชนิดคาปาซิทีฟ (Capacitive Load) ช่วยจ่ายกำลังไฟฟ้าเสมือนแทนแหล่งจ่าย เนื่องจากโหลด ประเภทนี้มีคุณสมบัติในโหลดคาปาซิทีฟ (Capacitive Load) ที่สามารถใช้ในการปรับปรุงค่าตัว ประกอบกำลังไฟฟ้าได้ ก็คือ คาปาซิเตอร์กำลัง (Power Capacitor) และมอเตอร์ชนิดซิงโครนัส (Synchronous Motor) แต่เนื่องจากมอเตอร์ชนิดซิงโครนัสจะมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูง จึงไม่เป็นที่ นิยม ดังนั้นจะขอกล่าวถึงเฉพาะการนำคาปาซิเตอร์กำลังมาใช้ในการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า เท่านั้น

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1.4 ส่วนประกอบชุดตัวเก็บประจุแบบ (switch capacitor) ในสถานีไฟฟ้า มีดังนี้

รูปที่ 2-8 ส่วนประกอบชุดตัวเก็บประจุแบบ (switch capacitor) ในสถานีไฟฟ้า

1.Current limit Reactor เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ลดกระแสเมื่อเวลาสวิตซ์ชิ่ง

2.Vacum Circuit Breaker เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเปิด/ปิดของวงจรไฟฟ้าชนิดสุญญากาศ โดย ป้องกันไม่ให้อุปกรณ์ที่ต่อกับเซอร์กิตเบรกเกอร์นั้นเกิดความเสียหายจากกระแสเกินได้

3.Inrush Reactor ทำหน้าที่เป็นขดลวดช่วยลดกระแสกระชากขณะปลด/สับสวิตซ์ โดยจะจำกัด ปริมาณกระแสที่ไหลผ่านก่อนเข้าชุดตัวเก็บประจุ

4. Surge Arester เป็นอุปกรณ์ป้องกันที่สภาวะแรงดันเกินและกระแสเกิน โดยจะออกแบบให้ เหนี่ยวนำแรงดันไฟฟ้าที่สูงขึ้นในช่วงเวลาอันสั้นออกจากอุปกรณ์ โดยให้แรงดันไหลผ่านความ ต้านทานต่ำไปยังสายดิน

5.ชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) ทำหน้าที่ปรับปรุงค่าตัวประกอบกำลังในสถานีไฟฟ้า

6.Main Busbar เป็นแท่งโลหะตัวนำไฟฟ้าที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อทางไฟฟ้าระหว่างสายประธานกับสาย ป้อนบัสบาร์ 2.1.5 ระบบการทำงานของชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) ที่สถานีไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีดังนี้

 ระบบควบคุมอัตโนมัติ (Automatic Control Mode) ควบคุมการทำงานโดยการเปรียบเทียบค่า Power Factor ของ Main Bus ที่ชุดตัวเก็บประจุนั้นต่ออยู่ในขณะนั้นว่ามีค่าใกล้เคียงกับที่กำหนด หรือไม่ ถ้าไม่ก็จะมีการสั่ง ON/OFF ในแต่ละสเต็ป (Step) โดยที่แต่ละสเต็ปมีค่า 2.4 MVar เพื่อให้มี ค่าตามที่ต้องการ

2.ระบบควบคุมแบบ Manual (Remote Manual Mode) ควบคุมการทำงานค่า Power Factor ตาม ความต้องการ โดยสั่งการ ON/OFF ในแต่ละสเต็ป (Step) ผ่านระบบ

3.ระบบควบคุมแบบ Manual ที่ Local (Local Manual Mode) สามารถสั่งการควบคุมแบบ Manual ผ่านตัว PFR ที่อยู่ในตู้ Central Control โดยตั้งโหลดการควบคุมอยู่ใน Auto Mode โดยสั่งการ ON/OFF ในแต่ละสเต็ป (Step) ผ่านตัว PFR ได้ตามต้องการ

หมายเหตุ : การควบคุมแบบ Manual ที่ Local ยังสามารถทำงานผ่าน Mechanic ON/OFF push button

ด้านหน้า Vacuum Circuit Breaker ซึ่งโดยปกติแนะนำให้ใช้เฉพาะสั่ง OFF (ในกรณี Emergency Trip) เท่านั้น ไม่ควรกดสั่ง ON ที่นี้ เนื่องจากไม่มีระบบ Interlock ห้ามการสั่ง On อีกครั้งถ้ายังไม่ถึง 10 นาที (10 minutes time delay interlocking) เพื่อให้ Capacitor Bank มีการ discharge ประจุไฟฟ้าออกไปจนกว่าแรงดันไฟฟ้าตกค้างมีค่าตกคู่าลง จนไม่ก่อให้เกิดอันตรายเนื่องจาก Double chargeเมื่อมีการสับเข้าระบบไฟฟ้าอีกครั้ง

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1.6 การควบคุมตัวประกอบกำลังไฟฟ้า

การควบคุมตัวประกอบกำลังไฟฟ้าแบบอัตโนมัติสามารถทำได้ โดยใช้เครื่องควบคุม เพาเวอร์แฟคเตอร์อัตโนมัติ (Automatic Power Factor Controller ; APFC) ติดตั้งที่ศูนย์กลางของ โหลด หรือตู้คอนโทรลของคาปาซิเตอร์แบงก์ การควบคุมแบบนี้เหมาะสำหรับโหลดที่มีความต้องการ กำลังไฟฟ้าเสมือนไม่คงที่ทำให้ต้องมีการสับ-ปลดคาปาซิเตอร์ตามความต้องการของโหลดอยู่ ตลอดเวลานิยมใช้กันมากเนื่องจากมีความสะดวกในการใช้งานควบคุมค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าได้ อย่างแน่นอน โดยตัว APFC จะทำการตรวจสอบค่ากำลังไฟฟ้าเสมือนของระบบไฟฟ้าผ่านทางหม้อ แปลงกระแส และแรงดันไฟฟ้าของระบบ แล้วจึงส่งสัญญาณไปยังแมคเนติกคอนแทกเตอร์ที่ควบคุม คาปาซิเตอร์แต่ละชุดให้ทำงานตามที่ตั้งค่าไว้

การใช้ APFC ในการควบคุมค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้านั้น มีค่าที่ต้องปรับตั้งที่สำคัญ 2 ค่า ้คือ ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าที่ต้องการ และค่าความไวในการทำงาน ค่าตัวประกอบกำลังที่เหมาะสม จะอยู่ระหว่าง 0.875 ถึง 1.0 ล้าหลัง แต่เพื่อให้ใช้งานชุดควบคุมคาปาซิเตอร์ ให้ได้ประโยชน์สูงสุด ้ควรตั้งค่าใกล้ 1.0 มากที่สุด โดยทั่วไปจะปรับตั้งอยู่ที่ค่า 0.95 ล้าหลัง ส่วนการปรับค่าความไวในการ ทำงานจะเป็นการปรับตั้งค่าความไวในการสั่งปลด-สับคาปาซิเตอร์เข้ากับระบบ ซึ่งเกิดจากการปรับตั้ง ้ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าที่ต้องการแล้ว APFC จะส่งสัญญาณให้แมคเนติกคอนแทกเตอร์ สับหรือ ปลดคาปาซิเตอร์ เพื่อให้ได้ค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ตามที่ต้องการ เนื่องจากคาปาซิเตอร์ที่ติดตั้งในแต่ละ ชั้น (Step) จะให้กำลังไฟฟ้าเสมือนที่แน่นอนค่าหนึ่ง ดังนั้นเพาเวอร์แฟคเตอร์ที่ได้จริงจึงต้องมีความ คลาดเคลื่อนจากค่าที่ตั้งไว้ ถ้าช่วงความคลาดเคลื่อน APFC ก็จะสั่งให้แมคเนติกคอนแทกเตอร์สับ หรือปลดคาปาซิเตอร์ เข้าออกอย่างต่อเนื่องเพื่อพยายามให้ได้ค่าเพาเวอร์แฟคเตอร์ตามที่ต้องการ

พารามิเตอร์	สัญญลักษณ์	แรงคันตกกร่อม	พลังงานในพารามิเคอร์
ความต้ำนทาน R (Ω)		$U_R = IR$	W _R = I ² R สูญเสียกระจายไป
กวามเหนี่ยวนำ L (H, mH, µH)		$U_{L} = L \frac{di}{dt}$	W _L = 1/2 LI ² เก็บในรูปสนามแม่เหล็ก ⊕ H
กวามจุไฟฟ้า C (ค่าเก็บประจุ) (F. μF. pF)		$U_{c} = Q/C$ $= I/j\omega C$ $\frac{dU_{c}}{dt} = \frac{1}{C} \frac{Q}{dt}$ u_{c}	W _C = 1/2 CU ² เก็บอยู่ในรูปสนามไฟฟ้า

		4
60050.99/	21	9417579 110025912.90.925
	2-1	M 19 1910/16 9.06 / 9.09 /
-		

2.2 สาเหตุการระเบิดของคาปาซิเตอร์

2.2.1 ทรานเซียนตทางไฟฟา

ทรานเซียนตทางไฟฟา [10] คือ การเปลี่ยนแปลงคาทางแรงดันไฟฟาหรือกระแสไฟฟาอย่าง รวดเร็ว อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะอยางทันทีทันใดในวงจร เชน การปด/เปิดสวิตช หรือการเกิด ฟอลต์ (fault) ขึ้นในระบบชวงเวลาการเกิดทรานเซียนตจะมีชวงที่สั้นมากๆและระยะเวลาสั้น ๆ ในช่วงเวลา ของการเกิดทรานเซียนตจะมีความสำคัญอยางยิ่ง เพราะในช่วงเวลาสั้นๆ ดังนั้นองค์ประกอบต่างๆ ของวงจร จะไดรับความเครียด (stress) ทั้งทางไฟฟาและทางกลสูงมาก อันเปนผลจากแรงดันหรือกระแสที่มีค่าสูง กว่าคาแรงดันระบบที่ใชงาน

การเปลี่ยนแปลงจากสภาพปกติไปสูทรานเซียนตทางไฟฟาจะทำใหวงจรตองมีการกระจาย พลังงานปรับไปอยู่ในสภาวะใหม่ แต่การกระจายพลังงานใหมนี้จะเกิดขึ้นทันทีทันใดไม่ได เนื่องจาก 1. ความเหนี่ยวนำ (L) สามารถเก็บพลังงานไว้ไดในรูปแบบสนามแมเหล็กคือ $\frac{1}{2}$ Ll² การเปลี่ยนแปลง ใดๆ ในกระแสผ่านตัวเหนี่ยวนำจะสร้างการเปลี่ยนแปลงของฟลักซ์ เป็นการเหนี่ยวนำให้เกิดแรงดัน คร่อมตัวเหนี่ยวนำนั้น กระแสจะเปลี่ยนแปลงทันทีทันใดนั้นไม่ได

ความจุไฟฟา (C) สามารถเก็บพลังงานไดในรูปแบบสนามไฟฟาคือ ¹/₂CU² จากความสัมพันธ
 U = QC จะเห็นได่วาจะมีแรงดันครอม C ก็ตอเมื่อมีประจุไฟฟ้ากอน นั้นคือ แรงดันครอมความจุ
 ไฟฟาจะเปลี่ยนแปลงโดยทันทีทันใดไม่ได

 ความต่านทาน (R) เปนพารามิเตอรที่ทำให่เกิดพลังงานสูญเสียคือ IR² เป็นตัวชี้วัดของความ ยากลำบากในการที่จะผ่านกระแสไฟฟ้าเข้าไปในตัวนำนั้น

2.2.1.1 แรงดันเกินสวิตชิ่ง

แรงดันเกินสวิตซิ่ง [10] จัดเปนแรงดันเสิรจหรือทรานเซียนต์ ที่เกิดจากการทำงานของ อุปกรณตัดต่อวงจรตามที่ผูปฏิบัติงานเปนผูกระทำ หรือเกิดจากการทำงานของสวิตชตัดตอนโดย อัตโนมัติ เชน เซอรกิตเบรกเกอรเพื่อขจัดการผิดพรองที่เกิดขึ้นในระบบ เปนตน แรงดันเกินสวิตชิ่งมี ขนาดต่ำกวาแรงดันเกินฟาผา คือ มีโอกาสเกิดสูงประมาณ 4 เทา ของคายอดแรงดันเฟสของระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยูกับลักษณะโครงสรางของระบบกำลังไฟฟาลัดวงจร ลักษณะสมบัติของอุปกรณและโหลด ของวงจรที่สวิตชหรือเซอรกิตเบรกเกอรตองตัดต่อแรงดันเสิรจหรือทรานเซียนตเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงคาทางไฟฟาอยางกระทันหันรวดเร็วและมีชวงระยะเวลาการเกิดอยูสั้นมากเมื่อเทียบกับ สภาพเวลาทำงานปกติ คาไฟฟาที่เปลี่ยนแปลงดังกลาวที่สำคัญก็คือ แรงดันและกระแส ซึ่งคาทราน เซียนตที่เกิดขึ้นทั้งสองจะมีคาสูงเกินกวาคาปกติหลายเทาตัว เปนแรงดันเกิน ∆u หรือกระแสเกิน ∆i เมื่อเกิดอยางหนึ่ง(∆u, ∆i) จะทำใหอีกอยางหนึ่งเกิดตามมา (∆u, ∆i) แมวาชวงการเกิดจะสั้นมาก แต ก็มีความหมายและสำคัญมาก เพราะการฉนวนและองคประกอบในระบบจะไดรับความเครียดสนาม ไฟฟา (E) และกระแสสูงมาก ซึ่งจะยังผลใหเกิดความเสียหายได้แรงดันเกินสวิตชิ่งมีหลากหลาย รูปแบบ เชน แรงดันเกินจากการสับสวิตชบนสายสง แรงดันเกินจากสวิตชตัดวงจรที่เกิดการผิดพรอง แรงดันเกินจากสวิตชตัดวงจรกระแส (Current chopping) แรงดันเกินเนื่องจากการสับและปลดชุด ตัวเก็บประจุ เปนตน ในการวิเคราะหผลจากแรงดันเกินสวิตชิ่ง ที่มีผลกระทบตอชุดตัวเก็บประจุที่ สถานีไฟฟาย่อยนี้ จะ กลาวถึงแรงดันเกินเนื่องจากการสับและปลดชุดตัวเก็บประจุ ซึ่งสามารถเปนอ อกเปน 2 กรณี คือ

2.2.1.2 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุ

การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุจะพิจารณาตามจำนวนชุดตัวเก็บประจุที่จะทำการสับสวิตช พิจารณารูปที่ 2-9 เปนแผนภาพเสนเดียว (Single Line Diagram) ของชุดตัวเก็บประจุ ขนาด 2.4 Mvar จำนวน 3 ชุดเมื่อมีการติดตั้งอยู่ในสถานีไฟฟ้าของการไฟฟาสวนภูมิภาคเพื่อใช้ประโยชน์ในการ ปรับปรุงคาตัวประกอบกำลังในระบบ 22 กิโลโวลต์

รูปที่ 2-9 แผนภาพแสดงชุดตัวเก็บประจุที่ติดตั้งในสถานีไฟฟ้า

2.2.1.2.1 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว (Isolated bank)

เปนการสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุเพียงชุดเดียวหรือสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดแรก เมื่อ ทำการสับสวิตชจะทำให้แรงดันที่ตัวเก็บประจุเพิ่มขึ้นอยางรวดเร็วเพื่อใหเทากับแรงดันของแหลงจาย การทำเชนนี้ทำใหเกิดการพุ่งเกิน (overshoot) เทียบเทากับขนาดของแรงดันที่เปลี่ยนแปลงโดย แรงดันและกระแสเกินสวิตชิ่งที่เกิดขึ้นจะมีขนาดและความถี่สูง [11],[12] ซึ่งสามารถคำนวณหา สมการแรงดันและกระแสเกินสวิตชิ่งไดดังนี้

กำหนดใหสวิตชสับวงจรที่เวลา t =0 สามารถหาคากระแสพุงเขาและความถิ่โดยไมพิจารณา คาความตานทานในระบบไดจากมาตราฐาน ANSI/IEEE C37.012-1979 [13] และ IEC 60871-1 [14]

รูปที่ 2-11 วงจรสมมูลชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว (ไมพิจารณาค่าความตานทาน)

จากรูปที่ 2-11 สามารถหากระแสพุงเขาและความถี่ไดดังนี้ จากมาตราฐาน ANSI/IEEE C37.012-1979

Imax = 1.41
$$\sqrt{Isc \ x \ I_1}$$
 หรือ $\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}} \ \text{kV}_{\text{LL}} \times 10^3 \frac{\sqrt{C}}{\sqrt{L_T}}$ (2.7)

$f = fs \sqrt{\frac{Isc}{I1}}$	หรือ <del></del> 2 <i>ก</i>	$\frac{10^6}{r\sqrt{L_T xC}}$	(2.8)
เมื่อ			
lmax	คือ	คายอดของกระแสพุงเขา (A)	
f	คือ	ความถี่ของกระแสพุงเขา (Hz)	
f _S	คือ	ความถี่ของระบบ (Hz)	
I_1	คือ	กระแสของชุดตัวเก็บประจุที่จะสับสวิตช (A, rms	)
I _{SC}	คือ	กระแสลัดวงจร (A)	
kV _{LL}	คือ	แรงดันระหวางสาย (kV)	
С	คือ	ความจุไฟฟาของชุดตัวเก็บประจุ (µF)	
L _S	คือ	ความเหนี่ยวนำของแหลงกำเนิด (µH)	
L ₁	คือ	ความเหนี่ยวนำจากบัสถึงชุดตัวเก็บประจุ (μH)	
LT	คือ	$L_{S}+L_{1}(\mu H)$ UNIVERSITY	

จากมาตราฐาน IEC 60871-1

เมื่อ

 I_S

 I_N

S	คือ	กำลังลัดวงจร (MVA)
Q	คือ	กำลังรีแอคทีฟของชุดตัวเก็บประจุ (Mvar)

2.2.1.2.2 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุแบบ Back-to-Back

การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุแบบนี้เกิดเนื่องจากการสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุในขณะที่มีชุด ตัวเก็บประจุอื่นตออยู ซึ่งโดยปกติสถานีไฟฟามักจะมีการแบงชุดตัวเก็บประจุออกเปนหลาย ๆชุด เพื่อ ความสะดวกในการควบคุมแรงดันหรือแกไขตัวประกอบกำลัง (power factor) โดยการสับชุดตัวเก็บ ประจุชุดที่ 2 หรือ 3 อาจทำใหเกิดแรงดันและกระแสเกินสวิตชิ่งมากกวาในกรณีสับชุดตัวเก็บประจุ แบบแยกเดี่ยว [11, 12] โดยสามารถคำนวณหาคาแรงดันที่ตัวเก็บประจุ C1 และ C2 โดยไมพิจารณา คาความตานทานไดดังนี้

หรือสามารถหาคากระแสพุงเขาและความถิ่โดยไมพิจารณาคาความต่านทานในระบบไดจาก มาตราฐาน ANSI/IEEE C37.012-1979 และ IEC 60871-1 ดังสมการ (2.14) ถึง (2.16) จาก มาตรฐาน ANSI/IEEE C37.012-1979

$$Imax = 1.917 \sqrt{\frac{kV_{LL}(I_1)(I_2)}{L_{eq}(I_1 + I_2)}}$$
(2.10)

$$f = 9.5 \sqrt{\frac{f_S x k V_{LL} (I_1 + I_2)}{L_{eq} x (I_1) (I_2)}}$$
(2.11)

เมื่อ		
lmax	คือ	คายอดของกระแสพุงเขา (A)
f	คือ	ความถี่ของกระแสพุงเขา (kHz)
f _S	คือ	ความถี่ของระบบ (Hz)
kV _{LL}	คือ	แรงดันระหวางสาย (kV)
I ₁	คือ	กระแสของชุดตัวเก็บประจุที่จะสับสวิตช (A, rms)
l ₂	คือ	กระแสของชุดตัวเก็บประจุที่สับสวิตชแลว (A, rms)
L _{eq}	คือ	ความเหนี่ยวนำรวมระหวางชุดตัวเก็บประจุ (µH)

เมื่อ

l _S	คือ	คายอดของกระแสพุงเขา (A)
U	คือ	แรงดันเฟส (V)
X _C	คือ	อิมพีแดนซของตัวเก็บประจุตอเฟส (Ω)
X _L	คือ	อิมพีแดนซของความเหนี่ยวนำตอเฟส (Ω)
Q ₁	คือ	กำลังรีแอคทีฟของชุดตัวเก็บประจุที่จะสับสวิตช (Mvar)
Q ₂	คือ	ผลรวมของกำลังรีแอคทีฟชุดตัวเก็บประจุที่สับสวิตชแลว (Mvar)

2.2.1.2.3 การปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุ

รูปที่ 2-13 วงจรสมมูลการปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุ

โดยปกติแลวการปลดสวิตชของชุดตัวเก็บประจุจะทำในขณะที่กระแสเปนศูนย ซึ่งใน ขณะนั้นแรงดันที่ชุดตัวเก็บประจุมีคาเทาแรงดันคายอด (Vp) และเมื่อเวลาผานไปครึ่งรอบหลังการ ปลดสวิตช แรงดันของระบบจะเปนคายอดแรงดันอีกครั้งแตจะกลับขั้วกับแรงดันที่ชุดตัวเก็บประจุทำ ใหเกิดแรงดันตกครอมที่หนาสัมผัสของสวิตชมีคาความตางศักยถึง 2 Vp หากคาแรงดันตกครอมหน้า สัมผัสที่เพิ่มขึ้นอยางรวดเร็วนี้มีคามากกวาคาความคงทนไดของไดอิเล็กตริก (dielectric strength) จะทำใหเกิดการเกิดเบรกดาวนในกาซที่อยูระหวางหน้าสัมผัสและนำไปสูการเกิดการอารกเรียก ปรากฏการณนี้วาอาร์กซ้ำ เมื่อเกิดการอารกซ้ำจะเกิดการออสซิเลสระหวางตัวเหนี่ยวนำกับตัวเก็บ ประจุ โดยมีสมการที่อธิบายปรากฏการณนี้ไดดังนี้ [15],[16]

$$V_{\rm p} \sin \left(\omega t \right) = L \frac{di}{dt} + V_{\rm c}$$
(2.13)

การออสซิเลสของวงจร LC ที่เกิดขึ้นจะเปนความถี่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับความถี่ของระบบ ดังนั้น

$$V_{c}(t) = V_{p} - [V_{p} - V_{c}(0)]\cos(\omega_{0}t)$$
 (2.14)

เมื่อ

$$\omega_0 = \frac{1}{\sqrt{LC}} \tag{2.15}$$

จากนั้นสามารถหากระแสเกินสวิตซิ่งไดจากสมการ $I_c = C \frac{dv}{dt}$ (2.16)

ไดกระแสเกินสวิตชิ่งเนื่องจากเกิดการอารกซ้ำดังนี้

$$Ic(t) = \left[V_{p} - V_{c}(0) \right] \sqrt{\frac{C}{L}} \sin(\omega_{0}t)$$
(2.17)

$$f_0 = \frac{\omega_0}{2\pi} \tag{2.18}$$

จากสมการ (2.18) พบวาเมื่อเกิดการอารกซ้ำจะทำใหเกิดแรงดันเกินชั่วขณะมีคาประมาณ 3 Vp (ที่จุด Aในรูปที่ 2.14)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

รูปที่ 2-14 รูปคลื่นกระแสและแรงดันเมื่อเกิดอารกที่แรงดันคายอด

ถ้าสวิตชสามารถตัดการอารกเนื่องจากการเกิดอารกซ้ำเมื่อกระแสความถี่สูงผานศูนยได จะ เกิดแรงดันคางที่ตัวเก็บประจุมีขนาดประมาณ 3 Vp และเมื่อแรงดันของแหลงจายเพิ่มจนมีแรงดัน ขนาดประมาณ 4 Vp ตกครอมสวิตช ซึ่งมีโอกาสเกิดอารกซ้ำไดสูงมาก หากมีการเกิดอารกซ้ำอีกครั้ง คากระแสเกินสวิตชิ่งที่เกิดจะมีคาเปนสองเทาของการเกิดอารกซ้ำครั้งแรก เพราะแรงดันตก ครอมสวิตชมีคา2×2Vp = 4Vp และแรงดันที่ตัวเก็บประจุจะเปลี่ยนจาก +3 Vp เปน –5 Vp และ หากเหตุการณเชนนี้เกิดซ้ำอีกก็จะทำใหแรงดันที่ตัวเก็บประจุเพิ่มขึ้นเปน +7 Vp, -9 Vp จนกระทั่ง เกิดการวาบไฟตามผิวของตัวเก็บประจุหรือ ตัวเก็บประจุเสียหายเนื่องจากแรงดันหรือกระแสเกิน ซึ่ง จะเรียกปรากฏการณนี้วา อาร์กซ้ำหลายครั้ง (multiple restrike) สำหรับการเกิดการอาร์คซ้ำจะ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์การระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่อยู่ในสถานีได้ตามมาตรฐาน IEEE ที่กล่าว ในลำดับถัดไป

2.2.2 ฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์

2.2.2.1 ทฤษฎีการเกิดฮาร์มอนิกส์ (Harmonic)

ฮาร์มอนิกส์ คือ รูปคลื่นไซน์แรงดันหรือกระแสที่มีความถี่เป็นจำนวนเท่า และเป็นเลข จำนวนเต็มของความถี่มูลฐาน เช่น ความถี่มูลฐานทั่วไปคือ 50 หรือ 60 เฮิรตซ์ รูปคลื่นที่ผิดเพี้ยนนี้ สามารถแยกออกเป็นผลรวมของความถี่มูลฐาน และความถี่ฮาร์มอนิกส์ได้ ทั้งนี้ ฮาร์มอนิกส์เกิดจาก อุปกรณ์หรือโหลดแบบไม่เชิงเส้นในระบบไฟฟ้า ซึ่งความรุนแรงของฮาร์มอนิกส์ อธิบายได้โดยใช้ สเปคตรัมฮาร์มอนิกส์ ซึ่งประกอบ ด้วยขนาด และมุมของฮาร์มอนิกส์แต่ละค่า โดยค่าที่นิยมใช้บอก ระดับความรุนแรงของฮาร์มอนิกส์ คือ ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์รวม (Total harmonic distortion; THD) ในบางกรณีค่าความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์รวม อาจทำให้เข้าใจสับสนได้ เช่น มอเตอร์ที่ปรับ ความเร็วรอบได้ อาจมีค่าความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์รวมสูงมาก ในขณะที่โหลดต่ำซึ่งไม่ได้สร้างความ เสียหายให้กับระบบ เพราะกระแสโหลดมีค่าน้อยมาก ถึงแม้ว่าความผิดเพี้ยนจะมีค่าสูงก็ตาม ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดค่าที่ใช้อธิบายการผิดเพี้ยนรวมของฮาร์มอนิกส์เพิ่มขึ้นมาโดยมาตรฐาน IEEE Std. 519 ปี 2014 [17] ได้กำหนดค่าความผิดเพี้ยนรวม (Total demand distortion; TDD) ค่านี้คล้าย กับค่าความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์รวมแตกต่างกันที่การหาค่าเป็นเปอร์เซ็นต์จะใช้เทียบกับค่ากระแสพิกัด ของโหลด

ความผิดเพี้ยนของแรงดัน และกระแส จากโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นเป็นแหล่งกำเนิดนั้นค่าของ กระแสฮาร์มอนิกส์ที่เข้าสู่ระบบไฟฟ้าจะทำให้การผิดเพี้ยนของแรงดันที่เกิดจากกระแสไหลผ่านโหลด ที่ไม่เป็นเชิงเส้น ทำให้ความผิดเพี้ยนของแรงดันจะมีค่าขึ้นอยู่กับอิมพีแดนซ์ และกระแสที่ไหลผ่านการ ควบคุมฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นตามมาตรฐาน IEEE Std. 519 ปี 2014 สามารถทำได้ดังนี้

การควบคุมปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เข้าสู่ระบบไฟฟ้าที่เกิดจากโหลดของผู้ใช้ไฟ
 กรณีฮาร์มอนิกส์อยู่ในข้อจำกัด การควบคุมจะกระทำโดยการไฟฟ้า

รูปที่ 2-16 กระแสไหลผ่านโหลดไม่เชิงเส้น

ฮาร์มอนิกส์กับสภาวะชั่วครู่ เกิดจากการตรวจวัดคุณภาพไฟฟ้าโดยการบันทึกเหตุการณ์ที่มี ความผิดเพี้ยนของรูปคลื่น และมีองค์ประกอบความถี่สูง ในบางครั้งเกิดความเข้าใจผิด และพิจารณา เป็นการเกิดฮาร์มอนิกส์ ซึ่งในความเป็นจริงเหตุการณ์นี้เป็นการเกิดสภาวะชั่วครู่ของฮาร์มอนิกส์ และ สภาวะชั่วครู่มีความแตกต่างกัน คือ สภาวะชั่วครู่ มีรูปคลื่นที่มีความถี่สูงในช่วงเวลาสั้นและหลังจากที่ เกิดการเปลี่ยนแปลงทันทีทันใดในระบบไฟฟ้า โดยความถี่นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นความถี่ฮาร์มอนิกส์ ทำ ให้ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่มูลฐานของระบบ สภาวะชั่วครู่อาจเกิดจากการสวิตช์ของตัวเก็บประจุ ซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงเวลา 2-3 รูปคลื่น

ผลของกระแสฮาร์มอนิกทำให้เกิดความร้อนและความเครียดไดอิเลคตริก (Dielectric Stress) กับตัวคาปาซิเตอร์และอาจทำให้ฟิวส์ของตัวคาปาซิเตอร์ขาดง่ายกว่าการใช้งานปกติ ผลของ แรงดันฮาร์มอนิกทำให้เกิดค่ากำลังสูญเสียใน คาปาซิเตอร์ และผลจากภาวะเรโซแนนซ์ที่ตัวคาปาซิ เตอร์ทำให้เกิดขยายกระแสและแรงดันฮาร์มอนิกขนาดใหญ่ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน ของชุดตัวเก็บประจุสามารถทนต่อค่ากระแสและแรงดันฮาร์มอนิกส์ชุดตัวเก็บประจุที่ออกแบบสร้าง จากผู้ผลิตได้กำหนดตามมาตรฐาน IEEE Std. 18 ปี 2012 [18]

2.2.2.2 แรงดันและกระแสฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Voltage and Current)2.2.2.1 กระแสฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Current)

กระแสฮาร์มอนิกส์ เกิดจากฮาร์มอนิกส์ที่อยู่ในรูปของกระแสในสายในระบบไฟฟ้าเกิดขึ้นจาก อุปกรณ์ที่มีคุณลักษณะไม่เป็นเชิงเส้นซึ่งอาจเป็นโหลดหรือแหล่งกำเนิดก็ได้ ในอดีตที่ไม่มีการศึกษาฮาร์มอ นิกส์อย่างจริงจัง เนื่องจากอุปกรณ์ไม่เป็นเชิงเส้นมีจำนวนน้อยทำให้เกิดผลของฮาร์มอนิกส์ต่อระบบไฟฟ้ากา ลังมีค่าน้อย แต่ในปัจจุบันมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแปลงผัน (Converter) ได้ขยายตัวอย่างมากซึ่ง ก็เป็นผลให้เกิดกระแสฮาร์มอนิกส์อย่างมากมายตามมาด้วยเช่นกัน

2.2.2.2.2 แรงดันฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Voltage)

แรงดันฮาร์มอนิกส์ เกิดจากกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ไหลผ่านค่ารีแอคแตนซ์ของอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบ เช่น รีแอคแตนซ์ของแหล่งจ่ายสายส่งหรือรีแอคแตนซ์ของตัวเก็บประจุที่ต่อเข้าไปในระบบ เพื่อปรับปรุงตัวประกอบกำลังและแรงดันไฟฟ้า ให้ดีขึ้นทำให้เกิดความเพี้ยนของรูปคลื่นแรงดันอันต่อ เนื่องมาจากค่ารีแอคแตนซ์เปลี่ยนแปลงตามความถี่ส่วนค่าความต้านทานจะไม่เปลี่ยนแปลงกระแส ฮาร์มอนิกส์ที่ไหลในระบบนั้นจะทำให้เกิดความผิดเพี้ยนของแรงดันฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Voltage Distortion) ซึ่งเป็นไปตามสมการต่อไปนี้

$$V_n = Z_n I_n \tag{2.19}$$

เมื่อ

V_n คือ แรงดันฮาร์มอนิกส์ที่ลำดับ *n*

- Z_n คือ ค่าอิมพีแดนซ์เนื่องจากกระแสอันดับที่ *n*
- I_n คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ลำดับที่ *n*

ถ้าในระบบไฟฟ้าใช้ตัวเก็บประจุต่อขนานเข้าไปในระบบเพื่อปรับปรุงตัวประกอบกำลังจะ ทำให้มีอิทธิพลต่อระดับฮาร์มอนิกส์ในระบบจำหน่ายตัวเก็บประจุ อาจทำเป็นตัวกำเนิดฮาร์มอนิกส์ จากการต่อวงจรเข้าในระบบมีความจำเป็นที่จะทำให้เกิดเงื่อนไขความถี่รีโซแนนซ์แบบขนานระหว่าง ตัวเก็บประจุและรีแอคแตนซ์ของระบบ เมื่อพิจารณาเมื่อโหลดไม่เป็นเชิงเส้นเป็นแหล่งจ่ายฮาร์มอ นิกส์ ถ้ารีโซแนนซ์แบบขนานเกิดที่ความถี่เดียวกันหรือใกล้เคียงกับความถี่ฮาร์มอนิกส์ของโหลดไม่ เป็นเชิงเส้นจะทำให้เกิดกระแสจำนวนมากไหลผ่านระหว่างรีแอคแตนซ์ของระบบและรีแอคแตนซ์ของ ตัวเก็บประจุกระแสนี้กับกระแสฮาร์มอนิกส์ของโหลดไม่เป็นเชิงเส้นที่ทำให้เกิดความเพี้ยนของแรงดัน และกระแสมีค่ามากขึ้น

2.2.2.3 การผิดเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ (Harmonics distortion)

การผิดเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ เกิดจากสาเหตุจากอุปกรณ์ที่ไม่เชิงเส้นในระบบ โดยอุปกรณ์ที่ไม่ เชิงเส้นมีค่ากระแสไม่เป็นสัดส่วนกับแรงดัน เมื่อภายในระบบมีค่าเพิ่มเพียงเล็กน้อยกระแสจะมีค่า เพิ่มขึ้นมากและมีรูปร่างที่ผิดเพี้ยนตามลักษณะของตัวต้านทานที่ไม่เป็นเชิงเส้น ทำให้เมื่อความถี่หลัก มูลมีแรงดันฮาร์มอนิกส์ผสมเข้าไปจะมีผลทำให้แรงดันที่ความถี่หลักมูลเกิดความเพี้ยนขึ้น

รูปที่ 2-17 การผิดเพี้ยนของกระแสที่เกิดจากอุปกรณ์ไม่เชิงเส้น

รูปคลื่นที่มีการผิดเพี้ยนในลักษณะเป็นรายคาบ (Periodic) เกิดจากการรวมของรูปคลื่น ไซน์ที่มีความถี่ต่างๆ ในแต่ละความถี่มีค่าเป็นจำนวนเต็มเท่าของความถี่มูลฐาน โดยองค์ประกอบ ้ความถี่ที่เกิดขึ้นสามารถหาได้โดยการใช้ทฤษฎีอนุกรมฟูเรียร์ โดยปกติแล้วฮาร์มอนิกส์อันดับสูงที่ มากกว่าอันดับที่ 25 ขึ้นไปจะไม่นำมาวิเคราะห์ แต่ฮาร์มอนิกส์อันดับสูงนั้นอาจจะรบกวนการทำงาน ของอุปกรณ์ไฟฟ้าแรงต่ำได้

รูปที่ 2-18 การใช้ทฤษฎีอนุกรมฟูเรียร์วิเคราะห์รูปคลื่น

2.2.2.4 ขีดจำกัดของแรงดัน (Distortion limits)

ข้อจำกัดของแรงดันที่ถูกบิดเบือน (voltage distortion limit) ตามมาตรฐาน IEEE ฉบับที่ 519 ปี 2004 กล่าวถึงค่าของแรงดันที่ถูกบิดเบือนไว้ในตารางที่ 2.2 รูปคลื่นที่ถูกบิดเบือนจะถูกนิยาม ในรูปของ Total Harmonic distortion (THD) ตารางที่ 2-2 ข้อจำกัดของแรงดันรวมที่ถูกบิดเบือน (THD) ตามมาตรฐาน IEEE ฉบับที่ 519 ปี 2014

Power system voltage level (kV)	Total voltage THD (%)
69 and below	5.0
Greater than 69 through 161	2.5
Greater than 161	1.5

2.2.2.5 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับชุดตัวเก็บประจุ

IEEE เล่มที่ 18 ปี 2012 [18] กล่าวถึงขีดจำกัดของกระแส แรงดันและกำลังไฟฟ้าเสมือน ภายใต้สภาวะการทำงานเสถียร (Steady State) ชุดตัวเก็บประจุจะมีความสามารถการทำงานภายใต้ สภาวะฉุกเฉินของระบบ (Continuous Operation) ห้ามเกินข้อจำกัดของระบบ เพราะจะส่งผล กระทบให้ชุดเก็บประจุได้รับความเสียหายรุนแรงหรือเกิดระเบิดได้ มีดังนี้

- 1. แรงดันพิกัดค่าเฉลี่ยกำลังสอง (rated rms voltage) ห้ามเกิน 110%
- 2. แรงดันพิกัดสูงสุด (rated peak voltage) ห้ามเกิน 120%
- กระแสน้อยสุดค่าค่าเฉลี่ยกำลังสอง (nominal rms current) รวมถึงกระแสมูลฐาน และกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละลำดับ (fundamental and harmonic currents) ห้าม เกิน 135%
- 4. พิกัดของกำลังไฟฟ้าเสมือน (rated kvar) ห้ามเกิน135%

ค่ากระแสเกินและแรงดันเกิน (Overcurrent and OverVoltage) ที่ชุดตัวเก็บประจุ สามารถทนได้ตามมาตรฐาน IEEE Std. 1036 ปี 2012 [11] ค่าความสามารถทนได้ชุดตัวเก็บประจุ กรณีที่เกิดค่ากระแสเกินและแรงดันเกินแบบชั่วขณะ (Momentary power frequency overcurrent and overvoltage)

รูปที่ *2*-19 ค่าความสามารถของชุดตัวเก็บประจุที่ทนแรงดันเกิน (Overvoltage) ภายใต้การ ทำงาน

แรงดันเกินเป็นสาเหตุให้เกิดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุหรือความสามารถในการเก็บ ประจุลดลงการสะสมของการเกิดแรงดันเกินแต่ละเหตุการณ์จะทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นตาม ระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์แต่ละครั้ง เมื่อเกิดแรงดันเกินในแต่ละครั้งในชุดตัวเก็บประจุ จะมีการกำจัด แก็สที่เกิดขึ้นในอุปกรณ์ซึ่งจะถูกดูดซับโดยชุดกับดักแก็ส ซึ่งเป็นการปรับปรุงค่าของสารไดอิเลกตริก ในตัวชุดเก็บประจุเมื่อเกิดเหตุการณ์แรงดันเกินแต่ละครั้ง

เวลาการเกิดที่อยู่ในรูปที่ 2-19 จะเป็นตัวกำหนดความเสียหายของชุดตัวเก็บประจุ เช่น การ เกิดแรงดันเกินแบบต่อเนื่อง 2 ครั้งของเวลาที่ 1.73 เปอร์ยูนิตจะมีความรุนแรงกว่าการเกิดแบบแยก แต่ละเหตุการณ์ที่เวลา 1 วินาที เนื่องจากจะมีเวลาลดการระบายความร้อนและการดูดซับของแก็สที่ เกิดขึ้นในชุดตัวเก็บประจุ นอกจากนี้ระยะเวลาในการเกิดแรงดันเกินยังมีผลต่อความรุนแรง เช่นเมื่อ เกิดแรงดันเกินที่ 1.73 เปอร์ยูนิตที่เวลา 0.1 วินาทีจะมีความรุนแรงน้อยกว่าเกิดแรงดันเกินที่ 1.73 เปอร์ยูนิตที่เวลา 1 วินาที (ไม่เกินเส้นกราฟ)

รูปที่ 2-20 ค่าความสามารถการทนได้ของกระแสขณะเกิดทรานเซียนต์

ชุดตัวเก็บประจุจะสามารถทนต่อกระแสชั่วขณะ (transient current) โดยธรรมชาติ ภายใต้ระบบอยู่แล้ว รวมถึงการเกิดขึ้นที่ไม่บ่อยของกระแสเกิดฟอล์ตจากฟ้าผ่า (lighting current) และการคายกระแสของฟอล์ตใกล้เคียง เช่น การการเกิด back to back สวิตซ์ชิ่งจะทำให้เกิดแรงดัน เกินและกระแสกระชาก ซึ่งจะส่งผลต่ออายุของชุดตัวเก็บประจุ ค่ากระแสสูงสุดที่ชุดตัวเก็บประจุ สามารถทนได้ควรจะต่ำกว่ากราฟในรูปที่ 2-20

จากกราฟดังกล่าวค่ากระแสสูงสุดที่สามารถทนได้ คือ 12 kA โดยที่ความชั้นของกราฟแต่ละ เส้น ได้แก่

- สามารถทนได้ 1,500 ครั้ง สำหรับการเกิดกระแสเกิน 4 ครั้งต่อปี
- สามารถทนได้ 800 ครั้ง สำหรับการเกิดกระแสเกิน 1 ครั้งต่อวัน
- สามารถทนได้ 400 ครั้ง สำหรับการเกิดกระแสเกิน 10 ครั้งต่อวัน

จะได้ว่ายิ่งเกิดเกิดกระแสเกินมากขึ้นเท่าไร ความสามารถในการทนได้ของชุดตัวเก็บประจุยิ่งลดลง เท่านั้น

2.2.2.5.2 Transient overvoltage

ชุดตัวเก็บประจุจะสามารถทนต่อแรงดันเกินชั่วขณะ (transient overvoltage) ดังกราฟในรูปที่ 2-21

รูปที่ 2-21 ค่าความสามารถการทนได้ของแรงดันเกินขณะเกิดทรานเซียนต์ฮาร์มอนิกส์ที่มีผลต่อชุดตัวเก็บ ประจุ

ความรุนแรงของฮาร์มอนิกส์แรงดันและกระแสในระบบจะเพิ่มขึ้น เหตุผลหลักเนื่องจากการ แพร่กระจายของอุปกรณ์ที่ผลิตฮาร์มอนิกส์ เช่น อุปกรณ์กำลัง solid-state เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้มี การใช้อย่างแพร่หลายจำพวกโรงงานอุตสาหกรรม,ธุรกิจการค้ารวมถึงบ้านเรือนที่อยู่อาศัยเพื่อใช้ใน การควบคุมแรงดัน ควบคุมความเร็ว ความถี่และการเปลี่ยนถ่ายส่งผ่านพลังงาน ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะ มีราคาถูก มีประสิทธิภาพสูงลดการซ่อมบำรุงได้ โดยชุดตัวเก็บประจุจะมีอิทธิพลต่อระดับฮาร์มอนิกส์ ในการถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพ แม้ว่าชุดตัวเก็บประจุจะไม่ได้มีผลโดยตรง กับการสร้างฮาร์มอนิกส์ในระบบ แต่ก็มีอิทธิพลกับขนาดของแรงดันและกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้น ในระบบ ซึ่งค่าที่เหมาะสมของฮาร์มอนิกส์ถูกระบุไว้ในมาตรฐาน IEEE ฉบับ 18 ปี 2012 [18] ดัง หัวข้อที่ 2.2.2.4

Chulalongkorn University

บทที่ 3

การดำเนินการจำลองแบบ

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานีไฟฟ้าที่ใช้ในการจำลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านคุณภาพไฟฟ้ายกตัวอย่างจากสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัด สระบุรี ดังตัวอย่างด้านล่าง โดยมีเครื่องตรวจวัดคุณภาพไฟฟ้าติดตั้งไว้ทั้งฝั่งแรงดันทางด้าน 115 กิโล โวลต์ และ 22 กิโลโวลต์ เพื่อตรวจวัดและเก็บข้อมูล การตรวจวัดทางด้าน TP1 จะถูกนำมาพิจารณา เพื่อใช้ในการศึกษาในบทนี้ โดยข้อมูลการตรวจวัดที่จะนำมาใช้ศึกษาคือ ข้อมูลในด้านแรงดัน 22 KV ซึ่งข้อมูลจากการตรวจวัดที่นำมาใช้ในการศึกษาอยู่ในช่วงวันที่ 18 มกราคม 2562 เวลา 00.00 น. จนถึงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 00.00 น. ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลการตรวจวัดในทุกๆ 10 นาที เป็นเวลาทั้งหมดจำนวน 30 วัน ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ข้อมูลแรงดัน, กระแสฮาร์มอนิกส์ ลำดับที่ 1-19, กิโลวัตต์ และกิโลวาร์

รูปที่ 3-22 ตัวอย่างแผนที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

รูปที่ 3-23 แผนผังสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

No.	Date/Time Event	V1 THD	V2 THD	V3 THD	V UNB%	FREQ	V1 Pst	V2 Pst	V3 Pst	V1 Pt	V2 Plt	V3 Pt	kW IMP SD	kvar IMP SD	kW EXP SD	kvar EXP SD	kVA SD
1	00:00.1 SP1	0.5	0.6	0.6	0.1	50.01	0.36	0.34	0.33	0.87	0.87	0.87	0	575	10703	68	10764
2	10:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	49.98	1.03	1.01	1.13	0.87	0.87	0.87	0	371	11690	317	11750
3	20:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.01	1.11	1.07	1.2	0.87	0.87	0.87	0	538	11898	240	11973
4	30:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.01	1.08	0.99	1.02	0.87	0.87	0.87	0	564	11924	241	11996
5	40:00.1 SP1	0.6	0.6	0.7	0.1	50.01	1.22	0.97	1.19	0.87	0.87	0.87	0	1645	10893	19	11114
6	50:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.01	0.81	0.6	0.68	0.87	0.87	0.87	0	1818	11623	5	11852
7	00:00.1 SP1	0.5	0.5	0.6	0.1	50.01	0.29	0.32	0.32	0.87	0.87	0.87	0	330	13711	167	13745
8	10:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.02	0.92	0.93	0.95	0.87	0.87	0.87	0	330	13711	167	13745
9	20:00.1 SP1	0.5	0.6	0.6	0.1	50.02	1.2	1.21	1.03	0.87	0.87	0.87	0	671	13533	311	13619
10	30:00.1 SP1	0.5	0.6	0.6	0.1	49.99	0.68	0.69	0.68	0.87	0.87	0.87	0	1486	11825	42	12015
11	40:00.1 SP1	0.6	0.6	0.7	0.1	50.01	1.17	1.08	1.17	0.87	0.87	0.87	0	608	13602	52	13649
12	50:00.1 SP1	0.6	0.6	0.7	0.1	50.02	1.06	1.01	0.94	0.87	0.87	0.87	0	2138	11928	4	12224
13	00:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.03	0.38	0.34	0.35	0.99	0.93	0.97	0	2138	11928	4	12224
14	10:00.1 SP1	0.6	0.6	0.7	0.2	50	1.18	1.13	1.08	0.99	0.93	0.97	0	1785	10124	0	10370
15	20:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	49.98	0.85	0.9	0.7	0.99	0.93	0.97	0	1785	10124	0	10370
16	30:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50	0.85	0.9	0.7	0.99	0.93	0.97	0	814	12793	49	12870
17	40:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.02	1.24	1.07	1.1	0.99	0.93	0.97	0	1393	11022	1	11175
18	50:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.01	0.91	0.84	0.75	0.99	0.93	0.97	0	1427	11713	0	11867
19	00:00.1 SP1	0.6	0.6	0.6	0.1	50.01	1.14	0.98	0.66	0.99	0.93	0.97	0	2600	10417	4	10834

รูปที่ 3-24 ตัวอย่างข้อมูลที่ได้จาก PQ Meter ที่ติดตั้งที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ในการศึกษาเกี่ยวกับชุดตัวเก็บประจุในสถานีไฟฟ้า (Automatic Switching Capacitor Bank) ของสถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์นี้ อุปกรณ์ชุดตัวเก็บประจุได้ใช้แบบของบริษัท NISSIN ตามแบบไฟฟ้าเลขที่ PEA-STD-22-001สำหรับชุดตัวเก็บประจุที่ใช้ในสถานีย่อยของการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งอุปกรณ์ชุดตัวเก็บประจุนี้ได้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานสำหรับอุปกรณ์สถานี ไฟฟ้าและระบบควบคุมมาตรฐาน (Schematic Diagram) ภายในสถานี ข้อมูลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3-3 ชุดตัวเก็บประจุที่ใช้ในสถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ลำดับ	รายชื่ออุปกรณ์	โรงงานที่ผลิต	Type/Model	แบบเลขที่
1	22 kV Automatic	NIISSINI	22 kV	DEA_STD_22_001
T	Switching Capacitor Bank	NISSIN	3x2.4 Mvar	1 LA-31 D-22-001

Project Name : PROVINCIAL	ELECTRICITY AUTHORITY
Contract No. :	
ASIC DATA	
ESIGNATION TYPE	Y-Y UNGROUNDED
ATED OUTPUT	3 X 2.4 Mvar
ATED VOLTAGE	22 kV.
ATED FREQUENCY	50 Hz.
UMBER OF PHASE	3 Phase
NSULATION LEVEL	125 kV.
EMPERATURE CATEGORY	-5/D C
ONTROL VOLTAGE	220VAC & 125VDC

รูปที่ 3-25 ข้อมูลชุดตัวเก็บประจุ (Name Plate) ที่ใช้ในสถานีไฟฟ้า ระบบ 22 kV

SINGLE LINE DIAGRAM

0	STARLE LINE D	CACRAM	PEA-STD-22-001 Drawing No.		301 1										
No	Parts N	ame			Drawing No.		Drawing No.		Qty	Materia	1	Materia	Code	Dim	ension
Ň					Produ	xt Name		Part Nam	e	SINGLE	INE DEA	GRAM			
쑸					Ref.D	Wg No. NDY-A	A151	Scale .	App'd	skeV	Chikid	1			
Ā					Revis	ion.		Unit mm.	Des'd	Eklaphot	Driwn	Ekkaphot			
◬	Date		kevision Des'd		Date		Dwe	No.					$\overline{\Lambda}$		
Surf	face Treatm	ent .			0	7/09/2016	-		PE	A-STD-2	2-001		X		
Remarks Proje					iction_	. (⊃	18	SALC N	550N 81	ACTROC (T) 290968-70 *	MAILAND	O CO.,LTD	A		

รูปที่ 3-26 Single line diagram ชุดตัวเก็บประจุที่ใช้ในสถานีไฟฟ้า ระบบ 22 kV

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานการทำงานของชุดตัวเก็บประจุของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี การทำงานของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีวิหารแดงปัจจุบันมี 2 วิธี คือ การทำงานด้วยตัวเอง (Manual) และการทำงานแบบอัตโนมัติ (Automatic) คือ

1. การทำงานด้วยตัวเอง (Manual) จะใช้ในกรณีที่อุปกรณ์บางตัวมีการทำงานผิดพลาดหรือไม่ทำงาน และจะใช้ในกรณีฉุกเฉิน

2. การทำงานแบบอัตโนมัติ (Automatic) ระบบจะมีการตั้งค่า PFR (Power Factor Controller) ที่ค่าพาวเวอร์เฟคเตอร์ 0.95 lagging โดยที่เมื่อค่าในระบบต่ำกว่าค่าที่ตั้งไว้นี้ ชุดตัวเก็บประจุ ลำดับ ชุดที่ 1 (ขนาด 2.4 MVA) จะทำงานสับเข้าไปเพื่อเพิ่มค่าพาวเวอร์แฟคเตอร์ในระบบ โดยที่ชุดตัว เก็บประจุ 1 ชุดจะมี 4 ตัวในระบบ 1 เฟส และจำนวน 12 ตัว ในระบบ 3 เฟส ตัวละ 200 kVar รวม เป็น 2,400 kVar เมื่อมีการทำงานในชุดตัวเก็บประจุ ลำดับชุดที่ 1 แล้วค่าพาวเวอร์แฟคเตอร์ยังคงต่ำ กว่า 0.95 อีกชุดตัวเก็บประจุ ลำดับชุดที่ 2 และ 3 จะทำงานต่ออีกครั้งกรณีที่ค่าพาวเวอร์แฟคเตอร์ยังคงต่ำ ค่าสูงเกินค่าที่ตั้งไว้ ชุดตัวเก็บประจุ ลำดับชุดที่ 1 จะถูกปลดออกก่อนเสมอการหน่วงเวลาการทำงาน ของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีนั้น ในทางปฏิบัติโดยทั่วไปต้องรอเวลาประมาณ 15 นาทีเพื่อให้ชุดตัวเก็บ ประจุมีการคายพลังงานเสียก่อน (Capacitor Discharge) และจะมีการตั้งเวลาดังกล่าวไว้ (Timer) ทุกกรณีโดยที่ชุดตัวเก็บประจุจะทำงานในห้องควบคุมระบบไฟฟ้า 22 กิโลโวลต์ (Switch Gear 22 kV) โดยที่ชุดตัวเก็บประจุแต่ละชุดจะประกอบไปด้วยสวิตซ์ 3 ตัว คอยควบคุมการทำงาน คือ Reactor , Fuse และ CT ทุกครั้งที่มีการทำงานของชุดตัวเก็บประจุจะต้องมีการตรวจสอบ กระแสสมดุลจาก CT ก่อนทุกครั้ง ถ้าเกิดกระแสไม่สมดุลเกิดขึ้นจะสั่งปลดชุดตัวเก็บประจุทุกตัว สำหรับปัญหาที่เคยเกิดขึ้นที่สถานี คือ ชุดตัวเก็บประจุรุ่นดั้งเดิมจะไม่มีอุปกรณ์ป้องกัน (Surge Arrestor Protection) ทำให้เกิดปัญหาจากการสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุพร้อมกัน (Back to Back) ทำให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้น ปัจจุบันชุดตัวเก็บประจุจะทำงานแบบอัตโนมัติ

3.1.2 การใช้ข้อมูลฮาร์มอนิกส์จากฐานข้อมูลทางคุณภาพไฟฟ้า

ฐานข้อมูลทางคุณภาพไฟฟ้า (Power Quality Database) เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับรวบรวม ข้อมูลที่ได้จากการตรวจวัดที่จุดต่างๆในระบบไฟฟ้าข้อมูลหลักทางไฟฟ้าที่มักจะตรวจวัดได้แก่ แรงดัน กระแส กำลังไฟฟ้า ตัวประกอบกำลัง ส่วนข้อมูลทางคุณภาพไฟฟ้าที่มักจะตรวจวัด ได้แก่ ข้อมูลด้าน ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic) แรงดันตกชั่วขณะ (Voltage Dip หรือ Voltage Sag) ไฟกระพริบ (Flicker) และแรงดันไม่สมดุล (Unbalance) เช่น แรงดันและกระแสฮาร์มอนิกส์ THDv ดัชนีไฟกะพริบระยะสั้น (Short-Term Severity Index; Pst) ดัชนีไฟกะพริบระยะยาว (Long-Term Severity Index; Plt) ค่าดัชนีที่เกี่ยวข้องกับแรงดันตกชั่วชณะ เช่น System Average RMSVariation Frequency Index (SARFI) ค่า Unbalance factor เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะมีความสำคัญในการตรวจสอบสภาพระบบ ไฟฟ้ากำลังทำให้สามารถทำการป้องกันปัญหาทางคุณภาพไฟฟ้าที่เกิดขึ้นแล้วหรืออาจจะเกิดขึ้นได้ใน อนาคตและยังช่วยในการวางแผนที่จะปรับปรุงระดับคุณภาพไฟฟ้าให้ดียิ่งขึ้นได้ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytic) เหล่านี้จะมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะสามารถนำไปใช้งานในด้านต่างๆ อีก มากมาย

เครื่องมือวัดที่ใช้ คือ Basic Measuring Instruments (BMI) 8010 PQNode และใช้ PQView ในการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะมีส่วนประกอบหลัก คือ Power Quality Data Manager (PQDM) และ Power Quality Data Analyzer (PQDA)

รูปที่ 3-29 ค่าเฉลี่ยของTDD และกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ความถี่ต่างๆของทุกตำแหน่งการติดตั้ง เครื่องมือวัด

3.2 การจำลองชุดตัวเก็บประจุกรณีวิเคราะห์ทรานเซียนต์ในระบบไฟฟ้าที่สถานีวิหารแดงด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์ EMTP/ATP

ในการจำลองแบบเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับปัญหาทางด้านทรานเซียนต์ในระบบไฟฟ้า กำลังด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยทำการศึกษาถึงแรงดันเกินสวิตซ์ซิ่งที่เกิดจากการสับและปลด ของซุดตัวเก็บประจุในสถานีไฟฟ้า ซึ่งแบบจำลองที่ใช้จะอิงตามวิทยานิพนธ์ การศึกษาผลของการสับ และปลดสวิตซ์ชนิดสุญญากาศต่อชุดเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าย่อยระดับแรงดันปานกลางของอรรถพันธ์ จันทสมิต ปี 2545 [2] แต่การใช้ค่าพารามิเตอร์ต่างๆของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะใช้จากข้อมูลของ สถานีวิหารแดง จังหวัดสระบุรีได้แก่ค่าค่ากระแสลัดวงจรของระบบไฟฟ้าสถานีวิหารแดงของกอง แผนงานระบบไฟฟ้า ฝ่ายวางแผนระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปี 2562 ซึ่งในการศึกษาผลของ แรงดันเกินนี้สามารถทำได้โดยจำลองเหตุการณ์ด้วยโปรแกรม ATP/EMTP โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ใหญ่ๆ คือ

3.2.1 กรณีการปลด/สับสวิตซแบบแยกเดี่ยว (Isolate Bank) รวมถึงกรณีกระแสกระชาก (Inruch Current)

3.2.2 กรณีการปลด/สับสวิตช์แบบหลายตัว (Back to Back)

ผลที่ได[่]จากการจำลองพรอมทั้งศึกษาผลของพารามิเตอรตางๆในระบบเมื่อสับและปลด สวิตชชุดตัวเก็บประจุโดยเปลี่ยนแปลงคาพารามิเตอรตางๆเพื่อดูผลที่เกิดขึ้น จะนำขอมูลที่ไดมา สรางแบบจำลองของสถานีไฟฟ่ายอยที่ใชในโปรแกรม EMTP/ ATP ซึ่งจะไดแบบจำลองดังรูปที่ 3-9

รูปที่ 3-30 แบบจำลองสถานีไฟฟ้าจากโปรแกรม EMTP/ ATP

เมื่อ

จุดที่ 1	คือ	สถานีไฟฟ้าย่อย (Grid)				
จุดที่ 2	คือ	หม้อแปลง (Transformer)				
จุดที่ 3	คือ	ชุดตัวเก็บประจุ (Capacitors Bank)				
จุดที่ 4	คือ	ตัวเหนี่ยวนำ (Inductance)				
จุดที่ 5	คือ	โหลดของสถานีไฟฟา (Load)				
3.2.1 พารามิเตอร์ต่างๆที่ใช้ในการจำลอง						

โดยสามารถคำนวณกำหนดพารามิเตอรตางๆ เพื่อจำลองแบบในสถานีไฟฟาวิหารแดงได้ ดังนี้

1. อิมพีแดนซ์ลัดวงจร (Short circuit impedance)

แบบจำลองที่แทนวงจรปอนดวยคาอิมพีแดนซลัดวงจรตอขนานกับคาอิมพีแดนซเสิรจของสายสง ใน กรณีศึกษานี้ใชคาอิมพีแดนซลัดวงจร (Diving Point) ที่ระดับแรงดัน 115 kV หนาหมอแปลงลด แรงดัน 115kV/22 kV ของกองแผนงานระบบไฟฟ้า ฝ่ายวางแผนระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปี 2562

ตารางที่ 3-4 ค่ากระแสลัดวงจรของระบบไฟฟ้าสถานีวิหารแดงของกองแผนงานระบบไฟฟ้า ฝ่ายวางแผนระบบ ไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปี 2562

รายชื่อสถานีไฟฟ้า	BUS kV	หม้อแปลง MVA	3 P Fault kA	SLG Fault kA	R1 pu.	X1 pu.	R2 pu.	X2 pu.	R0 pu.	X0 pu.
68 วิหารแดง	115		10.280	6.424	0.00604	0.04846	0.00551	0.04888	0.02032	0.13492
	22-TP1	50	7.472	7.871	0.01307	0.35099	0.01249	0.35144	0.00638	0.29733

สถานีไฟฟ้าในเขต กฟก.1 (กฟภ.)

จากตารางจะได้

 $Z_1 = R_1 + jX_1 = 0.00604 + j0.04846$ p.u. $Z_2 = R_2 + jX_2 = 0.00551 + j0.04888$ p.u. $Z_0 = R_0 + jX_0 = 0.02032 + j0.13492$ p.u. เมื่อคำนวณโดย กำหนดให้ Sbase = 100 MVA Zbase = $115^2/100 = 132.25 \Omega$ ดังนั้น $Z_1 = (R_1 + jX_1)^*Z$ base = (0.00604 + j0.04846 p.u) *132.25 Ω = 0.79879 + j6.40883 $Z_2 = (R_2 + jX_2) *Z$ base = (0.00551 + j0.04888 p.u.) *132.25 Ω = 0.72869 + j6.46438 $Z_0 = (R_0 + jX_0)^*Z$ base = (0.02032 + j0.13492 p.u.) *132.25 Ω = 2.68732 + j17.84317 คำนวณหาค่า L จาก X_L = 2 π fL จะได $R_1 = 0.79879 \Omega$ และ L = 20.39993 mH

$$R_2 = 0.72869 \Omega$$
 ແລະ $L_2 = 20.57676 mH$
 $R_0 = 2.68732 \Omega$ ແລະ $L_0 = 56.79657 mH$

เมื่อได้ค่าพารามิเตอร์ทั้งหมดนำค่ากรอกลงในโปรแกรม

2. หมอแปลง (Transformer)

พารามิเตอร์ที่อยู่ในจุดที่ 2 ของรูปที่ 3-9 ซึ่งหมอแปลงที่ใชเปนหมอแปลงขนาด 115 kV/ 22 kV ตอแบบ Dyn1 ขนาด 50 MVA มีคา %Z เทากับ 12.28 % โดยกำหนดให้มีค่า ratio หม้อแปลง $rac{X}{R}$ = 10 [19] สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ ได้ดังนี้

$$R = \sqrt{\frac{\left(\frac{\%Z}{100}\right)}{1 + \left(\frac{X}{R}\right)^2}} = \sqrt{\frac{\left(\frac{12.28}{100}\right)^2}{101}} = 0.012219 \text{ p.u.}$$
$$X = \sqrt{Z^2 - R^2} = \sqrt{0.1228^2 - 0.012219^2} = 0.12219 \text{ p.u.}$$

แบงคาความตานทานและความเหนี่ยวนำที่ไดขางตนออกเปนสองสวนเทาๆกันเพื่อแทนค่า ความตานทานและความเหนี่ยวนำของขดลวดดานแรงแรงสูงและดานแรงต่ำดัง รูปที่ 3-10

รูปที่ 3-31 วงจรสมมูลของหมอแปลง

ดังนั้นจะได้พารามิเตอร์ค่าต่างๆ ดังต่อไปนี้

วงจรสมมูลด้านแรงสูง

 $Z_{base} = 115^2/50 = 264.5 \Omega$

$$R_{HV} = \frac{0.012219}{2} \times 264.5 = 1.616 \Omega$$

 $L_{HV} = \frac{0.12219}{2} x 264.5 x 100 \pi = 51.4182 \text{ mH}$

$$V_{HV} = \frac{115}{\sqrt{3}} kV = 66.395 kV$$

วงจรสมมูลดานแรงตา
$$Z_{\text{base}} = \frac{22^2}{50} = 9.68 \ \Omega$$

 $R_{LV} = \frac{0.012219}{2} x 9.68 = 0.0591 \Omega$

$$L_{LV} = \frac{0.012219}{2} x 9.68 x 100 \pi = 1.8818 \text{ m}$$

$$V_{LV} = \frac{22}{\sqrt{3}} kV = 12.701 kV$$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

ตารางที่ 3-5 ค่าพารามิเตอร์ของระบบหม้อแปลงที่ใช้ในการจำลองแบบในโปรแกรม EMTP/ATP

พารามิเตอร์ในหม้อแปลง	วงจรสมมูลด้านแรงสูง	วงจรสมมูลด้านแรงต่ำ
$Z_{base}\left(\Omega\right)$	264.5	9.68
R (Ω)	1.616	0.0591
L (mH)	51.4182	1.8818
V (kV)	66.395	12.701

Component:	SATTRAFO					×
Attributes	Character	istic				
	Prim.	Sec.		NODE	PHASE	NAME
U [V]	66395	12701	1	Primary	ABC	×0015
R [ohm]	1.616	0.0591	1	Seconda	ary ABC	×0001
L [mH,ohm]	51.4182	1.8818		Starpoin	ABC	×0003
Coupling	D v	Y v		Sec-N	1	∞0009
Phase shift		330 ~				
I(0)= 0 F(0)= 0	Rm=	1000000 0.035	☑ 3-leg core □ RMS □ 3-winding			
			Ord	er: 0	Label:	
Commen	t 🗌					
Output 2 - V	/oltage	~				Hide
Edit definiti	ions	- V.6	(	эк	Cancel	Help

เมื่อได้ค่าพารามิเตอร์ทั้งหมดนำค่ากรอกลงในโปรแกรม ดังรูป 3.32

รูปที่ 3-32 ค่าพารามิเตอร์หม้อแปลงในโปรแกรม EMTP/ATP

3. ชุดตัวเก็บประจุ (Capacitors Bank) ณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY ชุดตัวเก็บประจุ (Capacitors Bank)จะแสดงในสวนที่ 3 ของรูปที่ 3-9 ซึ่งเปนชุดตัวเก็บ ประจุระดับแรงดันที่ 12.7 kV ขนาด 2.4 Mvar จำนวน 3 ชุด ตอแบบดับเบิ้ลวายไมตอลงดิน (doubleunground-wye) และกำหนดให้มีกำลังสูญเสีย (Power loss) 0.2 W/kvar จะสามารถ คำนวณหาคาความเก็บประจุ โดย

$$C = \frac{\text{Mvar1}\phi}{2\pi f(\frac{kVLL}{\sqrt{3}})^2} = \frac{2.4/3}{2\pi x \, 50 \, x \, (\frac{22}{\sqrt{3}})^2} = 15.783 \, \mu\text{F}$$

โดยความต้านทานของตัวเก็บประจุ คือ

$$R_{\text{phase}} = \frac{P \log_{\text{phase}}}{I_{FL_{\phi}}^2} = \frac{800 k V ar \ x \ 0.2}{(k v a r_{bank} / (\sqrt{3} \ x \ k V_{LL}))^2} = \frac{160}{63^2} = 0.0403 \ \Omega$$

รูปที่ 3-33 การตอชุดตัวเก็บประจุแบบดับเบิ้ลวายไมตอลงดิน

จากวิทยานิพนธ์ [2] พบว่าค่าตัวเก็บประจุได้จากการวัดค่าที่หน้างานจริง กำหนดให้กระแสที่ไหลแต่ ละเฟสไม่สมดุลกัน แต่เนื่องจากข้อมูลที่สถานีวิหารแดงไม่เพียงพอดังนั้นจึงกำหนดให้ค่าชุดตัวเก็บ ประจุที่ต่ออยู่แต่ละสเต็ปและค่าความต้านทานต่อเฟสมีค่าคงที่ คือ คาความเก็บประจุ (C) = 15.783 μF และความต้านทานตัวเก็บประจุต่อเฟส R_{phase} = 0.0403 **Ω**

4. ตัวเหนี่ยวนำ

จากวิทยานิพนธ์ [2] พบว่าค่าตัวเหนี่ยวนำในส่วนที่ 4 ของรูปที่ 5.1 ซึ่งเป็นค่าความ เหนี่ยวนำต่ออนุกรมกับชุดตัวเก็บประจุในสถานีไฟฟ้าย่อยเท่ากับ 0.1 mH และค่าความเหนี่ยวนำ กระแสกระชาก (Inruch Reactor) เท่ากับ 0.1 mH เช่นกัน

ฉะนั้น ได้ R = $\frac{0.1 \text{mH x } 2\pi \text{ x } 50}{15}$ = 0.0021 Ω

จากวิทยานิพนธ์ [2] ค่าโหลดของสถานีไฟฟ้าที่ใช้ คือ 21.7 MW แสดงไว้ในรูปที่ 5 ซึ่งเป็นที่ ได้จากการโหลดเมื่อในช่วงวันที่ 18 มกราคม 2562 เวลา 00.00 น. จนถึงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 00.00 น. ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลการตรวจวัดในทุกๆ 10 นาที ที่ได้ทำการทดลอง กำหนดให้ค่าตัว ประกอบกำลังไฟฟ้าที่สถานีมีค่า 0.875 ดังนั้นจะสามารถคำนวณหาขนาดค่ากำลังไฟฟ้าเสมือน (Q) โดย

p.f. = $\cos \theta$ 0.85 = $\cos \theta$ ดังนั้น θ = 28.955° จากสูตร Q = Ptan θ = (21.7 MW)tan(28.955°)

= 12.006 MVAR
ค่าความต้านทานหาได้จาก
$$\frac{V^2}{P}$$
 นั่นคือ $\frac{22^2}{21.7}$ = 22.304 Ω
และค่าความเหนี่ยวนำจะหาได้จาก $\frac{V^2}{Q}$ นั่นคือ $\frac{22^2}{12.006}$ = 40.313 Ω หรือ 128.32 mH

ตารางที่ 3-6 ค่าพารามิเตอร์ของโหลด

P (MW)	Q (MVAR)	S (MVA)	p.f.	R (W)	L (mH)
21.7	12.006	24.799	0	22.304	128.32

การทดลองจะทำการจำลองดวยโปรแกรม EMTP/ATP แบบจำลองที่แทนวงจรปอนจะ แทนดวยค่าอิมพีแดนซลัดวงจรจะได้จากรายงานค่ากระแสลัดวงจรของระบบไฟฟ้าของกองแผนงาน ระบบไฟฟ้า เนื่องจากเปนแบบจำลองนั้นสะดวกตอการใชงานและยุงยากในการจำลองนอยกวาแบบ อื่น

ขน

เมื่อ	J	
V1	คือ	แรงดันระหวางบัสเทียบกับกราวด
V2	คือ	แรงดันระหวางหนาตัวเหนี่ยวนำกับกราวด์
V3	คือ	แรงดันตกครอมชุดตัวเก็บประจุ
C3	คือ	กระแสไหลผานชุดตัวเก็บประจุ
		ลงกรณมหาวัทยาลิย

Chulalongkorn University
3.3 การจำลองชุดตัวเก็บประจุกรณีวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์

3.3.1 การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านฮาร์มอนิกส์จากข้อมูลคุณภาพไฟฟ้าด้วยโปรแกรม
 PQView

พื้นที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ พื้นที่สถานีไฟฟ้าย่อยวิหารแดง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ซึ่งข้อมูลจากการตรวจวัดที่นำมาใช้ในการศึกษาอยู่ในช่วงวันที่ 3 ธันวาคม 2561 เวลา 00.00 น. จนถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 00.00 น. ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลการตรวจวัดในทุกๆ 10 นาที

รูปที่ 3-35 ตัวอย่างแผนผังภูมิสารสนเทศที่นำมาใช้วิเคราะห์

รูปที่ 3-36 ข้อมูลที่ได้จากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้าที่ติดตั้งที่สถานีวิหารแดง

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จากโปรแกรม PQview Power Quality Data Analyzer โดยข้อมูล ที่นำมาวิเคราะห์คือข้อมูลด้านกำลังไฟฟ้าจริงทั้งหมด (Pall) และ กระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละลำดับที่ใช้ ในการวิเคราะห์ ในเบื้องต้นจะวิเคราะห์กระแสฮาร์มอนิกส์ที่ลำดับที่ 3 , 5 และ 7 จะได้ดังรูป

รูปที่ 3-37 กำลังไฟฟ้าจริงที่นำมาวิเคราะห์จากโปรแกรม PQview

รูปที่ 3-38 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สามจากโปรแกรม PQview

รูปที่ 3-40 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่เจ็ดจากโปรแกรม PQview

จะเห็นว่าเบื้องต้นกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละลำดับจะมีค่าแปรตามกำลังไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น ยิ่ง กำลังไฟฟ้ามากขึ้นกระแสฮาร์มอนิกส์ยิ่งมากขึ้นตามไปด้วย

การประเมินคุณภาพ โดยนำผลข้อมูลมาประเมินตามมาตรฐาน EN50160 เปรียบเทียบกับ เกณฑ์มาตรฐานการจ่ายไฟของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ใช้หลักการเชิงสถิติ กล่าวคือ ใช้ค่า CP95 Percentile ของข้อมูลในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามมาตรฐาน EN50160 โดยนำค่ากระแสฮาร์ มอนิกส์แต่ละลำดับมาวิเคราะห์เบื้องต้นจะได้ดังรูป 3-20 ถึง 3-26

รูปที่ 3-43 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่ห้าหลังจากทำ CP95 Percentile

รูปที่ 3-46 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สิบเอ็ดหลังจากทำ CP95 Percentile

Electrotek/EPRI

รูปที่ 3-47 กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สิบสามหลังจากทำ CP95 Percentile

ระดับแรงดันไฟฟ้า				1	ู บั <mark>นค</mark> ับ	มฮาร์	มอนิ	กและ	ะขีดเ	ำกัด	ของเ	กระแ	ส ์ (A	rms	)			
ที่จุดต่อร่วม (kv)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
0.400	48	34	22	56	11	40	9	8	7	19	6	16	5	5	5	6	4	6
11 and 12	13	8	6	10	4	8	3	3	3	7	2	6	2	2	2	2	1	1
22, 24 and 33	11	7	5	9	4	6	3	2	2	6	2	5	2	1	1	2	1	1
69	8.8	5.9	4.3	7.3	3.3	4.9	2.3	1.6	1.6	4.9	1.6	4.3	1.6	1	1	1.6	1	1
115 and above	5	4	3	4	2	3	1	1	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1

ขีดจำกัดกระแสฮาร์มอนิกสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้ารายใดๆที่จุดต่อร่วม *

* : ยอมให้นำค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 หรือ 0.5 A (ค่าที่มากกว่าค่าใดค่าหนึ่ง) มาใช้กับขีดจำกัดของกระแส แต่ละอันคับได้ไม่เกิน 2 อันดับ

รูปที่ 3-48 ขีดจำกัดกระแสฮาร์มอนิกส์สำหรับผู้ใช้ไฟของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ผลที่ได้จากการจำลองโมเดลในโปรแกรม PQView

จากการวิเคราะห์เบื้องต้นเมื่อนำมาเทียบกับค่าเกณฑ์มาตรฐานการจ่ายไฟของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคที่ระดับแรงดันไฟฟ้า 22 kV เมื่อพิจารณาเฉพาะค่ากระแสฮาร์มอนิกส์บางตัวหลังจากทำ CP95 Percentileช่วงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 0.00 น.ถึง 22 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 24.00 น.จะได้

- กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สามอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าที่วัดได้ 5.305 A จากค่าเกณฑ์มาตรฐาน 7
  A)
- กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่ห้าเกินเกณฑ์ปกติ (ค่าที่วัดได้ 13.75 A จากค่าเกณฑ์มาตรฐาน 9 A)
- กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่เจ็ดอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าที่วัดได้ 4.123 A จากค่าเกณฑ์มาตรฐาน 6 A)
- กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่เก้าอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าที่วัดได้ 0.703 A จากค่าเกณฑ์มาตรฐาน 2 A)
- กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สิบเอ็ดอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าที่วัดได้ 2.011 A จากค่าเกณฑ์มาตรฐาน
  6 A)
- กระแสฮาร์มอนิกส์ในลำดับที่สิบสามอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าที่วัดได้ 0.879 A จากค่าเกณฑ์มาตรฐาน 5 A)

หมายเหตุ:ผลจากการวิเคราะห์เทียบกับค่ามาตรฐานของการไฟฟ้าในกรณีลูกค้าต่อร่วมกับระบบของ การไฟฟ้าไม่ใช่มาตรฐานด้านคุณภาพไฟฟ้าของสถานีไฟฟ้า

3.3.2 การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านฮาร์มอนิกส์ด้วยการจำลองแบบด้วยโปรแกรม

DIgSILENT PowerFactory

มีการใช้ข้อมูลแผนที่ภูมิศาสตร์สารสนเทศสถานีไฟฟ้าย่อยวิหารแดง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี มาวิเคราะห์ในโปรแกรม โดยมีการจำลองแหล่งจ่ายฮาร์โมนิกส์ในรูปแบบต่างๆจากข้อมูลจริง และมี การจำลองผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระบบ ต่อชุดตัวเก็บประจุในสถานี

1. กรณีที่โหลดเต็มพิกัด (Base Case at full load)

รูปที่ 3-51 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 22 kV สำหรับเฟส A, B และ C

รูปที่ 3-52 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 115 kV สำหรับเฟส A, B และ C

รูปที่ 3-53 การวิเคราะห์จากกราฟ frequency scan ของระบบ (Base Case at full load) ที่ สถานีวิหารแดง

เมื่อเปรียบเทียบค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่ได้จากการจำลองแบบ (DigSILENT PowerFactory) และ ค่าที่ได้จากการวัดจากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter) ที่สถานีมีค่าใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 3-7 แสดงค่าเปรียบเทียบกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ได้จากการวัดที่สถานีและค่าจากการจำลองโมเดลผ่าน DigSILENT PowerFactory ที่โหลดเต็มพิกัด (Base Case at full load)

อันดับกระแสฮาร์มอนิกส์	3	5	7	9	11	13
มาตรฐานการเชื่อมต่อระบบ 22 กิโล	7	9	6	2	6	5
โวลต์		1 3				
ค่าที่วัดได้จากสถานี (PQ Meter)	5.305	13.75	4.123	0.703	2.061	0.879
ค่าที่ได้จากการจำลองโมเดล 🧼		12.348	4.103	-	2.154	0.96
(DIgSILENT PowerFactory)Base Case	///////					
ที่ full load	163					

Terminal - WIAtotal\\Term	ninal(1).ElmTerm	? ×
Basic Data	Name Terminal(1)	ОК
Load Flow	Туре 🔻 🔸	Cancel
VDE/IEC Short-Circuit	Zone V +	
Complete Short-Circuit	Area 🔽 🔸	Jump to
ANSI Short-Circuit		Cubicles
IEC 61363	Out of Service	
DC Short-Circuit	System Type AC 💌 Usage Busbar 💌	
RMS-Simulation	Phase Technology ABC	
EMT-Simulation	Nominal Voltage	
Harmonics/Power Quality	Line-Line 22. kV	
Protection	Line-Ground 12.70171 kV	
Optimal Power Flow		
Reliability	Earthed	
Generation Adequacy		
Tie Open Point Opt.		
Description		

รูปที่ 3-54 การต่อของบัสที่ 22 กิโลโวลต์ ของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง

จากตารางที่ได้จากการทดลองจะสังเกตได้ว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่สามหารลงตัว (Triplen Harmonic) ในการจำลองโมเดลผ่านทาง DlgSILENT PowerFactory ไม่สามารถระบุได้ เนื่องจากไม่ มีกระแสไหลในสายนิวตรอล (Neutral) สำหรับระบบที่ต่อหม้อแปลงแบบสตาร์ (Star Conection) และสายส่งต่างๆที่ได้จากการจำลองโมเดลต่อแบบ ABC ไม่มีสายนิวตรอลเช่นกัน โดยค่ากระแสฮาร์ มอนิกส์อันดับดังกล่าวจะไหลวนในหม้อแปลงฝั่งเดลตาร์ทำให้กระแสฮาร์มอนิกส์ไม่ส่งผลออกไปสู่ ระบบข้างนอกดังนั้นจะไม่พิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่สามหารลงตัว (Triplen Harmonic) เช่น 3,6,9...เป็นต้น แต่ค่าที่ได้จากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้าสามารถตรวจจับค่ากระแสดังกล่าวได้

2. กรณีที่โหลดจริง (Base Case at Active Power CP95 Percentile)

จะพบว่าค่ากำลังจริงที่ใช้ (Power Comsumption)ที่ได้จากการวัดที่สถานี ในช่วงเวลาดังกล่าว หลังจากการหน่วงค่าทางสถิติด้วย CP 95 Percentile แล้วนั้นพบว่า มีค่าประมาณ 21.71 MW. เมื่อ เลือกช่วงเวลาเดียวกันเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ในโปรแกรม DIgSILENT พบว่า ค่ากำลังที่ใช้จริงใน ระบบและค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นในระบบมีความสอดคล้องกับค่าที่วัดได้จากที่สถานีไฟฟ้า วิหารแดง จังหวัดสระบุรีจากการติดตั้งมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า

รูปที่ 3-55 โหลดโปรไฟล์ของสถานีวิหารแดงจากระบบ SCADA

เลือกช่วงของข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) มาวิเคราะห์ โดยเลือกช่วงเวลาตรงกับค่าที่ได้จาก การตรวจวัดจริงที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง (WIA) ผ่านทางมิเตอร์คุณไฟฟ้าที่ติดตั้งที่สถานี (PQ Meter) ค่าที่ได้จากช่วงเวลาดังกล่าวนั้น มีค่ากำลังไฟฟ้ารวมของระบบ(P total) หลังจากหน่วงทางสถิติด้วย CP95 Percentile แล้วพบว่ามีค่าประมาณ 21.71 MW ดังรูปที่ 4.41 จากนั้นจะนำข้อมูลดังกล่าวมา ทำการ Scaling Load เพื่อตั้งสมมุติฐานเป็น Base Case

รูปที่ 3-56 การทำ Scaling Load ในการตั้ง Base Case ที่อิงตามโหลดโปรไฟล์

	Name	Grid	Terminal StaCubic	Terminal Busbar	Act.Pow. MW	React.Pow. Mvar	App.Pow. MVA	Pow.Fact.	Out of Service
⇒	Ld604_66076	Grid WIA06		604_66076	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_69673	Grid WIA04		604_69673	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_80955	Grid WIA04		604_80955	0.12533	0.07767	0.14745	0.85000	
$\diamond$	Ld604_81418	Grid WIA09		604_81418	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_81419	Grid WIA05		604_81419	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_81498	Grid WIA05		604_81498	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_81499	Grid WIA05		604_81499	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_81500	Grid WIA02		604_81500	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_81501	Grid WIA05		604_81501	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	Ld604_88140	Grid WIA09		604_88140	0.	0.	0.	0.	
$\diamond$	LdLd599_103993	Grid WIA04		599_103993	0.00417	0.00258	0.00490	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_104142	Grid WIA05		599_104142	0.00595	0.00369	0.00700	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_104147	Grid WIA05		599_104147	0.00595	0.00369	0.00700	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_109569	Grid WIA07		599_109569	0.03252	0.02015	0.03826	0.85000	
$\diamond$	LdLd599_109570	Grid WIA07		599_109570	0.01779	0.01102	0.02093	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_109571	Grid WIA06		599_109571	0.02585	0.01602	0.03041	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_114378	Grid WIA05		599_114378	0.05316	0.03294	0.06254	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_144478	Grid WIA05		599_144478	0.00593	0.00368	0.00698	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_147279	Grid WIA04		599_147279	0.04200	0.02603	0.04942	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_147280	Grid WIA04		599_147280	0.05267	0.03264	0.06197	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_147281	Grid WIA04		599_147281	0.16811	0.10418	0.19777	0.85	
⇒	LdLd599_147282	Grid WIA04		599_147282	0.05267	0.03264	0.06197	0.84999	
$\diamond$	LdLd599_147283	Grid WIA04		599_147283	0.08340	0.05169	0.09812	0.85000	
¢.	LdLd599_147284	Grid WIA04		599_147284	0.08340	0.05169	0.09812	0.85000	
$\diamond$	LdLd599_147285	Grid WIA04		599_147285	0.08310	0.05150	0.09777	0.85000	
$\diamond$	LdLd599_147286	Grid WIA04		599_147286	0.01670	0.01035	0.01965	0.84999	
¢	LdLd599_147288	Grid WIA04		599_147288	0.04153	0.02574	0.04886	0.84999	
	LdLd599_147289	Grid WIA04		599_147289	0.16622	0.10301	0.19556	0.84999	
	LdLd599_147370	Grid WIA04		599_147370	0.16622	0.10301	0.19555	0.85	
	LdLd599 147371	Grid WIA04		599 147371	0.24934	0.15452	0.29334	0.84999	Π

รูปที่ 3-57 การทำ Flexible Data เพื่อนำมาตั้งค่า Load Flow สำหรับ Base Case

< 🖣	i 🖬 🏶 🛞 🖍	66 🐝 🏤 🖽	M A											
	Name	Grid	Input Mode	Balanced/Unbala	Act.Pow. MW	React.Pow. Mvar	App.Pow. MVA	l kA	Pow.Fact.	cos(phi)(ind,cap)	Power Direction	Voltage p.u.	Scaling Factor	Adjusted by Load
$\Leftrightarrow$	Ld604_88140	Grid WIA09	PC	0	0.	0.	0.	0.	0.	ind.	P>=0	1.	1.	× •
÷	LdLd599_103993	Grid WIA04	PC	0	0.00417	0.00258	0.00490	0.01066	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	N
÷	LdLd599_104142	Grid WIA05	PC	0	0.00595	0.00369	0.00700	0.01523	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	2
¢	LdLd599_104147	Grid WIA05	PC	0	0.00595	0.00369	0.00700	0.01523	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	
¢	LdLd599_109569	Grid WIA07	PC	0	0.03252	0.02015	0.03826	0.05523	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	2
¢	LdLd599_109570	Grid WIA07	PC	0	0.01779	0.01102	0.02093	0.04551	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	2
÷	LdLd599_109571	Grid WIA06	PC	0	0.02585	0.01602	0.03041	0.04389	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	2
¢	LdLd599_114378	Grid WIA05	PC	0	0.05316	0.03294	0.06254	0.09027	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\Leftrightarrow$	LdLd599_144478	Grid WIA05	PC	0	0.00593	0.00368	0.00698	0.01518	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
÷	LdLd599_147279	Grid WIA04	PC	0	0.04200	0.02603	0.04942	0.07133	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
÷	LdLd599_147280	Grid WIA04	PC	0	0.05267	0.03264	0.06197	0.08945	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	2
¢	LdLd599_147281	Grid WIA04	PC	0	0.16811	0.10418	0.19777	0.28547	0.85	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\Leftrightarrow$	LdLd599_147282	Grid WIA04	PC	0	0.05267	0.03264	0.06197	0.08945	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
÷	LdLd599_147283	Grid WIA04	PC	0	0.08340	0.05169	0.09812	0.14163	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\diamond$	LdLd599_147284	Grid WIA04	PC	0	0.08340	0.05169	0.09812	0.14163	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	V
\$	LdLd599_147285	Grid WIA04	PC	0	0.08310	0.05150	0.09777	0.14112	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\Leftrightarrow$	LdLd599_147286	Grid WIA04	PC	0	0.01670	0.01035	0.01965	0.02836	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
÷	LdLd599_147288	Grid WIA04	PC	0	0.04153	0.02574	0.04886	0.07053	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\diamond$	LdLd599_147289	Grid WIA04	PC	0	0.16622	0.10301	0.19556	0.28226	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
\$	LdLd599_147370	Grid WIA04	PC	0	0.16622	0.10301	0.19555	0.28226	0.85	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\Rightarrow$	LdLd599_147371	Grid WIA04	PC	0	0.24934	0.15452	0.29334	0.42340	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
÷	LdLd599_182964	Grid WIA01	PC	0	0.03400	0.02107	0.04001	0.05775	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	V
♦	LdLd599_183252	Grid WIA04	PC	0	0.00733	0.00454	0.00863	0.01245	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	v
\$	LdLd599_183601	Grid WIA07	PC	0	0.20496	0.12702	0.24113	0.34805	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	V
$\diamond$	LdLd599_184233	Grid WIA01	PC	0	0.02205	0.01367	0.02595	0.03745	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	2
÷	LdLd599_184237	Grid WIA07	PC	0	0.10376	0.06430	0.12207	0.17620	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	
$\diamond$	LdLd599_184239	Grid WIA07	PC	0	0.10376	0.06430	0.12207	0.17619	0.85	ind.	P>=0	1.	1.	2
♦	LdLd599_184241	Grid WIA07	PC	0	0.10376	0.06430	0.12207	0.17619	0.85000	ind.	P>=0	1.	1.	V
÷	LdLd599_184242	Grid WIA09	PC	0	0.05962	0.03694	0.07014	0.10124	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	2
÷	LdLd599 184243	Grid WIA09	PC	0	0.07513	0.04656	0.08838	0.12757	0.84999	ind.	P>=0	1.	1.	v .

รูปที่ 3-58 การตั้งค่า Load Flow สำหรับ Base Case

รูปที่ 3-59 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลอง Base Case (CP 95 Percentile) ระบบที่สถานี วิหารแดงในโปรแกรม DigSiLENT

รูปที่ 3-60 ค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงไฟฟ้าของBase Case (CP95 Percentile)เมื่อจำลองโมเดล ผ่านโปรแกรม DigSILENT

รูปที่ 3-62 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 22 kV สำหรับเฟส A, B และ C

รูปที่ 3-63 ผลการวิเคราะห์ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบ 115 kV สำหรับเฟส A, B และ C

รูปที่ 3-64 การวิเคราะห์จากกราฟ frequency scan ของระบบ (CP 95 Percentile) ที่สถานี วิหารแดง

จากรูปที่ 3-40 พบว่าค่ากำลังไฟฟ้ารวมที่บัสของสถานี ประมาณ 21.7 MW เมื่อทำการวิเคราะห์ โหลดโฟล์ของระบบ

ตารางที่ 3-8	ค่าที่ได้จากการวัดที่สถานีเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากการจำลองโมเดลผ่าน Base Case CP95
Percentile	

730						
อันดับฮาร์มอนิกส์	3	5	7	9	11	13
มาตรฐานการเชื่อมต่อระบบ 22 กิโล	7	9	6	2	6	5
โวลต์ CHULALO	IGKORN	I UNIV	ERSITY			
ค่าที่วัดได้จากสถานี (PQ Meter)	5.305	13.75	4.123	0.703	2.061	0.879
ค่าที่ได้จากการจำลองโมเคล	-	13.468	4.058	-	2.471	0.987
(DIgSILENT PowerFactory) Base						
Case CP95 Percentile						

ตารางที่ 3-9 ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับในสถานีไฟฟ้าวิหารแดงจากการจำลองผ่านโปรแกรม

DigSILENT ของ Base Case CP 95 Percentile

กำลังไฟฟ้าสูงสุดของสถานีวิหารแดง (MW)	ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณา (A) ที่ระค่					ดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์		
21.7	2	4	5	7	11	13		
21.7	0.572	4.41	13.468	4.058	2.471	0.987		

บทที่ 4

การทดลองการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาด้านทรานเซียนต์และฮาร์มอนิกส์ด้วยการจำลองแบบ

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะทำการศึกษาแบบที่ได้จากการจำลองด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ คือ EMTP/ATP และ DIgSILENT PowerFactory ซึ่งทำการวิเคราะห์สาเหตุต่างๆโดยแบ่งออกเป็น 2 กรณีหลัก คือ

1.การศึกษาการจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม EMTP/ATP จะจำลองแบบซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 การสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุแบบเดี่ยว (Isolated Bank) สถานีวิหารแดง

1.2 การสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุแบบหลายตัว (Back to Back) สถานีวิหารแดง

2. การศึกษาการจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม DigSILENT PowerFactory จะจำลองแบบซึ่ง ประกอบไปด้วย

2.1 Base Case สถานีวิหารแดง with PV ที่บริเวณการติดตั้งต่างๆ

2.2 Base Case สถานีวิหารแดง with Non-linear Load ที่บริเวณการติดตั้งต่างๆ

2.3 Base Case สถานีวิหารแดง with Fixed Capacitor ที่บริเวณการติดตั้งต่างๆ

4.1 การจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม EMTP/ATP เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ชุดตัวเก็บประจุ

 การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1 การจำลองจะสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1 เพียงชุดเดียว โดยเป็นการสับชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว

รูปที่ 4-67 รูปคลื่นแรงดันที่จุด V3 (สับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)

รูปที่ 4-69 รูปคลื่นแรงดันที่จุด V3 (ปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1)

3. การสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3

เปนกรณีการสับชุดตัวเก็บประจุแบบ back to back โดยทำการสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 1 และ 2 กอนแลวจึงสับชุดตัวเก็บประจุชุดที่3เปนชุดสุดทายสำหรับรูปคลื่นแรงดันและกระแสจากการการ จำลอง

4. การปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3

สำหรับการปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3 นั้นจะปลดสวิตชชุดตัวเก็บประจุชุดที่ 3 โดยชุดตัวเก็บ ประจุชุดที่ 1 และ 2 ยังคงตออยูกับวงจร

หมายเหตุ ข้อมูลการทดลองที่ได้สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1. ในระบบจริงโหลดจะเปนโหลดไมสมดุล
- 2. ขนาดของพารามิเตอรและโหลดในระบบจริงอาจมีคาเปลี่ยนไปที่ใช้ในแบบจำลอง
- 3. เวลาในการสับสวิตชชุดตัวเก็บประจุของเฟสอื่นๆไม่ทราบแน่ชัด

4.2 การจำลองแบบสถานีไฟฟ้าด้วยโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ชุดตัวเก็บ ประจุ

จากการทดลอง Base Case ที่ค่าสถิติ CP95 Percentile พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่ไหลในระบบ 22 กิโลโวลต์มีค่าบางอันดับที่มีค่าสูงและมีค่าเกินมาตรฐานบางอันดับดังตารางที่ 6 เมื่อนำผลรวม ของกระแสทั้งหมดค่ากระแสทั้งหมดที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุที่สถานีมีค่าเท่ากับ 65.124 แอมป์ จาก การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน IEEE 18 std.2012 พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ยังไม่เกิน 135% ของ กระแสพิกัดหากนำมาเปรียบเทียบจะพบว่าค่ากระแสทั้งหมดเมื่อรวมกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ไหลผ่านตัว เก็บประจุนี้ยังไม่เกินขีดจำกัดซึ่งกระแสฮาร์มอนิกส์นี้อาจจะไม่ได้ส่งผลทำให้อุปกรณ์เสียหาย ทันทีทันใดถ้าไม่เกินค่าพิกัดแต่ยิ่งใช้งานไปจะทำให้เกิดความร้อนสะสมที่ตัวอุปกรณ์อายุการทำงาน ของอุปกรณ์บางชนิดที่สถานีลดลง ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษากรณีอื่นเพิ่มขึ้นเพื่อดูผลกระทบที่เกิดกับ ชุดตัวเก็บประจุที่สถานีและเป็นแนวทางในการศึกษาด้านฮาร์มอนิกส์แยกเป็นกรณี ได้แก่

- 1. Base Case with PV
- 2. Base Case with Non-linear Load
- 3. Base Case with Fixed Capacitor

ตารางที่ 4-10 ตารางแสดงการจำลองระบบที่สถานีวิหารแดง

WIA Load (MW)	PV (MW)	Non-Linear Load (MW)	Fix Capacitor (kVar)
21.7	Variable MW	Variable MW	Variable Capacitor

4.2.1 การศึกษาผลกระทบเมื่อกำหนดให้มีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (PV) เชื่อมต่อในระบบ 22 กิโล โวลต์ (Base Case CP95 Percentile with PV)

รูปที่ 4-75 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบสถานีวิหารแดงในโปรแกรม DlgSILENT ที

Base Case เข้ากับระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์

การทดลองเมื่อสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรีเชื่อมต่อกับโรงไฟฟ้าโซล่าฟาร์มตามขนาดต่างๆที่ ระบุ โดยใช้วงจรสมมูลแหล่งจ่ายกระแส (Current Source) แทนแหล่งจ่ายที่ทำให้เกิดฮาร์มอนิกส์ที่ เกิดขึ้น โดยอ้างอิงจากอินเวอร์เตอร์ของผลิตภัณฑ์ที่ใช้จริงระบบไฟฟ้า โดยค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (Total Harmonic Distortion) ได้จากรายการเฉพาะของผู้ผลิตราย นั้นๆ ในส่วนผลการทดลองที่นำมาใช้คือ ใช้ค่า THD ≤ 4% โดยใช้ผลรวมค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ถึง ลำดับ19 กำหนดให้สำหรับค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (THD) วัดหน้า โรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่ใช้มีค่า 3.85% (อิงจากข้อมูลคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ SMA รุ่น SUNNY BOY 3600/5000 Smart Energy Battery Pack Smart Energy)

	SB 3600SE-10	SB 5000SE-10
Rated power at 230 V, 50 Hz	3,680 W	4,600 W
Maximum apparent AC power	3,680 VA	5,000 VA
Rated grid voltage	230 V	230 V
Nominal AC voltage	220 V, 230 V, 240 V	220 V, 230 V, 240 V
AC voltage range*	180 V to 280 V	180 V to 280 V
Nominal AC current at 220 V	16 A	20.9 A
Nominal AC current at 230 V	16 A	20 A
Nominal AC current at 240 V	15.3 A	19.2 A
Maximum output current	16 A	22 A
Total harmonic distortion of the output cur- rent with total harmonic distortion of the AC voltage < 2%, and AC power > 50% of the rated power	≤ 4%	≤ 4%
Maximum output current under fault condi- tions	34 A	34 A

AC Output

Description

รูปที่ 4-76 ค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (Total Harmonic Distortion)ของอินเวอร์เตอร์สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการจำลองกับระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์

0	Balanced, Phase C Jnbalanced, Phase EC 61000	orrect e Correct					
lamo	Harmonic Order	la_h/la_1 %	lb_h/lb_1	lc_h/lc_1	phiA_h-h*phiA_1 deg	phiB_h-h*phiB_1 deg	pł
▶1	2.	0.04	0.04	0.04	0.	0.	-
2	3.	0.35	0.35	0.35	0.	0.	
3	4.	0.08	0.08	0.08	0.	0.	_
4	5.	1.13	1.13	1.13	0.	0.	
5	6.	0.08	0.08	0.08	0.	0.	
6	7.	0.75	0.75	0.75	0.	0.	Ĩ
7	8.	0.1	0.1	0.1	0.	0.	
8	9.	0.48	0.48	0.48	0.	0.	Ĩ
9	10.	0.03	0.03	0.03	0.	0.	
10	11.	0.09	0.09	0.09	0.	0.	
11	12.	0.17	0.17	0.17	0.	0.	ł.
12	13	0.05	0.05	0.05	0	0	

รูปที่ 4-77 ค่ากระแสเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (Total Harmonic Distortion)ที่ใช้ในการจำลองกับระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์

Basic Data	Harmonic Current Injections		
Load Flow	Harmonic Source		
VDE/IEC Short-Circuit	Harmonic Currents	▼ → ent Type Library	/\Harmonic Sources(8)
Complete Short-Circuit	Type of Harmonic Sources	Unbalanced, Phase Correc	t
ANSI Short-Circuit	Harmonic currents referred to	Fundamental Current	•
IEC 61363			
DC Short-Circuit	Norton Equivalent		
RMS-Simulation	Resistance, r1h	99999. p.u.	48399511552 Ohm
EMT-Simulation	Reactance, x1h	99999. p.u.	48399511552 Ohm
Harmonics/Power Quality	Frequency-Dependence, r1h(f)	▼ →	
Optimal Power Flow	Frequency-Dependence, x1h(f)	▼ →	
State Estimation	Resistance, r2h	99999. p.u.	48399511552 Ohm
Reliability	Reactance, x2h	99999. p.u.	48399511552 Ohm
Generation Adequacy	Frequency-Dependence, r2h(f)	▼ →	
	Frequency-Dependence, x2h(f)	▼ →	
Description	Resistance, r0h	99999. p.u.	48399511552 Ohm
	Reactance, x0h	99999. p.u.	48399511552 Ohm
	Frequency-Dependence, r0h(f)	▼ →	
	Frequency-Dependence, x0h(f)	▼ →	

() receed \$ 500000 ()

รูปที่ 4 -78 การตั้งค่าระบบ Harmonics/Power Quality ของโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่ใช้ในการ

จำลองโมเดล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

Basic Data	General Operational Limits Env	rironment Data Advanced Automatic Dispa	tch
Load Row	Reference Machine	Local Controller	Power Factor 💌
VDE/IEC Short-Circuit		Corresponding Bus Type:	PQ
Complete Short-Circuit	External Station Controller	▼ →	
ANSI Short-Circuit	Operating Point		
IEC 61363	Active Power		
DC Short-Circuit	Active Power 500.	kW	
RMS-Simulation	Prim. Frequency Bias 0.	kW/Hz	

รูปที่ 4 -79 การตั้งค่าขนาดโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่ใช้ในการจำลองโมเดลในโปรแกรม DigSILENT

PowerFactory

การจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ากับระบบไฟฟ้าสถานีวิหารแดงนั้น จะจำลองโรงไฟฟ้าขนาด ต่างๆ โดยเริ่มจากโรงไฟฟ้าขนาด 0.5 MW โดยเพิ่มขึ้นครั้งละ 0.5 MW ไปจนถึง 8 MW การศึกษา การจำลองโมเดลโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ามาที่สายป้อน 1 โดยการเพิ่มระยะทางของการเชื่อมต่อของ โรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ เพื่อดูผลของฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นในระบบว่าส่งผลกระทบต่อชุดตัวเก็บประจุที่ สถานี ดังนี้

- 1.จำลองบริเวณต้นสายติดกับสถานี
- 2.จำลองบริเวณกลางสายสายป้อนห่างจากสถานี
- 3.จำลองบริเวณที่ปลายสายห่างจากสถานี

รูปที่ 4 -80 การจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ามาบริเวณกลางสายสายป้อน 1

รูปที่ 4 -81 การจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ามาที่ปลายสายสายป้อน 1

1. การจำลองโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณต้นทางติดกับสถานี

ตารางที่ 4 -11 ผลจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

	ขนาดโรงไฟฟ้โซล่า		พารามิเตอร์เมื่อมีโซลาเซลล์ติดตั้งที่จุดติดตั้งต้นสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	เซลล์ที่จำลองเพื่อ เชื่อมต่อในระบบ (MW)	เบียงเซนตศารม เพี้ยนกระแสฮาร์มอ นิกส์ (%THD)	ปริมาณกำลังรวมที่ หม้อแปลง (MW)	กระแสที่หม้อ แปลงจ่าย (A)	กระแสที่ไหลผ่าน ชุดตัวเก็บประจุ (A)	กระแสที่ PV จ่าย (A)			
1	0.5	3.85	21.199	103.465	65.307	12.6			
2	1	3.85	20.697	100.933	65.379	25.197			
3	1.5	3.85	20.196	98.404	65.388	37.791			
4	2	3.85	19.695	95.875	65.397	50.318			
5	2.5	3.85	19.194	93.349	65.406	62.968			
6	3	3.85	18.692	90.824	65.414	75.552			
7	3.5	3.85	18.191	88.302	65.422	88.133			
8	4	3.85	17.69	85.781	65.43	100.711			
9	4.5	3.85	17.189	83.262	65.438	113.286			
10	5	3.85	16.688	80.746	65.446	125.859			
11	5.5	3.85	16.187	78.232	65.454	138.429			
12	6	3.85	15.646	75.72	65.461	150.996			
13	6.5	3.85	15.185	73.21	65.469	163.561			
14	7	3.85	14.684	70.703	65.476	176.124			
15	7.5	3.85	14.183	68.199	65.483	188.684			
16	8	3.85	13.682	65.699	65.489	201.242			

HULALONGKORN UNIVERSITY

จากผลการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์เข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง สาย ป้อน 1 บริเวณบริเวณต้นสายใกล้สถานี จะพบว่าโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์จะทำหน้าที่เสมือนแหล่งจ่ายใน ขณะเดียวกันก็จะจ่ายกระแสฮาร์มอนิกส์ด้วย โดยขนาดปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์สูงสุดที่กำหนดให้ไม่เกิน 4% ตามข้อมูลทางเทคนิคเฉพาะของผลิตภัณฑ์นั้น และสมมุติค่าที่ได้จากการวัดจริงมีค่า 3.85% ซึ่งจะพบว่าปริมาณ กำลังรวมของหม้อแปลงที่จ่ายให้ระบบมีค่าสัมพันธ์ตามขนาดกำลังของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (MW) โดยที่ค่า ปริมาณกำลังรวมหม้อแปลงสูงสุดมีค่า 21.199 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 0.5 เมกะวัตต์เชื่อมต่อ อยู่และค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงจ่ายต่ำสุดมีค่า 13.682 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกะวัตต์ เชื่อมต่ออยู่ ส่วนค่ากระแสที่หม้อแปลงจ่ายและค่ากระแสที่โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์จ่ายจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามขนาด กำลังของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (MW) ตามลำดับ

ລຳຄັບ	ขนาดโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่จำลอง			ปริมา	าณกระแสฮาร์ม	เอนิกส์ที่พิจารถ	มา (A)		
61 1910	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (MW)	2	4	5	7	8	10	11	13
1	0.5	0.286	3.295	15.639	4.607	0.081	0.123	1.223	0.968
2	1	0.281	3.264	14.826	4.558	0.077	0.113	1.235	0.954
3	1.5	0.275	3.216	14.013	4.443	0.075	0.112	1.234	0.953
4	2	0.267	3.186	13.201	4.395	0.072	0.111	1.232	0.951
5	2.5	0.261	3.156	12.39	4.346	0.069	0.11	1.231	0.95
6	3	0.256	3.126	11.579	4.294	0.066	0.108	1.23	0.949
7	3.5	0.25	3.096	10.769	4.248	0.062	0.107	1.228	0.948
8	4	0.245	3.066	9.959	4.2	0.059	0.106	1.227	0.947
9	4.5	0.239	3.036	9.15	4.151	0.056	0.104	1.226	0.946
10	5	0.234	3.006	8.342	4.102	0.053	0.103	1.225	0.944
11	5.5	0.228	2.976	7.534	4.054	0.05	0.102	1.223	0.943
12	6	0.223	2.946	6.726	4.005	0.047	0.1	1.222	0.942
13	6.5	0.217	2.916	5.919	3.957	0.044	0.099	1.221	0.941
14	7	0.212	2.886	5.113	3.908	0.041	0.098	1.219	0.94
15	7.5	0.206	2.856	4.307	3.86	0.038	0.097	1.218	0.938
16	8	0.201	2.826	3.501	3.811	0.035	0.095	1.217	0.937

ตารางที่ 4-12 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ ขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DkSILENT PowerFactory

ผลการการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์เข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหาร แดง สายป้อน 1 บริเวณต้นสายสายป้อน 1เมื่อพิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นมีค่าลดลง แปรผกผันกับขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่เชื่อมต่อในระบบไฟฟ้า (MW) โดยที่ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 มีปริมาณมากสุด คือ 15.639 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 0.5 เมกกะ วัตต์ และค่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 8 มีปริมาณน้อยสุด คือ 0.035 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับ โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ

2. การจำลองโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณกลางสายสายป้อน 1

ตารางที่ 4 -13 ผลจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณกึ่งกลางสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

	ขนาดโรงไฟฟ้าโซลา	เปอร์เซนต์ความ	จุดติดตั้งกลางสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	เซลล์ที่จำลองเพื่อ เชื่อมต่อในระบบ (MW)	เพี้ยนกระแสฮาร์มอ นิกส์ (%THD)	ปริมาณกำลังรวมที่ หม้อแปลง (MW)	กระแสที่หม้อ แปลงจ่าย (A)	กระแสที่ไหลผ่าน ชุดตัวเก็บประจุ (A)	กระแสที่ PV จ่าย (A)			
1	0.5	3.85	21.195	103.44	65.372	12.667			
2	1	3.85	20.691	100.888	65.383	25.313			
3	1.5	3.85	20.188	98.342	65.393	37.938			
4	2	3.85	19.685	95.803	65.402	50.541			
5	2.5	3.85	19.183	93.27	65.412	63.125			
6	3	3.85	18.682	90.744	65.42	75.688			
7	3.5	3.85	18.181	88.224	65.429	88.232			
8	4	3.85	17.682	85.711	65.437	100.757			
9	4.5	3.85	17.182	83.205	65.444	113.263			
10	5	3.85	16.684	80.705	65.415	125.751			
11	5.5	3.85	16.186	78.212	65.457	138.221			
12	6	3.85	15.689	75.727	65.463	150.674			
13	6.5	3.85	15.193	73.249	65.469	163.11			
14	7	3.85	14.697	70.778	65.474	175.529			
15	7.5	3.85	14.202	68.316	65.478	187.931			
16	8	3.85	13.702	65.861	65.483	200.318			

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากผลการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์เข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง สาย ป้อน 1 บริเวณบริเวณกึ่งกลางสายป้อน จะพบว่าโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์จะทำหน้าที่เสมือนแหล่งจ่ายใน ขณะเดียวกันก็จะจ่ายกระแสฮาร์มอนิกส์ด้วย โดยขนาดปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์สูงสุดที่กำหนดให้ไม่เกิน 4% ตามข้อมูลทางเทคนิคเฉพาะของผลิตภัณฑ์นั้น และสมมุติค่าที่ได้จากการวัดจริงมีค่า 3.85% ซึ่งจะพบว่าปริมาณ กำลังรวมของหม้อแปลงที่จ่ายให้ระบบมีค่าสัมพันธ์ตามขนาดกำลังของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (MW) โดยที่ค่า ปริมาณกำลังรวมหม้อแปลงสูงสุดมีค่า 21.195 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 0.5 เมกะวัตต์เชื่อมต่อ อยู่และค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงจ่ายต่ำสุดมีค่า 13.702 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกะวัตต์ เชื่อมต่ออยู่ ส่วนค่ากระแสที่หม้อแปลงจ่ายและค่ากระแสที่โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์จ่ายจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามขนาด กำลังของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (MW) ตามลำดับ

	ขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จำลอง	ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณา (A)							
สาตป	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (MW)	2	4	5	7	8	10	11	13
1	0.5	0.284	3.274	15.551	4.529	0.08	0.114	1.235	0.951
2	1	0.278	3.242	14.65	4.467	0.076	0.111	1.232	0.946
3	1.5	0.272	3.211	13.752	4.406	0.071	0.109	1.23	0.94
4	2	0.267	3.18	12.856	4.354	0.067	0.107	1.227	0.935
5	2.5	0.261	3.148	11.962	4.284	0.063	0.104	1.224	0.93
6	3	0.256	3.117	11.07	4.224	0.059	0.102	1.222	0.924
7	3.5	0.25	3.086	10.181	4.163	0.055	0.1	1.219	0.919
8	4	0.245	3.054	9.294	4.103	0.05	0.097	1.216	0.913
9	4.5	0.239	3.023	8.409	4.042	0.046	0.095	1.214	0.908
10	5	0.234	2.992	7.528	3.982	0.082	0.093	1.211	0.903
11	5.5	0.228	2.961	6.651	3.922	0.038	0.091	1.209	0.897
12	6	0.223	2.93	5.779	3.863	0.034	0.088	1.206	0.892
13	6.5	0.217	2.899	4.915	3.804	0.03	0.086	1.204	0.886
14	7	0.212	2.868	4.061	3.744	0.026	0.084	1.201	0.881
15	7.5	0.206	2.837	3.226	3.689	0.022	0.082	1.199	0.876
16	8	0.201	2.806	2.429	3.624	0.018	0.079	1.196	0.871
		1 Steer							

ตารางที่ 4-14 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ ขนาดต่างๆบริเวณบริเวณกลางสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory

ผลการการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์เข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหาร แดง สายป้อน 1 บริเวณกลางสายสายป้อน 1 เมื่อพิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นมีค่า ลดลงแปรผกผันกับขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่เชื่อมต่อในระบบไฟฟ้า (MW) โดยที่ค่ากระแสฮาร์มอ นิกส์อันดับที่ 5 มีปริมาณมากสุด คือ 15.551 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 0.5 เมกกะวัตต์ และค่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 8 มีปริมาณน้อยสุด คือ 0.018 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อ กับโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ

3. การจำลองโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณปลายสายสายป้อน 1

ตารางที่ 4-15 ผลจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆบริเวณปลายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

	ขนาดโรงไฟฟ้าโซลา	เปอร์เซเนต์ความ	จุดติดตั้งปลายสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	เซลล์ที่จำลองเพื่อ เชื่อมต่อในระบบ (MW)	เพี้ยนกระแสฮาร์มอ นิกส์ (%THD)	ปริมาณกำลังรวมที่ หม้อแปลง (MW)	กระแสที่หม้อ แปลงจ่าย (A)	กระแสที่ไหลผ่าน ชุดตัวเก็บประจุ (A)	กระแสที่ PV จ่าย (A)			
1	0.5	3.85	21.192	103.42	65.373	12.762			
2	1	3.85	20.687	100.861	65.384	25.454			
3	1.5	3.85	20.184	98.322	65.393	38.08			
4	2	3.85	19.684	95.803	65.402	50.642			
5	2.5	3.85	19.187	93.302	65.409	63.142			
6	3	3.85	18.692	90.82	65.414	75.583			
7	3.5	3.85	18.199	88.358	65.419	87.968			
8	4	3.85	17.709	85.915	65.422	100.299			
9	4.5	3.85	17.222	83.491	65.424	112.577			
10	5	3.85	16.736	81.087	65.425	124.806			
11	5.5	3.85	16.254	78.703	65.425	136.988			
12	6	3.85	15.773	76.34	65.423	149.123			
13	6.5	3.85	15.295	73.997	65.42	161.215			
14	7	3.85	14.819	71.677	65.416	173.266			
15	7.5	3.85	14.345	69.379	65.411	185.276			
16	8	3.85	13.873	67.105	65.405	197.248			

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากผลการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์เข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง สาย ป้อน 1 บริเวณปลายสาย จะพบว่าโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์จะทำหน้าที่เสมือนแหล่งจ่ายในขณะเดียวกันก็จะจ่ายกระ แสฮาร์มอนิกส์ด้วย โดยขนาดปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์สูงสุดที่กำหนดให้ไม่เกิน 4% ตามข้อมูลทางเทคนิค เฉพาะของผลิตภัณฑ์นั้น และสมมุติค่าที่ได้จากการวัดจริงมีค่า 3.85% ซึ่งจะพบว่าปริมาณกำลังรวมของหม้อ แปลงที่จ่ายให้ระบบมีค่าสัมพันธ์ตามขนาดกำลังของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ (MW) โดยที่ค่าปริมาณกำลังรวมของหม้อ แปลงสูงสุดมีค่า 21.192 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 0.5 เมกะวัตต์เชื่อมต่ออยู่และค่ากำลังรวมที่ หม้อแปลงจ่ายต่ำสุดมีค่า 13.873 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกะวัตต์เชื่อมต่ออยู่ ส่วน ค่ากระแสที่หม้อแปลงจ่ายและค่ากระแสที่โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์จ่ายจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามขนาดกำลังของโรงไฟฟ้า โซลาเซลล์ (MW) ตามลำดับ

rowen										
	ขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จำลอง	ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณา (A)								
ส เตบ	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (MW)	2	4	5	7	8	10	11	13	
1	0.5	0.284	3.274	15.538	4.527	0.079	0.114	1.235	0.95	
2	1	0.278	3.243	14.629	4.464	0.075	0.111	1.232	0.944	
3	1.5	0.273	3.212	13.725	4.401	0.071	0.109	1.229	0.938	
4	2	0.267	3.181	12.83	4.339	0.067	0.106	1.226	0.931	
5	2.5	0.262	3.15	11.946	4.278	0.062	0.104	1.223	0.925	
6	3	0.256	3.12	11.075	4.218	0.058	0.101	1.221	0.919	
7	3.5	0.251	3.089	10.222	4.16	0.054	0.099	1.218	0.913	
8	4	0.245	3.06	9.393	4.103	0.05	0.097	1.216	0.908	
9	4.5 <	0.24	3.03	8.596	4.048	0.047	0.095	1.214	0.903	
10	5 🚄	0.235	3.001	7.841	3.995	0.044	0.093	1.212	0.898	
11	5.5 🥔	0.23	2.972	7.143	3.944	0.042	0.092	1.21	0.894	
12	6	0.224	2.944	6.522	3.897	0.04	0.09	1.208	0.89	
13	6.5	0.219	2.916	6.003	3.852	0.039	0.089	1.207	0.887	
14	7	0.214	2.889	5.618	3.81	0.039	0.088	1.206	0.885	
15	7.5	0.209	2.863	5.395	3.772	0.039	0.088	1.205	0.884	
16	8	0.204	2.837	5.358	3.738	0.041	0.088	1.204	0.883	

ตารางที่ 4-16 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่า เซลล์ขนาดต่างๆบริเวณบริเวณปลายสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerEactory

ผลการการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์เข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหาร แดง สายป้อน 1 บริเวณปลายสาย เมื่อพิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นมีค่าลดลง แปรผกผันกับขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่เชื่อมต่อในระบบไฟฟ้า (MW) โดยที่ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 มีปริมาณมากสุด คือ 15.538 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 0.5 เมกกะ วัตต์ และค่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 8 มีปริมาณน้อยสุด คือ 0.041 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับ โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ

ผลของ Frequency Scan เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาดต่างๆ ณ บริเวณที่กำหนด

รูปที่ 4- 82 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 0.5 MW รูปที่ 4-83 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 1 MW

รูปที่ 4 -85 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 2 MW

รูปที่ 4 -87 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ *ขนาด* 3 MW

รูปที่ *4 -*88 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด *3*.5 MW รูปที่ *4-* 89 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 4 MW

รูปที่ 4 -90 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 4.5 MW รูปที่ 4 -91 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 5 MW

รูปที่ *4 -*92 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด *5*.5 MW รูปที่ *4 -*93 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด *6* MW 86

รูปที่ 4 -94 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 6.5 MW รูปที่ 4 -95 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 7 MW

รูปที่ *4 -*96 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 7*.5* MW รูปที่ 4 -97 (a,b,c) ติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 8 MW

		ติดตั้งโรงไฟฟ้าต้นสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	ขนาดโรงไฟฟ้า	Maximum	Palarell Resonance	Maximum Series Resonance				
	โซลาเซลล์ (MW)		Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)			
1	0.5	4.660	64.190	7.740	0.527			
2	1	4.660	64.211	7.720	0.541			
3	1.5	4.720	66.660	7.780	0.513			
4	2	4.740	65.311	7.740	0.526			
5	2.5	4.740	65.315	7.740	0.526			
6	3	4.740	65.319	7.720	0.541			
7	3.5	4.680	66.148	7.760	0.517			
8	4	4.680	66.164	7.740	0.526			
9	4.5	4.680	66.180	7.760	0.517			
10	5	4.700	67.021	7.780	0.513			
11	5.5	4.740	65.339	7.820	0.521			
12	6	4.720	66.735	7.740	0.526			
13	6.5	4.680	66.239	7.740	0.526			
14	7	4.660	64.426	7.760	0.517			
15	7.5	4.680	66.266	7.740	0.526			
16	8GHUL	4.740	65.357 ERS	7.840	0.533			

ตารางที่ 4 -17 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่บริเวณต้นสาย สายป้อน 1

			ติดตั้งโรงไฟฟ้ากลางสาย สายป้อน 1				
ลำดับ	ขนาดโรงไฟฟ้า	Maximum	Palarell Resonance	Maximum Series Resonance			
	โซลาเซลล์ (MW)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	0.5	4.680	66.060	7.740	0.527		
2	1	4.680	66.092	7.760	0.517		
3	1.5	4.660	64.279	7.760	0.517		
4	2	4.720	66.693	7.760	0.517		
5	2.5	4.680	66.180	7.780	0.513		
6	3	4.720	66.721	7.740	0.526		
7	3.5	4.700	67.049	7.760	0.517		
8	4	4.700	67.068	7.740	0.526		
9	4.5	4.680	66.180	7.760	0.567		
10	5	4.720	66.770	7.740	0.526		
11	5.5	4.720	66.770	7.740	0.526		
12	6	4.680	66.352	7.720	0.540		
13	6.5	4.680	66.372	7.740	0.526		
14	7	4.680	66.392	7.740	0.526		
15	7.5	4.700	67.183	7.740	0.526		
16	₈ Chu	4.660	64.633 ERS	7.740	0.526		

ตารางที่ 4 -18 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่กลางสาย สายป้อน 1

			ติดตั้งโรงไฟฟ้าปลายสายสายป้อน 1				
ลำดับ	ขนาดโรงไฟฟ้า	Maximum	Palarell Resonance	Maximum Series Resonance			
	โซลาเซลล์ (MW)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	0.5	4.700	66.924	7.740	0.526		
2	1	4.740	65.310	7.740	0.526		
3	1.5	4.720	66.693	7.740	0.526		
4	2	4.680	66.192	7.740	0.562		
5	2.5	4.470	65.330	7.720	0.540		
6	3	4.680	66.256	7.780	0.513		
7	3.5	4.720	66.753	7.740	0.526		
8	4	4.740	65.344	7.720	0.540		
9	4.5	4.680	66.180	7.760	0.517		
10	5	4.740	65.349	7.720	0.540		
11	5.5	4.740	65.351	7.740	0.526		
12	6	4.720	66.795	7.820	0.521		
13	6.5	4.740	65.353	7.740	0.526		
14	7	4.720	66.802	7.780	0.513		
15	7.5	4.740	65.353	7.740	0.526		
16	8 CHU	4.660	64.615 ERS	7.740	0.526		

ตารางที่ 4 -19 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่ปลายสาย สายป้อน 1

กราฟความสัมพันธ์แต่ละกรณีเมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาดต่างๆที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา กรณีที่ 1 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 0.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-98 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 0.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

รูปที่ 4-99 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ ขนาด 1 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 3 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 1.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-100 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 1.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 4 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 2 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-101 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 2 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 5 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 2.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-102 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 2.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 6 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 3 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่

รูปที่ 4-103 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 3 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 7 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 3.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-104 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 3.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 8 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 4 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่

รูปที่ 4-105 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 4 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 9 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 4.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-106 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 4.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 10 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-107 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 11 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 5.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-108 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 5.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 12 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 6 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-109 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 6 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 13 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 6.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-110 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 6.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 14 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 7 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-111 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 7 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 15 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 7.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-112 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 7.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 16 เมื่อมีการจำลองโรงไฟฟ้าโซล่าเซลล์ขนาด 8 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่ พิจารณา

รูปที่ 4-113 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 8 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

จากการจำลองระบบโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เข้ามาที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นได้ไหลผ่านชุดตัวเก็บ ประจุที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงมีค่าดังกราฟแผนภูมิแท่งรูปที่ 4-34 ถึง รูปที่ 4-49 และการศึกษา ผลกระทบระยะทางของการเชื่อมต่อโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ในระบบ เมื่อวิเคราะห์ผลจากกราฟ Harmonic Scan และ Frequency Scan พบว่าค่าที่เกิดขึ้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่ออยู่ใน ระบบดังกล่าว โดยมีค่า ดังนี้

- Harmonic Scan จากการวิเคราะห์ระบบดังกล่าว ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 2, 4, 5,7,8,10,11 และ 13 ที่จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้น สาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 พบว่าจะมีค่าลดลงโดยอันดับกระแสฮาร์มอ นิกส์ที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 เมื่อนำผลรวมของกระแสที่ ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าแต่ชุดอุปกรณ์ ดังตารางที่ 11 ถึง ตารางที่ 13 พบว่า ค่ากระแสที่วัดได้จากการจำลองขอมูลผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory มีค่าไม่เกิน 135%ของค่ากระแสมูลฐาน คือ ซึ่งจะไม่ส่งผลทำให้ชุดตัวเก็บประจุระเบิดได้เนื่องจากผล ของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ระบบดังกล่าว ดังนั้นการติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ตามระยะทาง บริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 แทบจะไม่ส่งผลทำให้ ค่าฮาร์มอนิกส์เกินผลรวมของกระแสซึ่งจะทำให้ชุดตัวเก็บประจุระเบิดได้
- Frequency Scan จากการวิเคราะห์ระบบพบว่าระบบมีการเกิดเรโซแนนท์แบบขนาน (parallel resonance) มักจะเกิดในช่วงอันดับ 4.68 ถึง 4.74 มีอิมพิแดนซ์ระหว่าง 66.392 ถึง 65.357 ซึ่งรูปแบบการเกิดของระบบจะเหมือนกัน คือ เปลี่ยนแปลงน้อยมาก ดังนั้นการติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 แทบไม่มีผลต่อคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าว

4.2.2 การศึกษาผลกระทบเมื่อกำหนดให้มีโรงงานไม่เป็นเชิงเส้น (Non-linear Load) ประเภทโรงเหล็ก เชื่อมต่อในระบบ 22 กิโลโวลต์ (Base Case at CP95 Percentile with Non-linear Load)

ทดลองจำลองการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี เมื่อมีการ เชื่อมต่อโรงงานประเภทไม่เป็นเชิงเส้น (non-linear load) โดยสมมุติให้โรงงานเป็นประเภทโรงงาน หลอมเหล็ก ซึ่งมีค่าการตรวจวัดคุณภาพไฟฟ้า (Power Quality) หน้าโรงงานเป็นข้อมูลที่ได้จากการ ตรวจวัดจริงเมื่อมีการเชื่อมต่อกับระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อดูปริมาณฮาร์มอนิกส์ที่ เกิดขึ้นว่าส่งผลกระทบต่อระบบไฟฟ้าอย่างไร โดยการจำลองการจะใช้วงจรสมมูลจากโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory ให้แหล่งจ่าย (Current Source) แทนแหล่งจ่ายที่ทำให้เกิดฮาร์มอนิกส์ ที่เกิดขึ้น โดยค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (Total Harmonic Distortion) ที่ได้จากการตรวจวัดผ่านเครื่องมือวัดคุณภาพไฟฟ้า (Disturbance Meter) หน้าโรงงาน โดยค่า คุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (THD) ใช้ผลรวมค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ถึงลำดับ ที่ 19 (อ้างอิงจากรายงานการตรวจวัดที่ได้รับของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) จะจำลองขนาดของโรงงาน หลอมเหล็ก โดยเริ่มจากโรงงานหลอมเหล็กขนาดตั้งแต่ 0.5 เมกกะวัตต์โดยเพิ่มขึ้นครั้งละ 0.5 เมกกะ วัตต์ ไปจนถึง 8 เมกกะวัตด์ และการศึกษาการจำลองโมเดลนี้โรงงานหลอมเหล็กจะติดตั้งเข้ามาที่ สายป้อน 1 โดยจะมีการเพิ่มระยะทางของการเชื่อมต่อของโรงงานหลอมเหล็ก เพื่อดูผลของ ฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นในระบบว่าส่งผลกระทบต่อชุดตัวเก็บประจุที่สถานี แบ่งออกได้ ดังนี้

รูปที่ 4-114 การจำลองโรงหลอมเหล็กเข้ามาบริเวณต้นทางสายป้อน 1 ติดกับสถานี

รูปที่ 4-115 การจำลองโรงหลอมเหล็กเข้ามาบริเวณกลางสายสายป้อน 1 ที่ห่างจากสถานี

รูปที่ 4-116 การจำลองโรงหลอมเหล็กเข้ามาบริเวณปลายสายสายป้อน 1 ที่ห่างจากสถานี

order	L1	L2	L3
2	0	0	0
3	0.33	0.33	0.33
4	0	0	0
5	1.15	1.15	1.15
6	0.02	0.02	0.02
7	1.12	1.12	1.12
8	0.08	0.08	0.08
9	0.21	0.21	0.21
10	0.11	0.11	0.11
11	1.62	1.62	1.62
12	0.11	0.11	0.11
13	0.9	0.9	0.9
14	0.01	0.01	0.01
15	0.09	0.09	0.09
16	0	0	0
17	0.29	0.29	0.29
18	0	0	0
19	0.16	0.16	0.16

ตารางที่ 4-20 ค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (THD) ที่ได้จากการตรวจวัดด้วย เครื่องวัดคุณภาพไฟฟ้า (Disturbance Meter) ในการกำหนดให้โรงงานหลอมเหล็กที่ใช้ในแบบจำลอง

การทดลองได้มีการกำหนดใช้ค่าคุณสมบัติเปอร์เซ็นต์ความเพี้ยนฮาร์มอนิกส์ในระบบ (THD) ดัง ตารางที่ 4-11 กับโรงงานหลอมเหล็กที่ได้จำลองในระบบที่มีการเชื่อมต่อระบบของสถานีไฟฟ้าวิหาร แดง จังหวัดสระบุรีดังกล่าว

รูปที่ 4-117 การจำลองการเชื่อมต่อโรงงานหลอมเหล็กเข้าต่อระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วน ภูมิภาคผ่านทางโปรแกรม DigSILENT PowerFactory

มีโรงหลอมเหล็กเชื่อมต่อในระบบ 22 กิโลโวลต์ ในแบบจำลองของสถานี (Base Case at CP95 Percentile with Non-linear Load)

รูปที่ 4-118 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบของสถานีวิหารแดงในโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory ผ่าน Base Case เข้ากับระบบโรงงานแบบไม่เป็นเชิงเส้น (nonlinear) ประเภทโรงงานหลอมเหล็ก

1. การจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1

ตารางที่ 4-21 ผลจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณต้นทางติดกับสถานีเข้ามาในระบบผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

	ขนาดโรงหลอมเหล็กที่	จุดติดตั้งต้นสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	จำลองเพื่อเชื่อมต่อใน	ปริมาณกำลังรวมที่	กระแสที่หม้อ	กระแสที่ไหลผ่าน	กระแสที่จ่าย			
	ระบบ (MW)	หม้อแปลง (MW)	แปลงจ่าย (A)	ชุดตัวเก็บประจุ (A)	Furnace (A)			
1	0.5	22.616	110.628	65.343	23.018			
2	1	23.531	115.264	65.325	46.048			
3	1.5	24.447	119.904	65.306	69.091			
4	2	25.363	124.55	65.287	92.148			
5	2.5	26.279	129.201	65.267	115.221			
6	3	27.195	133.857	65.247	138.308			
7	3.5	28.111	138.519	65.226	161.411			
8	4	29.027	143.185	65.204	184.53			
9	4.5	29.943	147.857	65.182	207.667			
10	5	30.86	152.534	65.159	230.821			
11	5.5	31.777	157.217	65.136	253.993			
12	6	32.693	161.905	65.112	277.185			
13	6.5	33.61	166.599	65.087	300.397			
14	₇ จุหาล	34.527	171.299	65.062	323.628			
15	7.5 HULA L	35.444	176.004	65.036	346.881			
16	8	36.361	180.715	65.01	370.156			

จากผลการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง สายป้อน 1 บริเวณต้นสายใกล้สถานี จะพบว่าโรงหลอมเหล็กจะทำหน้าที่เสมือนภาระในระบบ (Load) ในขณะเดียวกันก็ จะจ่ายกระแสฮาร์มอนิกส์เข้าไปในระบบด้วย โดยสมมุติขนาดปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์สูงสุดที่ได้จากการวัดจริง มีค่า 6.2 % ซึ่งจะพบว่าปริมาณกำลังรวมของหม้อแปลงที่จ่ายให้ระบบมีค่าแปรตรงตามขนาดกำลังของโรงหลอม เหล็ก (MW) โดยที่ค่าปริมาณกำลังรวมหม้อแปลงสูงสุดมีค่า 36.361 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงหลอมเหล็กขนาด 8 เม กะวัตต์เชื่อมต่ออยู่และค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงจ่ายต่ำสุดมีค่า 22.616 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 เมกะวัตต์เชื่อมต่ออยู่ ส่วนค่ากระแสที่หม้อแปลงจ่ายและค่ากระแสที่โรงหลอมเหล็กจ่ายจะมีค่าเพิ่มขึ้นตาม ขนาดกำลังของโรงหลอมเหล็ก (MW) ตามลำดับ

ດຳອັນ	ขนาดโรงงานหลอมเหล็กที่จำลอง		ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณา (A)						
ส เตบ	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (MW)	2	4	5	7	8	10	11	13
1	0.5	0.289	3.306	17.967	4.723	0.089	0.125	1.274	0.991
2	1	0.289	3.306	19.484	4.856	0.093	0.133	1.31	1.025
3	1.5	0.289	3.306	21.003	4.989	0.098	0.142	1.347	1.06
4	2	0.289	3.306	22.524	5.122	0.102	0.151	1.383	1.095
5	2.5	0.289	3.306	24.049	5.255	0.107	0.159	1.42	1.129
6	3	0.29	3.306	25.576	5.389	0.111	0.168	1.456	1.164
7	3.5	0.29	3.306	27.106	5.522	0.116	0.177	1.493	1.199
8	4	0.29	3.306	28.639	5.656	0.12	0.185	1.529	1.234
9	4.5	0.29	3.307	30.175	5.79	0.125	0.194	1.566	1.268
10	5	0.29	3.307	31.715	5.924	0.129	0.203	1.603	1.303
11	5.5 🥔	0.29	3.307	33.258	6.058	0.134	0.212	1.64	1.338
12	6 🥒	0.29	3.307	34.805	6.193	0.139	0.22	1.677	1.373
13	6.5	0.29	3.307	36.355	6.328	0.143	0.229	1.713	1.408
14	7	0.29	3.307	37.909	6.463	0.148	0.238	1.75	1.443
15	7.5	0.29	3.308	39.466	6.598	0.152	0.247	1.788	1.478
16	8	0.29	3.308	41.028	6.733	0.157	0.255	1.825	1.514
		N QUEER		NO N	-	-	_	_	_

ตารางที่ 4-22 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด ต่างๆบริเวณต้นทางติดกับสถานีเข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

ผลการการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง สายป้อน 1 บริเวณกลางสายสายป้อน เมื่อพิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นมีค่าลดลงแปร ตามกับขนาดโรงหลอมเหล็กที่เชื่อมต่อในระบบไฟฟ้า (MW) โดยที่ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณมากสุด คือ 41.028 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ขนาด 8 เมกกะวัตต์ และค่า ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 8 มีปริมาณน้อยสุด คือ 0.089 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงหลอมเหล็ก ขนาด 0.5 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ

2. การจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณกลางสาย สายป้อน 1

ตารางที่ 4-23 ผลจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณกลางสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

	ขนาดโรงหลอมเหล็กที่	จุดติดตั้งกลางสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	จำลองเพื่อเชื่อมต่อใน	ปริมาณกำลังรวมที่	กระแสที่หม้อ	กระแสที่ไหลผ่าน	กระแสที่จ่าย			
	ระบบ (MW)	หม้อแปลง (MW)	แปลงจ่าย (A)	ชุดตัวเก็บประจุ (A)	Furnace (A)			
1	0.5	22.624	110.687	65.339	23.188			
2	1	23.55	115.397	65.316	46.452			
3	1.5	24.478	120.128	65.29	69.797			
4	2	25.41	124.882	65.264	93.224			
5	2.5	26.343	129.659	65.235	116.737			
6	3	27.28	134.458	65.205	140.338			
7	3.5	28.218	139.282	65.173	164.003			
8	4	29.16	144.129	65.139	187.823			
9	4.5	30.104	149.001	65.103	211.713			
10	5	31.051	153.899	65.066	235.707			
11	5.5	32.001	158.823	65.027	259.807			
12	6	32.953	163.774	64.985	284.019			
13	6.5	33.908	168.753	64.942	308.346			
14	7 จุฬาล	34.867	173.761	64.896	332.793			
15	7.5 HULAL	35.828	178.799	64.849	357.365			
16	8	36.792	183.867	64.799	382.066			

จากผลการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง บริเวณ กลางสายสายป้อน 1 จะพบว่าโรงหลอมเหล็กจะทำหน้าที่เสมือนภาระในระบบ (Load) ในขณะเดียวกันก็จะจ่าย กระแสฮาร์มอนิกส์เข้าไปในระบบด้วย โดยสมมุติขนาดปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์สูงสุดที่ได้จากการวัดจริงมีค่า 6.2 % ซึ่งจะพบว่าปริมาณกำลังรวมของหม้อแปลงที่จ่ายให้ระบบมีค่าแปรตรงตามขนาดกำลังของโรงหลอมเหล็ก (MW) โดยที่ค่าปริมาณกำลังรวมหม้อแปลงสูงสุดมีค่า 36.792 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงหลอมเหล็กขนาด 8 เมกะวัตต์ เชื่อมต่ออยู่และค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงจ่ายต่ำสุดมีค่า 22.624 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 เมกะ วัตต์เชื่อมต่ออยู่ ส่วนค่ากระแสที่หม้อแปลงจ่ายและค่ากระแสที่โรงหลอมเหล็กจ่ายจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามขนาด กำลังของโรงหลอมเหล็ก (MW) ตามลำดับ

	ขนาดโรงงานหลอมเหล็กที่จำลอง		ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณา (A)						
สาตบ	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (MW)	2	4	5	7	8	10	11	13
1	0.5	0.289	3.305	18.135	4.757	0.09	0.132	1.317	1.12
2	1	0.289	3.305	19.824	4.923	0.096	0.147	1.396	1.283
3	1.5	0.289	3.304	21.521	5.09	0.103	0.162	1.474	1.446
4	2	0.289	3.304	23.226	5.257	0.109	0.178	1.552	1.609
5	2.5	0.29	3.304	24.938	5.427	0.115	0.193	1.63	1.771
6	3	0.29	3.303	26.66	5.592	0.121	0.209	1.707	1.933
7	3.5	0.29	3.303	28.39	5.759	0.127	0.224	1.784	2.095
8	4	0.29	3.303	30.13	5.926	0.134	0.239	1.86	2.257
9	4.5	0.29	3.302	31.879	6.093	0.14	0.255	1.936	2.418
10	5	0.29	3.302	33.639	6.26	0.146	0.27	2.012	2.579
11	5.5	0.29	3.301	35.41	6.426	0.152	0.286	2.087	2.739
12	6	0.29	3.301	37.192	6.593	0.158	0.301	2.161	2.9
13	6.5	0.29	3.301	38.987	6.759	0.165	0.316	2.235	3.06
14	7	0.291	3.3	40.794	6.926	0.171	0.332	2.309	3.22
15	7.5	0.291	3.3	42.614	7.092	0.177	0.347	2.382	3.38
16	8	0.291	3.3	44.449	7.258	0.183	0.363	2.454	3.54

ตารางที่ 4-24 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด ต่างๆบริเวณบริเวณกลางสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

ผลการการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง สายป้อน 1 บริเวณกลางสายสายป้อน เมื่อพิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นมีค่าลดลงแปร ตามกับขนาดโรงหลอมเหล็กที่เชื่อมต่อในระบบไฟฟ้า (MW) โดยที่ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณมากสุด คือ 44.449 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงหลอมเหล็กขนาด 8 เมกกะวัตต์ และค่า ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 8 มีปริมาณน้อยสุด คือ 0.09 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ขนาด 0.5 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ

3. การจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆ บริเวณปลายสาย สายป้อน 1

ตารางที่ 4-25 ผลจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆบริเวณปลายทางสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

	ขนาดโรงหลอมเหล็กที่	จุดติดตั้งปลายสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	จำลองเพื่อเชื่อมต่อใน	ปริมาณกำลังรวมที่	กระแสที่หม้อ	กระแสที่ไหลผ่าน	กระแสที่จ่าย			
	ระบบ (MW)	หม้อแปลง (MW)	แปลงจ่าย (A)	ชุดตัวเก็บประจุ (A)	Furnace (A)			
1	0.5	22.634	110.759	65.335	23.492			
2	1	23.579	115.588	65.304	47.246			
3	1.5	24.531	120.491	65.268	71.283			
4	2	25.495	125.471	65.227	95.625			
5	2.5	26.469	130.532	65.18	120.298			
6	3	27.454	135.679	65.128	145.332			
7	3.5	28.451	140.92	65.069	170.757			
8	4	29.46	146.261	65.004	196.61			
9	4.5	30.482	151.711	64.933	229.931			
10	5	31.517	157.28	64.854	249.766			
11	5.5	32.568	162.979	64.767	277.168			
12	6	33.634	168.821	64.672	305.198			
13	6.5	34.718	174.822	64.564	333.928			
14	7 จุหาล	35.821	181.008	64.452	363.468			
15	7.5 HULAL	36.944	187.392	64.326	393.886			
16	8	38.091	194.006	64.188	425.326			

จากผลการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง บริเวณ ปลายสายสายป้อน 1 จะพบว่าโรงหลอมเหล็กจะทำหน้าที่เสมือนภาระในระบบ (Load) ในขณะเดียวกันก็จะจ่าย กระแสฮาร์มอนิกส์เข้าไปในระบบด้วย โดยสมมุติขนาดปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์สูงสุดที่ได้จากการวัดจริงมีค่า 6.2 % ซึ่งจะพบว่าปริมาณกำลังรวมของหม้อแปลงที่จ่ายให้ระบบมีค่าแปรตรงตามขนาดกำลังของโรงหลอมเหล็ก (MW) โดยที่ค่าปริมาณกำลังรวมหม้อแปลงสูงสุดมีค่า 38.091 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงหลอมเหล็กขนาด 8 เมกะวัตต์ เชื่อมต่ออยู่และค่ากำลังรวมที่หม้อแปลงจ่ายต่ำสุดมีค่า 22.634 เมกะวัตต์เมื่อมีโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 เมกะ วัตต์เชื่อมต่ออยู่ ส่วนค่ากระแสที่หม้อแปลงจ่ายและค่ากระแสที่โรงหลอมเหล็กจ่ายจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามขนาด กำลังของโรงหลอมเหล็ก (MW) ตามลำดับ

	ขนาดโรงงานหลอมเหล็กที่จำลอง	ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับที่พิจารณา (A)							
ส เตบ	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (MW)	2	4	5	7	8	10	11	13
1	0.5	0.289	3.305	18.162	4.761	0.09	0.132	1.322	1.135
2	1	0.289	0.304	19.879	4.931	0.097	0.148	1.403	1.303
3	1.5	0.289	3.303	21.602	5.097	0.103	0.164	1.478	1.46
4	2	0.29	3.302	23.328	5.258	0.109	0.178	1.546	1.605
5	2.5	0.29	3.301	25.056	5.413	0.115	0.192	1.607	1.737
6	3	0.29	3.3	26.787	5.56	0.12	0.205	1.658	1.857
7	3.5	0.29	3.299	28.519	5.698	0.125	0.218	1.699	1.965
8	4	0.29	3.297	30.253	5.826	0.13	0.229	1.729	2.061
9	4.5	0.29	3.296	31.989	5.941	0.134	0.24	1.747	2.147
10	5 ~	0.291	3.295	33.728	6.042	0.138	0.249	1.751	2.223
11	5.5 🥔	0.291	3.294	35.472	6.128	0.141	0.258	1.741	2.293
12	6 🥔	0.291	3.292	37.22	6.197	0.144	0.265	1.716	2.361
13	6.5	0.291	3.291	38.976	6.245	0.147	0.272	1.674	2.43
14	7	0.292	3.289	40.743	6.272	0.148	0.278	1.616	2.508
15	7.5	0.292	3.288	42.521	6.273	0.149	0.283	1.54	2.602
16	8	0.293	3.286	44.314	6.245	0.15	0.288	1.446	2.722
				N 69					

ตารางที่ 4-26 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด ต่างๆบริเวณบริเวณปลายสายสายป้อน 1 เข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

ผลการการทดลองเมื่อมีการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาในระบบไฟฟ้าแรงสูง ที่สถานีวิหารแดง บริเวณปลายสายสายป้อน 1 เมื่อพิจารณาผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นมีค่าลดลงแปรตามกับ ขนาดโรงหลอมเหล็กที่เชื่อมต่อในระบบไฟฟ้า (MW) โดยที่ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มีปริมาณ มากสุด คือ 41.028 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงหลอมเหล็กขนาด 8 เมกกะวัตต์ และค่าค่ากระแสฮาร์ มอนิกส์อันดับที่ 8 มีปริมาณน้อยสุด คือ 0.089 แอมป์ เมื่อเชื่อมต่อกับโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ

ผลของ Frequency Scan เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆ ณ บริเวณที่กำหนด

4-55c บริเวณปลายสาย

4-56c บริเวณปลายสาย

รูปที่ 4-119 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 MW รูปที่ 4-120 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 1 MW

4-60c บริเวณปลายสาย

113

รูปที่ 4-123 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 2.5 MW รูปที่ 4-124 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 3 MW

4-62c บริเวณปลายสาย

114

รูปที่ 4-125 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 3.5 MW รูปที่ 4-126 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 4 MW

4-64c บริเวณปลายสาย

115

รูปที่ 4-127 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 4.5 MW รูปที่ 4-128 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 5 MW

4-66c บริเวณปลายสาย

รูปที่ 4-129 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 5.5 MW รูปที่ 4-130 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 6 MW

4-70c บริเวณปลายสาย

รูปที่ 4-133 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 7.5 MW รูปที่ 4-134 (a,b,c) ติดตั้งโรงหลอมเหล็กขนาด 8 MW

	ສະເລີຮະະລວຍ	ติดตั้งโรงหลอมเหล็กต้นสาย สายป้อน 1					
ลำดับ	าหอือ (VVVV) ภาษายายายายายายายายายายายายายายายายายายา	Maximum	Palarell Resonance	Mimimum	Mimimum Series Resonance		
	GVIG111 (IVIVV)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	0.5	4.680	65.993	7.760	0.517		
2	1	4.680	65.957	7.740	0.527		
3	1.5	4.680	65.920	7.740	0.527		
4	2	4.680	65.882	7.740	0.527		
5	2.5	4.700	66.743	7.820	0.521		
6	3	4.720	66.511	7.740	0.527		
7	3.5	4.680	65.761	7.800	0.515		
8	4	4.700	66.644	7.740	0.527		
9	4.5	4.700	66.609	7.800	0.515		
10	5	4.680	65.629	7.760	0.518		
11	5.5	4.680	65.582	7.740	0.528		
12	6	4.680	65.534	7.740	0.528		
13	6.5	4.700	66.458	7.780	0.514		
14	7	4.740	65.127	7.760	0.519		
15	7.5	4.700	66.375	7.740	0.528		
16	8 918	4.700	66.332	7.760	0.519		

ตารางที่ 4-27 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กที่ต้นทาง สายป้อน 1

CHULALONGKORN UNIVERSITY
	ຄມງອງຂອງສອງກ	ติดตั้งโรงหลอมเหล็กกลางสาย สายป้อน 1					
ลำดับ		Maximum	Palarell Resonance	Mimimum Series Resonance			
	เทสก (พพง)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	0.5	4.740	65.278	7.840	0.533		
2	1	4.680	65.898	7.740	0.527		
3	1.5	4.740	65.246	7.720	0.541		
4	2	4.680	65.754	7.740	0.527		
5	2.5	4.720	66.451	7.740	0.527		
6	3	4.680	65.595	7.740	0.528		
7	3.5	4.680	65.509	7.740	0.528		
8	4	4.740	65.141	7.740	0.528		
9	4.5	4.680	65.324	7.740	0.528		
10	5	4.680	65.225	7.680	0.550		
11	5.5	4.720	66.152	7.760	0.519		
12	6	4.740	65.027	7.780	0.515		
13	6.5	4.680	64.901	7.760	0.520		
14	7	4.700	65.901	7.740	0.529		
15	7.5	4.680	64.660	7.740	0.530		
16	8 จุฬ	4.740	am 64.879	7.780	0.516		

ตารางที่ 4-28 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กที่กลางสาย สายป้อน 1

Chulalongkorn University

	ຄມງອງຂອງສອງກ	ติดตั้งโรงหลอมเหล็กปลายสาย สายป้อน 1					
ลำดับ		Maximum	Palarell Resonance	Mimimur	Mimimum Series Resonance		
	6 VIG111 (IVIVV)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	0.5	4.720	66.685	7.740	0.527		
2	1	4.680	65.830	7.740	0.527		
3	1.5	4.680	65.713	7.740	0.527		
4	2	4.720	66.406	7.820	0.522		
5	2.5	4.700	66.430	7.740	0.528		
6	3	4.720	66.246	7.780	0.515		
7	3.5	4.680	65.104	7.720	0.543		
8	4	4.740	65.011	7.780	0.515		
9	4.5	4.700	65.840	7.740	0.530		
10	5	4.700	65.653	7.760	0.520		
11	5.5	4.740	64.792	7.740	0.531		
12	6	4.700	65.217	7.760	0.521		
13	6.5	4.680	63.635	7.820	0.520		
14	7	4.700	64.683	7.740	0.533		
15	7.5	4.700	64.371	7.740	0.534		
16	8 31	4.740	64.164	7.720	0.550		

ตารางที่ 4-29 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็กที่ปลายสาย สายป้อน 1

Chulalongkorn University

กราฟความสัมพันธ์แต่ละกรณีเมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาดต่างๆที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

กรณีที่ 1 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 0.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-135 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 0.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 2 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 1 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-136 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 1 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 3 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 1.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-137 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 1.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 4 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 2 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-138 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 2 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 5 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 2.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-139 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 2.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 6 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 3 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-140 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 3 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 7 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 3.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-141 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 3.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 8 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 4 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-142 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 4 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 9 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 4.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

กรณีที่ 10 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-144 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

รูปที่ 4-145 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 5.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 12 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 6 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-146 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 6 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 13 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 6.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่

รูปที่ 4-147 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 6.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 14 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 7 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-148 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 7 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 15 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 7.5 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่

รูปที่ 4-149 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 7.5 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

กรณีที่ 16 เมื่อมีการจำลองโรงหลอมเหล็กขนาด 8 MW เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-150 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ขนาด 8 MW ที่บริเวณการติดตั้งแต่ละจุด

จากการจำลองระบบโรงหลอมเหล็กเข้ามาที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่าน โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นได้ไหลผ่านชุดตัวเก็บ ประจุที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงมีค่าดังกราฟแผนภูมิแท่งรูปที่ 4-71 ถึง รูปที่ 4-86 และการศึกษา ผลกระทบระยะทางของการเชื่อมต่อโรงหลอมเหล็กในระบบ เมื่อวิเคราะห์ผลจากกราฟ Harmonic Scan และ Frequency Scan พบว่าค่าที่เกิดขึ้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่ออยู่ในระบบดังกล่าว โดยมีค่า ดังนี้

Harmonic Scan จากการวิเคราะห์ระบบดังกล่าว ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 2, 4, 5,7,8,10,11 และ 13 ที่จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลาย สายของสายป้อน 1 พบว่าจะมีค่าลดลงโดยอันดับกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 เมื่อนำผลรวมของกระแสที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าแต่ชุด อุปกรณ์ ดังตารางที่ 19,21 และ 23 พบว่าค่ากระแสที่วัดได้จากการจำลองขอมูลผ่านโปรแกรม DIgSILENT PowerFactory มีค่าไม่เกิน 135%ของค่ากระแสมูลฐาน ซึ่งจะไม่ส่งผลทำให้ชุดตัวเก็บ ประจุระเบิดได้เนื่องจากผลของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ระบบดังกล่าว ดังนั้นการติดตั้งโรงหลอมเหล็ก ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 แทบไม่ส่งผลทำ ให้ค่าฮาร์มอนิกส์เกินและที่จะทำให้ระเบิดได้

Frequency Scan จากการวิเคราะห์ระบบพบว่าระบบมีการเกิดเรโซแนนท์แบบขนาน (parallel resonance) มักจะเกิดในช่วงอันดับ 4.68 ถึง 4.74 มีอิมพิแดนซ์ระหว่าง 64.660 โอห์ม ถึง 65.127 โอห์ม ซึ่งรูปแบบการเกิดของระบบจะเหมือนกัน คือ เปลี่ยนแปลงน้อยมาก ดังนั้นการติดตั้ง โรงหลอมเหล็กตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 แทบไม่มีผลต่อระบบดังกล่าว

4.2.3 ศึกษาผลกระทบเมื่อกำหนดให้มีอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูง (Fixed Capacitor) เชื่อมต่อ ในระบบ 22 กิโลโวลต์ ของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง

การทดลองเมื่อสถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรีมีการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ยกแรงดันแรง สูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เพื่อยกแรงดันระดับไฟฟ้าตามขนาดต่างๆ เพื่อศึกษาที่ เกิดขึ้นว่ามีผลต่อฮาร์มอนิกส์ของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า(Capacitor Bank) อย่างไร การศึกษา นี้ได้กำหนดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูง (Fixed Capacitor) ในสายป้อน ที่ 1 โดยการ ติดตั้งอุปกรณ์นี้ระบุตามมาตรฐานที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคใช้งาน สำหรับขนาดที่ทำการทดลองได้แก่ 300,600,900,1200 และ 1500 kVar สามารถแสดงได้ ดังนี้

รูปที่ 4-151 การวิเคราะห์โมเดลจากการจำลองระบบสถานีวิหารแดงในโปรแกรม DIgSILENT PowerFactory ผ่าน Base Case เมื่อมีการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เชื่อมต่อในระบบ 22 กิโลโวลต์ ของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง

โดยที่เมื่อติดตั้งเข้าไปในระบบแล้วจะจ่ายกำลังไฟฟ้าแบบรีแอคทีฟเข้าสู่ระบบตลอดเวลา โดยไม่สามารถที่จะทำการควบคุมการจ่ายกำลังแบบไฟฟ้ารีแอคทีฟได้ เวลาติดตั้งไปใช้งานไม่ต้อง คำนึงถึงช่วงเวลาที่มีการใช้โหลดน้อยว่าอาจทำให้เกิดแรงดันเกินที่จุดติดตั้งได้ ส่วนใหญ่จะเหมาะกับ ระบบสายส่งที่อยู่ไกลจากสถานีไฟฟ้าช่วยให้ป้องกันแรงดันตกได้ การศึกษาการจำลองโมเดลนี้ได้ทำ การเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้ามาที่สายป้อน 1 โดยการเพิ่มระยะทางของการเชื่อมต่อของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูง (Fixed Capacitor)เพื่อดูผล ของฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นในระบบว่าส่งผลกระทบต่อชุดตัวเก็บประจุที่สถานีหรือไม่ ดังนี้

1.จำลองบริเวณต้นสายสายป้อน 1 ติดกับสถานี

2.จำลองบริเวณกลางสายสายป้อน 1 จากสถานี

3.จำลองบริเวณที่ปลายสายสายป้อน 1 จากสถานี

รูปที่ 4-152 การจำลองอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้า มาบริเวณกึ่งกลางสายป้อน 1

รูปที่ 4-153 การจำลองอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้า มาบริเวณปลายสายสายป้อน 1

		จุดติดตั้งต้นสาย สายป้อน 1					
ลำดับ	ขนาดคาปาซิเตอร์	ปริมาณกำลัง	้มาณกำลัง		กระแสที่ไหล		
	แรงสูงในระบบ (kVar)	รวมที่หม้อ	บวะแสทหมอ	ผ่านชุดตัว	ผ่านคาปาซิ		
		แปลง (MW)	แบดงง เย (A)	เก็บประจุ (A)	เตอร์แรงสูง (A)		
1	300	21.699	105.2	65.575	24.591		
2	600	21.699	104.674	65.79	49.343		
3	900	21.698	104.43	66.007	74.258		
4	1200	21.698	104.475	66.225	99.337		
5	1500	21.698	104.814	66.444	124.583		

ตารางที่ 4-30 ผลจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาดต่างๆบริเวณต้นสายสายป้อน 1 ติดกับสถานีเข้ามาในระบบผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

ตารางที่ 4-31 ผลจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาชิเตอร์แบบคงที่ (Fix Capacitor) ขนาด ต่างๆบริเวณกลางสายสายป้อน 1 ในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory

		จุดติดตั้งกลางสาย สายป้อน 1						
ลำดับ	ขนาดคาปาซิเตอร์	ปริมาณกำลัง	an and a	กระแสที่ไหล	กระแสที่ไหล			
	แรงสูงในระบบ (kVar)	รวมที่หม้อ	กระแสทหมอ	ผ่านชุดตัว	ผ่านคาปาซิ			
		แปลง (MW)	แบลงจาย (A)	เก็บประจุ (A)	เตอร์แรงสูง (A)			
1	G ₃₀₀ LALO	21.698	105.195	Y 65.575	24.507			
2	600	21.7	104.675	65.791	49.307			
3	900	21.704	104.455	66.01	74.407			
4	1200	21.711	104.544	66.232	99.81			
5	1500	21.721	104.955	66.456	125.522			

		จุดติดตั้งปลายสาย สายป้อน 1						
0.0°	ขนาดคาปาซิเตอร์	ปริมาณกำลัง		กระแสที่ไหล	กระแสที่ไหล			
ิ ด เตบ	แรงสูงในระบบ (kVar)	รวมที่หม้อ	กระแสทหมอ	ผ่านชุดตัว	ผ่านคาปาซิ			
		แปลง (MW)	แปลงจาย (A)	เก็บประจุ (A)	เตอร์แรงสูง (A)			
1	300	21.696	105.185	65.574	24.453			
2	600	21.702	104.686	65.793	49.559			
3	900	21.72	104.531	66.018	75.342			
4	1200	21.749	104.749	66.248	101.828			
5	1500	21.791	105.366	66.484	129.042			

ตารางที่ 4-32 ผลจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fix Capacitor) ขนาด ต่างๆบริเวณปลายสายสายป้อน 1 ในระบบผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory

ตารางที่ 4-33 ผลของกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่พิจารณาเกิดขึ้นเนื่องจากจากการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่กำหนดเข้ามาในระบบ ผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory

റാര്പ	ขนาดคาปาซิเตอร์แรงสูงที่จำลอง	นาดคาปาซิเตอร์แรงสูงที่จำลอง บริเวณอดติดตั้ง		<<<>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>>						
ิ ต เพเบ	เพื่อเชื่อมต่อในระบบ (kVar)	การรถว่ามดดดดด	2	4	5	7	8	10	11	13
		ต้นสาย สายป้อน1	0.292	3.851	11.631	4.247	0.08	0.105	1.194	0.879
1	300	กลางสาย สายป้อน 1	0.292	3.952	10.624	4.003	0.075	0.071	0.811	1.053
		ปลายสาย สายป้อน 1	0.292	4.042	9.74	3.644	0.064	0.109	1.636	6.749
		ต้นสาย สายป้อน1	0.296	4.607	8.906	3.95	0.076	0.096	1.152	0.813
2	600	กลางสาย สายป้อน 1	0.296	4.999	7.428	3.375	0.063	0.018	1.758	2.683
	C.	ปลายสาย สายป้อน 1	0.296	5.766	5.305	1.611	0.145	0.206	1.452	4.172
	U	ต้นสาย สายป้อน1	0.299	5.708	7.184	3.69	0.073	0.088	1.113	0.756
3	900	กลางสาย สายป้อน 1	0.3	6.878	5.457	2.702	0.046	0.059	1.918	3.918
		ปลายสาย สายป้อน 1	0.301	8.667	2.345	11.673	0.111	0.184	1.415	3.648
		ต้นสาย สายป้อน1	0.303	7.412	6.006	3.461	0.07	0.081	1.076	0.705
4	1200	กลางสาย สายป้อน 1	0.303	10.131	4.131	1.986	0.023	0.123	1.785	4.807
	ปลายสาย สายป้อน 1	0.305	3.461	0.806	8.303	0.105	0.176	1.396	3.429	
		ต้นสาย สายป้อน1	0.306	10.133	5.152	3.257	0.067	0.075	1.041	0.661
5	1500	กลางสาย สายป้อน 1	0.308	10.349	3.183	1.24	0.038	0.176	1.715	5.44
		ปลายสาย สายป้อน 1	0.311	1.215	1.762	7.359	0.102	0.171	1.382	3.305

ผลของ Frequency Scan เมื่อมีการการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบ คงที่ (Fixed Capacitor) ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่กำหนด

4-91c บริเวณปลายสาย

รูปที่ 4-154 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 300 kVar รูปที่ 4-155 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 600 kVar

4-93c บริเวณปลายสาย

รูปที่ 4-156 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 900 kVar รูปที่ 4-157 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 1,200 kVar ขนาด 1,500 kVAR

⁴⁻⁹⁴c บริเวณปลายสาย

รูปที่ 4-158 (a,b,c) ติดตั้ง Fixed Capacitor ขนาด 1,500 kVar

	อเมเออออไอสอร์เมอ	ติดตั้งคาปาซิเตอร์แบบคงที่ ต้นสาย สายป้อน 1						
ขนาดอุบกรณยก ลำดับ แรงดัน (kVA)	มระดับ (IAAA)	Maximum Palarell Resonance		Mimimum Series Resonance				
	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)				
1	300	4.560	65.314	7.640	0.375			
2	600	4.480	63.933	7.460	0.403			
3	900	4.380	61.983	7.220	0.424			
4	1200	4.260	62.074	6.960	0.440			
5	1500	4.160	61.420	6.680	0.468			

ตารางที่ 4-34 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่ต้นทาง สายป้อน 1

ตารางที่ 4-35 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่กลางสาย สายป้อน 1

จนาดอุปกร ลำดับ แรงดัน (k	ຄະເທດດາໄດຽວໂທດ	ติดตั้งคาปาซิเตอร์แบบคงที่ กลางสาย สายป้อน 1					
	มะเอ๊ม (๒)(ฦ)	Maximum	Palarell Resonance	Maximum Series Resonance			
	66 JUMIU (KVA)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	300	4.520	61.784	7.700	0.484		
2	600	4.420	57.915	7.680	0.490		
3	900	4.220	53.165	7.660	0.499		
4	1200	4.100	รณ์ 50.110 กยา	7.600	0.512		
5	1500	3.940	46.083	7.520	0.546		

ตารางที่ 4-36 ผลของ Frequency Scan ที่เกิดขึ้น เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงเ
(Fixed Capacitor) ที่ปลายสาย สายป้อน 1

ลำดับ	ສະບາລາວປັດຮຸດໂຍດ	ติดตั้งคาปาซิเตอร์แบบคงที่ ปลายสาย สายป้อน 1					
	มระดับ (17 (V)	Maximum	Palarell Resonance	Maximum Series Resonance			
	LI INVILI (KVA)	Order	Impedance (Ohm)	Order	Impedance (Ohm)		
1	300	4.500	59.508	7.75	0.491		
2	600	4.260	47.755	7.73	0.549		
3	900	4.020	36.885	7.7	0.618		
4	1200	3.740	31.285	7.680	0.671		
5	1500	3.560	27.544	7.650	0.712		

กราฟความสัมพันธ์เมื่อมีการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor)

กรณีที่ 1 เมื่อมีการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 300 kVA เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-159 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 300 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่กำหนด

กรณีที่ 2 เมื่อมีการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 600 kVA เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-160 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 600 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณ จุดติดตั้งที่กำหนด กรณีที่ 3 เมื่อมีการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 900 kVA เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-161 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 900 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่กำหนด

กรณีที่ 4 เมื่อมีการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 1,200 kVA เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-162 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 1,200 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่กำหนด

กรณีที่ 5 เมื่อมีการจำลองการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 1,500 kVA เข้ามาในระบบที่บริเวณจุดติดตั้งที่พิจารณา

รูปที่ 4-163 แผนภูมิแท่งแสดงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์แต่ละอันดับเมื่อการติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาด 1,500 kVA ขนาดต่างๆ ณ บริเวณจุดติดตั้งที่กำหนด

จากการจำลองติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้า มาที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงมีค่าดัง กราฟแผนภูมิแท่งรูปที่ 4-95 ถึง รูปที่ 4-99 และการศึกษาผลกระทบระยะทางต่อติดตั้งอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เมื่อวิเคราะห์ผลจากกราฟ Harmonic Scan และ Frequency Scan มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างรวมของระบบเนื่องจากระยะทางติดตั้งมีผลต่อการ เปลี่ยนแปลง ดังนี้

Harmonic Scanจากการวิเคราะห์ระบบดังกล่าว ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 2, 4, 5,7,8,10,11 และ 13 ที่จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 พบว่าจะมีค่าไม่ แน่นอนโดยอันดับกระแสฮาร์มอนิกส์จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ที่ เกิดขึ้นในระบบไฟฟ้านี้จะมีค่ามากหรือน้อยขึ้นตามขนาดของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์ แบบคงที่ (Fixed Capacitor) และตามระยะทางการติดตั้งแต่ละจุด โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะทำให้อิมพิ แดนซ์รวมของระบบมีการเปลี่ยนแปลงและเมื่อนำผลรวมของกระแสทั้งหมดที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บ

ประจุที่สถานีไฟฟ้า พบว่าค่ากระแสมาตรฐาน IEEE Std.18 ต้องมีค่าไม่เกิน 135% ของค่ากระแสมูล ฐานที่วัดได้ไม่อย่างนั้นจะเกิดความเสียหายต่อชุดตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่สถานีได้ จากการจำลองข้อมูล ผ่านโปรแกรม DIgSILENT PowerFactory ค่าผลรวมของกระแสดังกล่าวไม่สามารถทำให้ชุดตัวเก็บ ประจุระเบิดที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรีระเบิดได้เนื่องจากผลรวมของกระแสพื้นฐานและ กระแสฮาร์มอนิกส์ที่ระบบดังกล่าวไม่เกินค่ามาตราฐาน ดังนั้นการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคา ปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และ ปลายสายของสายป้อน 1 จะส่งผลทำให้ค่ากระแสฮาร์มอนิกส์เกินบางค่าของมาตรฐานการเชื่อมต่อ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (Grid Code) แต่ไม่สามารถจะทำให้ชุดตัวเก็บประจุระเบิดได้

Frequency Scan จากการวิเคราะห์ระบบพบว่ารูปแบบของ Frequency Scan ของระบบ มีการเปลี่ยนไปจากเดิมเมื่อเปลี่ยนการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ขนาดต่างๆและระยะทางของจุดติดตั้ง ลักษณะการเกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์ (Harmonic Resonance)จะกว้างขึ้นเนื่องจากค่าอิมพีแดนซ์ของระบบมีการเปลี่ยนแปลงและจะมี การเปลี่ยนแปลงของการเกิดเรโซแนนท์แบบขนาน (parallel resonance) ซึ่งมักจะส่งผลกระทบต่อ ระบบมักจะเกิดในช่วงอันดับ 3.74 ถึง 6.06 มีอิมพิแดนซ์ระหว่าง 27.544 โอห์มถึง 31.285 โอห์ม ดังนั้นการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ตามระยะทาง บริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 แทบมีผลต่อระบบดังกล่าว อย่างมาก ถ้าในสถานีไฟฟ้ามีอุปกรณ์ที่ช่วงการทำงานสอดคล้องกับช่วงการเกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์

Chulalongkorn University

4.3 การวิเคราะห์ผลการทดลอง

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเพื่อการวิเคราะห์แนวทางการลดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่ สถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน 22 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัด สระบุรี ได้เกิดเหตุการณ์ชุดตัวเก็บประจุที่สถานีระเบิดที่ผ่านมาจึงได้นำปัญหานี้มาทำการศึกษาและ วิจัยโดยนำโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มาช่วยในการวิเคราะห์สาเหตุที่เกิดขึ้น ได้แก่ EMTP/ATP, PQView รวมทั้ง DIgSILENT PowerFactory ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสาเหตุที่จะทำให้ชุดตัวเก็บ ประจุระเบิดมาจาก 2 สาเหตุหลักเท่านั้น คือ 1.การระเบิดที่สภาวะทรานเซียนต์ (Transient State) จากการสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุที่อยู่ในสถานีไฟฟ้า 2.การระเบิดที่สภาวะปกติ (Steady State) เนื่องจากฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นในระบบไฟฟ้ารวมถึงยังศึกษาถึงแหล่งจ่ายฮาร์มอนิกส์ในรูปแบบต่างๆที่ ้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในอนาคต ได้แก่ โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ โรงหลอมเหล็ก เป็นต้นรวมถึงยังศึกษาอุปกรณ์ ทางไฟฟ้าแรงสูงที่มีผลกระทบต่อฮาร์มอนิกส์รวมที่สถานีไฟฟ้า คือ อุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิ เตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ว่ามีผลกระทบต่อระบบไฟฟ้าที่จำลองขึ้นอย่างไรบ้าง มาใช้ ้วิเคราะห์สาเหตุต่างๆที่เกิดขึ้นและมีผลต่อตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า และยังนำข้อมูลของสถานีไฟฟ้า วิหารแดง จังหวัดสระบุรี ที่ได้จากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter) ที่ติดตั้งที่สถานีฟ้า ซึ่งจะนำ ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านคุณภาพไฟฟ้าในช่วงเวลาทรานเซียนต์ (Transient) และที่สภาวะปกติ (Steady state) และค่ากระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐาน IEEE ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาพบว่า ทั้งใน สภาวะทรานเชียนต์ และในสภาวะปกติ การระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานี มีโอกาสเกิดขึ้น ค่ากระแสที่ไหลผ่านชุดตัวเก็บประจุ แรงดันและกระแสขณะเกิดทรานเชียนต์ของชุดตัวเก็บประจุที่ได้ มีค่าน้อยกว่าค่ามาตรฐาน IEEE ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นโอกาสการระเบิดจากปัจจัยดังกล่าวจึงยังมีค่าน้อย ้อยู่ อย่างไรก็ตามเมื่อมีการวิเคราะห์ปัจจัยอื่นๆ คือ จุดติดตั้งของแหล่งจ่ายฮาร์มอนิกส์ต่างๆรวมถึง อุปกรณ์ทางไฟฟ้าแรงสูงยังได้กล่าวถึงในการศึกษานี้

โดยในงานวิจัยนี้ส่วนนึงได้จำลองการออกแบบระบบไฟฟ้าที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัด สระบุรี ในสภาวะทรานเซียนต์ (Transient) เพื่อวิเคราะห์การระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า ผ่านทางโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ EMTP/ATP โดยวิเคราะห์ขั้นตอนการปลด/สับของชุดตัวเก็บ ประจุและอ้างอิงจากการทำงานจริงของอุปกรณ์ไฟฟ้าชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงและ เปรียบเทียบกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ส่วนของฮาร์มอนิกส์ได้นำเอาระบบจริงจากฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS) ของ สถานีไฟฟ้าวิหารแดง จังหวัดสระบุรี รวมถึงข้อมูลโหลดโปรไฟล์ที่เกิดจริงของสถานีในช่วงเวลาที่เกิด เหตุการณ์ดังกล่าวมาช่วยในการวิเคราะห์และจำลองระบบทางไฟฟ้าดังกล่าวในโปรแกรม DIgSILENT PowerFactory เพื่อทำเป็นกรณีศึกษาของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง (Base Case) ให้มีความถูกต้องและ แม่นยำมากขึ้น ในการช่วยวิเคราะห์ในด้านฮาร์มอนิกส์หาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดจากฮาร์มอนิกส์ รวมถึงวิเคราะห์คุณลักษณะเฉพาะของสถานีไฟฟ้านั้นๆว่าระบบเดิมมีลักษณะอะไรบ้าง เพื่อได้ทราบ ถึงปัจจัยอื่นๆที่เป็นสาเหตุด้านคุณภาพไฟฟ้า และยังเป็นการนำเครื่องมืออุปกรณ์ที่การไฟฟ้าส่วน ภูมิภาคติดตั้งอยู่แล้วมาใช้วิเคราะห์ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยจะเห็นจากการนำข้อมูลทาง คุณภาพไฟฟ้าที่ได้จากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter) ที่ติดตั้งที่สถานีไฟฟ้านั้นมาผ่านทาง โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ คือ PQView และนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการจำลองระบบ ไฟฟ้าจริงของสถานีวิหารแดง ผ่านทางโปรแกรม คือ DIgSILENT PowerFactory เปรียบเทียบข้อมูล จากทั้งสองมีความสอดคล้องกัน

และงานวิจัยนี้ยังออกแบบระบบไฟฟ้าที่อาจจะเป็นสาเหตุอื่นๆที่จะทำให้ชุดตัวเก็บประจุระเบิดใน อนาคต ทั้งหมดจำนวน 112 เหตุการณ์โดยแบ่งเป็น 3 กรณี คือ

4.3.1 ศึกษาสาเหตุการเพิ่มขึ้นของฮาร์มอนิกส์เนื่องจากโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่มีการเชื่อมต่อในระบบ โดยได้มีการเพิ่มขนาดของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์และสมมุติจุดติดตั้งเข้าไปที่สายป้อน 1 คือ ที่ต้นทาง สายป้อน 1 กึ่งกลางทางสายป้อน 1 และปลายทางสายป้อน 1 เพื่อเป็นแนวทางศึกษาว่าผลกระทบที่ มีต่อระบบฮาร์มอนิกส์โดยรวมที่สถานีไฟฟ้าเป็นอย่างไร โดยพบว่า

Chulalongkorn University

1. จุดติดตั้งต้นทางสายป้อน 1

 - กระแสฮาร์มอนิกส์ทุกอันดับมีแนวโน้มลดลง โดยกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ลดลงอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากคุณลักษณะเฉพาะพื้นที่ของ ระบบที่ใช้วิเคราะห์

2. จุดติดตั้งที่กึ่งกลางทางสายป้อน 1

- กระแสฮาร์มอนิกส์ทุกอันดับมีแนวโน้มลดลง โดยกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี
 ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ลดลงเช่นกัน

3. จุดติดตั้งที่ปลายทางสายป้อน 1

 กระแสฮาร์มอนิกส์ทุกอันดับมีแนวโน้มลดลง โดยกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ลดลงเช่นกัน

รูปที่ 4-164 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบขนานของระบบเมื่อเพิ่มขนาด โรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-165 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบขนาน (Parallel Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-166 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบอนุกรมของระบบเมื่อเพิ่ม ขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-167 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบอนุกรม (Series Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆและ Harmonic Resonance Impedance ต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory ดังรูปที่ 4-100 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์บริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 67.021 โอห์ม ที่ขนาดโรงไฟฟ้า โซลาเซลล์ 5 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 67.183 โอห์ม ที่ขนาดโรงไฟฟ้า โซลาเซลล์ 7.5 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 66.924 โอห์ม ที่ขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ 0.5 เมกะวัตต์

และความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับ (Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อ เพิ่มขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ ดังรูปที่ 4-101 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์บริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order)ของระบบมี ค่าใกล้เคียงกัน โดยอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.74
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order)ของระบบมี ค่าใกล้เคียงกัน โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.72
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order)ของระบบมี

ค่าใกล้เคียงกัน โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.74

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆและ Harmonic Resonance Impedance ต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory ดังรูปที่ 4-102 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์บริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Series Resonance Impedance) ของ ระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.513 โอห์ม ที่ขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ 1.5 และ 5 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Series Resonance Impedance)ของ ระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.513 โอห์ม ที่ขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ 2.5 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Series Resonance Impedance)ของ ระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.513 โอห์ม ที่ขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ 3 และ 7 เมกะวัตต์

และความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับ (Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อ เพิ่มขนาดโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ ดังรูปที่ 4-103 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์บริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order)ของระบบมี แนวโน้มสูงขึ้น โดยอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.72
- จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order)ของระบบมี

แนวโน้มสูงขึ้น โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.72

 จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาเซลล์บริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงไฟฟ้าโซลา เซลล์ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order)ของระบบ มีแนวโน้มลดลง โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.72

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่าค่าของขนาดโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์และ ้บริเวณจุดติดตั้งต่างๆมีผลอย่างมากต่อการเกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์ของระบบ โดยที่ค่าอิมพิแดนซ์ ของระบบที่เกิดขึ้นนั้นจะทำให้เกิดเรโซแนนซ์ขึ้นและทำให้เกิดการขยายตัวของฮาร์มอนิกส์ที่บริเวณ ดังกล่าว ส่งผลให้ฮาร์มอนิกส์รวมของระบบมีค่าสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าค่าอิมพีแดนซ์แบบขนานของระบบ จะมีค่าสูงมากกว่าอิมพีแดนซ์อนุกรมของระบบเป็นจำนวนมาก และเมื่อนำผลของจากการวิเคราะห์ ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Scan) ของระบบ ที่มีค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับต่างๆ ที่จุดติดตั้งโรงไฟฟ้า โซลาร์เซลล์ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่ได้จากระบบจะมีค่าลดลงเมื่อขนาดของโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เพิ่มขึ้นแต่ อันดับกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 โดยสำหรับกระแส ฮาร์มอนิกส์ที่ลดลงนั้น จากการวิเคราะห์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance) ด้วย โปรแกรม DigSILENT PowerFactory พบว่ากระแสฮาร์มอนิกส์ดังกล่าวไม่ได้หายไปจากระบบ แต่จะ ้มีการไหลไปยังบริเวณที่มีอิมพีแดนซ์ระบบต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้ คือ ค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเร โซแนนซ์แบบขนานจะมีค่ามากกว่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมของระบบหมายความว่า กระแสฮาร์มอนิกส์จะไหลไปยังบริเวณสถานีไฟฟ้าใกล้เคียงที่มีค่าอิมพิแดนซ์ต่ำกว่าจะส่งผลให้สถานี ้ไฟฟ้าไฟฟ้านั้นมีผลรวมของกระแสฮาร์มอนิกส์เกินได้ทั้งที่ไม่ได้มีภาระโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นดังกล่าว เกาะอยู่ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุนึงที่ทำให้เกิดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุของสถานีไฟฟ้า ซึ่งค่า อิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานจะมีความสำคัญมากกว่าในการพิจารณากระแสฮาร์มอนิกส์ ้ของระบบไฟฟ้า 22 กิโลโวลต์ กระแสฮาร์มอนิกส์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะไม่สามารถไหลได้ในบัสที่มีค่า ้อิมพีแดนซ์สูงกว่าทำให้กระแสฮาร์มอนิกส์ดังกล่าวไหลย้อนเข้าไปสู่ระบบแรงต่ำ ขนาด 400 โวลต์จะ ้ส่งผลให้เกิดความเสียหายกับอุปกรณ์ด้านแรงต่ำที่ต่ออยู่ในระบบ เช่น โรงงานต่างๆที่ต่อกับระบบ จากการทดลองกระแสฮาร์มอนิกส์ที่มีค่าประมาณอันดับที่ 5 จะมีผลต่อระบบดังกล่าว ซึ่งการแก้ไข

สามารถทำได้โดยใช้วงจรกรองความถี่ (Tuned Filter) โดยกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นจะไหลไปยัง สายป้อนข้างเคียงหรือสถานีใกล้เคียงถัดไป ส่วนค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดจะ มีผลกับขนาดของตัวเก็บประจุ เนื่องจากมีค่าอิมพิแดนซ์ในระบบต่ำ กระแสฮาร์มอนิกส์จะไหลได้เป็น จำนวนมาก ส่งผลให้ถ้ามีการออกแบบขนาดของตัวเก็บประจุไม่ดีพอจะทำให้เกิดการไหลของกระแส จำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความร้อนและการระเบิดตามมาได้ โดยจากการทดลองกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ มีค่าประมาณอันดับที่ 7 จะเกิดการไหลในชุดตัวเก็บประจุได้จำนวนมาก ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ใน กรณีระบบ 115 กิโลโวลต์ซึ่งอยู่นอกขอบเขตงานวิจัยนี้

4.3.2 ศึกษาสาเหตุการเพิ่มขึ้นของฮาร์มอนิกส์เนื่องจากโรงงานที่ไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear Load) คือ โรงหลอมเหล็กที่มีการเชื่อมต่อในระบบ โดยได้มีการเพิ่มขนาดของโรงหลอมเหล็กและสมมุติจุด ติดตั้งเข้าไปที่สายป้อน 1 คือ ที่ต้นทางสายป้อน 1 กึ่งกลางทางสายป้อน 1 และปลายทางสายป้อน 1 เพื่อเป็นแนวทางศึกษาว่าผลกระทบที่มีต่อระบบฮาร์มอนิกส์โดยรวมที่สถานีไฟฟ้าเป็นอย่างไร โดย พบว่า

1. จุดติดตั้งต้นทางสายป้อน 1

 กระแสฮาร์มอนิกส์ทุกอันดับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

2. จุดติดตั้งที่กึ่งกลางทางสายป้อน 1

 กระแสฮาร์มอนิกส์ทุกอันดับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ลดลงอย่างเห็นได้ชัดERSITY

3. จุดติดตั้งที่ปลายทางสายป้อน 1

 กระแสฮาร์มอนิกส์ทุกอันดับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 มี ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

รูปที่ 4-168 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบขนานของระบบเมื่อเพิ่มขนาด โรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-169 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบขนาน (Parallel Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-170 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบอนุกรมของระบบเมื่อเพิ่ม ขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-171 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบอนุกรม (Series Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆและ Harmonic Resonance Impedance ต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่าน โปรแกรม DigSILENT PowerFactory ดังรูปที่ 4-104 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่าอิมพิ แดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมี แนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 66.743 โอห์ม ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 2.5 เมกะ วัตต์
- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็ก ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบ มีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 66.456 โอห์ม ที่ขนาดโรงหลอม เหล็ก 2.5 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็ก
  ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบ
  มีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ
  (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 66.685 โอห์ม ที่ขนาดโรงหลอม
  เหล็ก 0.5 เมกะวัตต์

และความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับ (Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อ เพิ่มขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ ดังรูปที่ 4-105 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่า อันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีค่าคงที่ โดยอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.70 ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 7 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่า อันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order)ของระบบมีค่า ค่อนข้างคงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.740 ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 1.5, 4, 6 และ 8 เม กะวัตต์

 จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่า อันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีค่าคงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.74 ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 4, 5.5 และ 8 เมกะวัตต์

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆและ Harmonic Resonance Impedance ต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบที่ระบบไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่าน โปรแกรม DigSILENT PowerFactory ดังรูปที่ 4-106 พบว่า

- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่าอิมพิ แดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Series Resonance Impedance) ของระบบ โดย ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.514 โอห์ม ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 6.5 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็ก
  ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Series Resonance Impedance) ของระบบ
  โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Series
  Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.515 โอห์ม ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 6 เมกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็ก ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Series Resonance Impedance)ของระบบ โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.515 โอห์ม ที่ขนาดโรงหลอมเหล็ก 3 และ 4 เมกะวัตต์

จากการสังเกตพฤติกรรมของการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมสูงสุดของระบบโรงหลอมเหล็ก (Maximum Series Resonance Impedance)จะมีค่าไม่คงที่ โดยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะของ พื้นที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงนั้นๆ ดังแสดงดังรูปดังกล่าวและความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลง อันดับ (Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดโรงหลอมเหล็กที่จุดติดตั้งบริเวณ ต่างๆ ดังรูปที่ 4-107 พบว่า

 จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณต้นสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่า อันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีค่าไม่ คงที่ โดยอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.74

- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณกลางสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่า อันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีแนวโน้ม ไม่คงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.68 ที่โรงหลอมเหล็กขนาด 5 เมกกะวัตต์
- จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กบริเวณปลายสายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กค่า อันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีแนวโน้ม ไม่คงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (Minimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.72 ที่โรงหลอมเหล็กขนาด 3.5 และ 8 เมกกะวัตต์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่าค่าของขนาดโรงหลอมเหล็กและบริเวณจุดติดตั้งต่างๆมี ผลอย่างมากต่อการเกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์ของระบบ โดยที่ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบที่เกิดขึ้นนั้นจะ ทำให้เกิดเรโซแนนซ์ขึ้นและทำให้เกิดการขยายตัวของฮาร์มอนิกส์ที่บริเวณดังกล่าว ส่งผลให้ฮาร์มอ นิกส์รวมของระบบมีค่าสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าค่าอิมพีแดนซ์แบบขนานของระบบจะมีค่าสูงมากกว่า อิมพีแดนซ์อนุกรมของระบบเป็นจำนวนมาก และเมื่อนำผลของจากการวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Scan) ของระบบ ที่มีค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับต่างๆ ที่จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กตาม ระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 โดยปริมาณขนาด ของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่สังเกตเห็นได้ชัด คือ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กในระบบจะ พบว่าปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์จะมีค่าขึ้นสูงแปรตามไปด้วย อันดับกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นอย่าง เห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 โดยสำหรับกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ลดลงนั้น จากการ วิเคราะห์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance) ด้วยโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory พบว่ากระแสฮาร์มอนิกส์ดังกล่าวไม่ได้หายไปจากระบบ แต่จะมีการไหลไปยังบริเวณ ที่มีอิมพีแดนซ์ระบบต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้ คือ ค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน จะมีค่ามากกว่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมของระบบหมายความว่ากระแสฮาร์มอนิกส์ จะไหลไปยังบริเวณสายป้อนหรือสถานีไฟฟ้าใกล้เคียงที่มีค่าอิมพิแดนซ์ต่ำกว่าจะส่งผลให้สถานีไฟฟ้า ้ไฟฟ้านั้นมีผลรวมของกระแสฮาร์มอนิกส์เกินได้ทั้งที่ไม่ได้มีภาระโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นดังกล่าวเกาะอยู่ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุนึงที่ทำให้เกิดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุของสถานีไฟฟ้า ซึ่งค่าอิมพีแดนซ์การ ้เกิดเรโซแนนซ์แบบขนานจะมีความสำคัญมากกว่าในการพิจารณากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบไฟฟ้า 22 กิโลโวลต์ กระแสฮาร์มอนิกส์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะไม่สามารถไหลได้ในบัสที่มีค่าอิมพีแดนซ์สูงกว่า ทำให้กระแสฮาร์มอนิกส์ดังกล่าวไหลย้อนเข้าไปสู่ระบบแรงต่ำ ขนาด 400 โวลต์จะส่งผลให้เกิดความ เสียหายกับอุปกรณ์ด้านแรงต่ำที่ต่ออยู่ในระบบ เช่น โรงงานต่างๆที่ต่อกับระบบ จากการทดลอง
กระแสฮาร์มอนิกส์ที่มีค่าประมาณอันดับที่ 5 จะมีผลต่อระบบดังกล่าว โดยขนาดของกระแสฮาร์มอ นิกส์ที่เกิดขึ้นจากโรงหลอมเหล็กมีค่าสูงเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดโรงหลอมเหล็กไม่ว่าจะตำแหน่ง การติดตั้งบริเวณใดก็ตาม ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาฮาร์มอนิกส์ตามมาและส่งผลกระทบต่อชุดตัวเก็บ ประจุที่ติดตั้งที่สถานีไฟฟ้าได้และจะเกิดความเสียหายตามมา ซึ่งการแก้ไขสามารถทำได้โดยใช้วงจร กรองความถี่ (Tuned Filter) โดยกระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นจะไหลไปยังสายป้อนข้างเคียงหรือ สถานีใกล้เคียงถัดไป ส่วนค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดจะมีผลกับขนาดของตัว เก็บประจุ เนื่องจากมีค่าอิมพิแดนซ์ในระบบต่ำ กระแสฮาร์มอนิกส์จะไหลได้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ ถ้ามีการออกแบบขนาดของตัวเก็บประจุไม่ดีพอจะทำให้เกิดการไหลของกระแสจำนวนมาก ส่งผลให้ เกิดความร้อนและการระเบิดตามมาได้ โดยจากการทดลองกระแสฮาร์มอนิกส์ที่มีค่าประมาณอันดับที่ 7 จะเกิดการไหลในชุดตัวเก็บประจุได้จำนวนมาก ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ในกรณีระบบ 115 กิโลโวลต์ ซึ่งอยู่นอกขอบเขตงานวิจัยนี้

4.3.3 ศึกษาสาเหตุเมื่อมีการเพิ่มของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้ามาที่ระบบไฟฟ้าโดยได้มีการเพิ่มขนาดของอุปกรณ์และสมมุติจุดติดตั้งเข้าไปที่สาย ป้อน 1 คือ ที่ต้นทางสายป้อน 1 กึ่งกลางทางสายป้อน 1 และปลายทางสายป้อน 1 เพื่อเป็นแนวทาง ศึกษาว่าผลกระทบที่มีต่อระบบฮาร์มอนิกส์โดยรวมที่สถานีไฟฟ้าเป็นอย่างไร โดยพบว่า

1. จุดติดตั้งต้นทางสายป้อน 1

 กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 2 และ 4 จะมีขนาดเพิ่มขึ้นตามขนาดของอุปกรณ์ยกแรงดัน แรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) โดยที่ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับ ที่ 2 นั้นยังเพิ่มขึ้นไม่มากแต่กระแสฮาร์มอนิกส์ลำดับที่ 4 มีการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด
 กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5,7,8,10,11 และ 13 มีการลดลงอย่างมากโดยเฉพาะ กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 ส่วนอันดับอื่นๆที่เหลือลงลงเหมือนกันแต่ไม่มาก

2. จุดติดตั้งที่กึ่งกลางทางสายป้อน 1

 กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 2, 4 และ 13 จะมีขนาดเพิ่มขึ้นตามขนาดของอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) โดยที่ปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 2 นั้นยังเพิ่มขึ้นไม่มากแต่กระแสฮาร์มอนิกส์ลำดับที่ 4 และ 13 มีการเพิ่มขึ้น อย่างเห็นได้ชัด กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5,7 และ 8 มีค่าลดลงมีการลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 ส่วนกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 10 และ 11 ยังมี การแกว่งขึ้นลงของกระแสฮาร์มอนิกส์ 3. จุดติดตั้งที่ปลายทางสายป้อน 1

กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 2 จะมีขนาดเพิ่มขึ้นตามขนาดของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูง
 คาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5, 11 และ 13 มี
 ค่าลดลง ส่วนกระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 4,7,8,10 และ 11 ยังมีการแกว่งขึ้นลงของ
 กระแสฮาร์มอนิกส์

รูปที่ 4-172 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบขนานของระบบเมื่อเพิ่มขนาด อุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

Chulalongkorn University

รูปที่ 4-173 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบขนาน (Parallel Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-174 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์แบบอนุกรมของระบบเมื่อเพิ่ม ขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

รูปที่ 4-175 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับแบบอนุกรม (Series Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่มขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor)ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่ จุดติดตั้งบริเวณต่างๆและ Harmonic Resonance Impedance ต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบที่ระบบ ไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่านโปรแกรม DigSILENT PowerFactory ดังรูปที่ 4-108 พบว่า

- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณต้นสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การ เกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 65.314 โอห์ม ที่ขนาด 300 กิโลวาร์
- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณกลางสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์การ

เกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 61.784 โอห์ม ที่ขนาด 300 กิโลวาร์

 จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณปลาย สายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบ ขนาน (Parallel Resonance Impedance) ของระบบมีแนวโน้มลดลง โดยค่าอิมพิแดนซ์ การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Parallel Resonance Impedance) อยู่ที่ 59.508 โอห์ม ที่ขนาด 300 กิโลวาร์

และความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับ (Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อ เพิ่มขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ ดังรูปที่ 4-109 พบว่า

- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณต้นสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order)ของระบบมีค่าคงที่ โดยอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบ ขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.56 ขนาด 300 กิโลวาร์
- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณกลางสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าวค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีค่าค่อนข้างคงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเร โซแนนซ์แบบขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.52 ขนาด 300 กิโลวาร์
- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณปลาย สายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีค่าคงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบ ขนานสูงสุดของระบบ (Maximum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 4.50 ขนาด 300 กิโลวาร์

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่ จุดติดตั้งบริเวณต่างๆและ Harmonic Resonance Impedance ต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบที่ระบบ ไฟฟ้าของสถานีวิหารแดง บริเวณสายป้อน 1 ผ่านโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory ดังรูปที่ 4-110 พบว่า

- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณต้นสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบ อนุกรม (Series Resonance Impedance) ของระบบ โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์ แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (MInimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.375 โอห์ม ที่ขนาด 1,500 กิโลวาร์
- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณกลางสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบ อนุกรม (Series Resonance Impedance) ของระบบ โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์ แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (MInimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.446 โอห์ม ที่ขนาด 600 กิโลวาร์
- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณปลาย สายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบ อนุกรม (Series Resonance Impedance) ของระบบ โดยค่าอิมพิแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์ แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (MInimum Series Resonance Impedance) อยู่ที่ 0.491 โอห์ม ที่ขนาด 300 กิโลวาร์

จากการสังเกตพฤติกรรมของการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมสูงสุดของระบบอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูง คาปาซิเตอร์แบบคงที่ Fixed Capacitor (Minimum Series Resonance Impedance) จะมีค่าคงที่ โดยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะของพื้นที่สถานีไฟฟ้าวิหารแดงนั้นๆ ดังแสดงดังรูปดังกล่าวและ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอันดับ (Harmonic Resonance Order) ของระบบเมื่อเพิ่ม ขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่จุดติดตั้งบริเวณต่างๆ ดัง รูปที่ 4-101 พบว่า

- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณต้นสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีค่าคงที่ โดยอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบ อนุกรมต่ำสุดของระบบ (MInimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.520 ที่อุปกรณ์ ขนาด 1,500 กิโลวาร์
- จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณกลางสาย ป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรม (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีแนวโน้มไม่คงที่ โดยค่าอันดับการเกิดเร

โซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (MInimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.61 ที่อุปกรณ์ ขนาด 1,500 กิโลวาร์

 จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) บริเวณปลาย สายป้อนเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาดอุปกรณ์ดังกล่าว ค่าอันดับการเกิดเรโซแนนซ์แบบ อนุกรม (Harmonic Resonance Order) ของระบบมีแนวโน้มไม่คงที่ โดยค่าอันดับการ เกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมต่ำสุดของระบบ (MInimum Harmonic Resonance Order) อยู่ที่ 7.65 ที่อุปกรณ์ ขนาด 1,500 กิโลวาร์

ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่าค่าของขนาดอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มีขนาดตั้งแต่ 300,600,900,1200 และ 1,500 กิโลวาร์ และ บริเวณจุดติดตั้งต่างๆมีผลอย่างมากต่อการเกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์ของระบบ ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าว เมื่อติดตั้งในระบบแล้วจะทำให้ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบเปลี่ยนแปลงไปแบบไม่เป็นเชิงเส้นเนื่องจาก อุปกรณ์ดังกล่าวมีผลทำให้ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบเปลี่ยนแปลงไปแบบไม่เป็นเชิงเส้นเนื่องจาก อุปกรณ์ดังกล่าวมีผลทำให้ค่าอิมพิแดนซ์รวมของระบบเปลี่ยนไปขึ้นกับขนาดและจุดที่ติดตั้ง โดยที่ ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบเปลี่ยนไปขึ้นกับขนาดและจุดที่ติดตั้ง โดยที่ ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบเปลี่ยนในขึ้นและทำให้เกิดการขยายตัวของฮาร์มอ นิกส์ที่บริเวณดังกล่าว ส่งผลให้ฮาร์มอนิกส์รวมของระบบมีค่าสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าค่าอิมพิแดนซ์แบบ ขนานของระบบจะมีค่าสูงมากกว่าอิมพิแดนซ์อนุกรมของระบบเป็นจำนวนมาก และเมื่อนำผลของ จากการวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Scan)ของระบบ ที่มีค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับต่างๆ ที่ จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ตามระยะทางบริเวณที่ กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 โดยที่เมื่อขนาดของอุปกรณ์ดังกล่าวมี ค่าเริ่มจาะห์เก่าวาดีง ถึงกล่าวมี ค่าเล้าร้องดังกล่าวมี ค่าเพิ่งกลาง 1 โดยที่เมื่อขนาดของอุปกรณ์ดังกล่าวมี ค่าเพิ่มจากสี่งางจายนางของระบบไป 1 โดยที่เมื่อขนาดของอุปกรณ์ดังกล่าวมี

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5 สรุปผล

5.1 สรุปแนวทางการวิเคราะห์จากงานวิจัย

ผลการวิเคราะห์การทำให้ชุดตัวเก็บประจุระเบิดเนื่องจากสภาวะทรานเซียนต์ (Transient State) จากการสับ/ปลดชุดตัวเก็บประจุที่อยู่ในสถานีไฟฟ้า ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้จากโปรแกรม คอมพิวเตอร์คือ EMTP/ATP มาวิเคราะห์ข้อมูลค่ากระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านและแรงดันไฟฟ้าที่ตกคร่อม ชุดตัวเก็บประจุ (Capacitor Bank) โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐาน IEEE ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา พบว่า

- การสับและปลดสวิตซ์ชุดตัวเก็บประจุแบบแยกเดี่ยว (Isolate Bank) แรงดันสูงสุดที่ตกคร่อม
  ชุดตัวเก็บประจุมีค่า 26,950 v คิดเป็น 1.5 p.u. ที่เวลา 0.1 ms และกระแสที่ไหลผ่านชุดตัว
  เก็บประจุสูงสุดมีค่า 3,480 A ที่เวลา 0.1 ms
- การสับและปลดสวิตซ์ชุดตัวเก็บประจุแบบหลายตัว (Back to Back) แรงดันสูงสุดที่ตกคร่อม ชุดตัวเก็บประจุมีค่า 24,000 v คิดเป็น 1.336 p.u. ที่เวลา 0.1 ms และกระแสที่ไหลผ่านชุด ตัวเก็บประจุสูงสุดมีค่า 2,430 A ที่เวลา 0.1 ms

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน IEEE Std. 1036 ปี 2012 ของชุดตัวเก็บประจุเมื่อเวลาอยู่ ในช่วงทรานเซียนต์ ทั้งค่ากระแสเกิน (Overcurrent) และค่าแรงดันเกิน (Overvoltage) ไม่เกิน มาตรฐานที่กำหนดจะไม่สามารถทำให้ตัวเก็บประจุระเบิดได้

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะเฉพาะการเกิดฮาร์มอนิกส์ของพื้นที่ (Frequency Scan) พบว่าคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้นเมื่อมีการเพิ่มเข้ามาของ โรงไฟฟ้าโซลาเซลล์และโรงหลอมเหล็ก จะมีลักษณะคล้ายเดิม คือ กรณีที่ศึกษาของสถานีไฟฟ้าวิหารแดง (Base Case) จะเปลี่ยนแปลง เฉพาะจุดที่เกิดความถี่ (Parallel Resonance) โดยที่ยังมีค่าใกล้เคียงกัน ส่วนการเพิ่มของอุปกรณ์ยก แรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้ามาที่ระบบไฟฟ้าจะเปลี่ยนแปลงทั้งคุณ ลักษณะเฉพาะการเกิดฮาร์มอนิกส์ของพื้นที่ (Frequency Scan) และค่าความถี่ (Parallel Resonance) ด้วย โดยจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่า

5.1.1 โรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ ขนาดและบริเวณจุดติดตั้งต่างๆมีผลอย่างมากต่อการเกิดฮาร์มอนิกส์เร โซแนนซ์ของระบบ โดยที่ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบที่เกิดขึ้นนั้นจะทำให้เกิดเรโซแนนซ์ขึ้นและทำให้เกิด การขยายตัวของฮาร์มอนิกส์ที่บริเวณดังกล่าว ส่งผลให้ฮาร์มอนิกส์รวมของระบบมีค่าสูงขึ้น จะเห็นได้ ว่าค่าอิมพีแดนซ์แบบขนานของระบบจะมีค่าสูงมากกว่าอิมพีแดนซ์อนุกรมของระบบเป็นจำนวนมาก

และเมื่อนำผลของจากการวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Scan) ของระบบ ที่มีค่ากระแสฮาร์มอ นิกส์อันดับต่างๆ ที่จุดติดตั้งโรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของสายป้อน 1 พบว่าค่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่ได้จากระบบจะมีค่าลดลงเมื่อขนาดของ โรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เพิ่มขึ้นแต่อันดับกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอ นิกส์ อันดับที่ 5 โดยสำหรับกระแสฮาร์มอนิกส์ที่ลดลงนั้น จากการวิเคราะห์การเกิดเรโซแนนซ์แบบ ขนาน (Parallel Resonance) ด้วยโปรแกรม DlgSILENT PowerFactory พบว่ากระแสฮาร์มอนิกส์ ้ดังกล่าวไม่ได้หายไปจากระบบ แต่จะมีการไหลไปยังบริเวณที่มีอิมพีแดนซ์ระบบต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้อง ้กับผลที่ได้ คือ ค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานจะมีค่ามากกว่าอิมพีแดนซ์การเกิดเร โซแนนซ์แบบอนุกรมของระบบหมายความว่ากระแสฮาร์มอนิกส์จะไหลไปยังบริเวณสถานีไฟฟ้า ใกล้เคียงที่มีค่าอิมพิแดนซ์ต่ำกว่าจะส่งผลให้สถานีไฟฟ้าไฟฟ้านั้นมีผลรวมของกระแสฮาร์มอนิกส์เกิน ได้ทั้งที่ไม่ได้มีภาระโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นดังกล่าวเกาะอยู่ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุนึงที่ทำให้เกิดการระเบิด ของชุดตัวเก็บประจุของสถานีไฟฟ้า ซึ่งค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานจะมีความสำคัญ มากกว่าในการพิจารณากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบไฟฟ้า 22 กิโลโวลต์ กระแสฮาร์มอนิกส์ส่วนใหญ่ ้ที่เกิดขึ้นจะไม่สามารถไหลได้ในบัสที่มีค่าอิมพีแดนซ์สูงกว่าทำให้กระแสฮาร์มอนิกส์ดังกล่าวไหลย้อน เข้าไปสู่ระบบแรงต่ำ ขนาด 400 โวลต์จะส่งผลให้เกิดความเสียหายกับอุปกรณ์ด้านแรงต่ำที่ต่ออยู่ใน ระบบ เช่น โรงงานต่างๆที่ต่อกับระบบ จากการทดลองกระแสฮาร์มอนิกส์ที่มีค่าประมาณอันดับที่ 5 จะมีผลต่อระบบดังกล่าว ส่วนค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมจะมีผลกับขนาดของตัว เก็บประจุ เนื่องจากมีค่าอิมพิแดนซ์ในระบบต่ำ กระแสฮาร์มอนิกส์จะไหลได้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ ถ้ามีการออกแบบขนาดของตัวเก็บประจุไม่ดีพอจะทำให้เกิดการไหลของกระแสจำนวนมาก ส่งผลให้ เกิดความร้อนและการระเบิดตามมาได้ โดยจากการทดลองกระแสฮาร์มอนิกส์ที่มีค่าประมาณอันดับที่ 7 จะเกิดการไหลในชุดตัวเก็บประจุได้จำนวนมาก ซึ่งการแก้ไขสามารถทำได้โดยใช้วงจรกรองความถึ่ (Tuned Filter)

5.1.2 โรงหลอมเหล็ก บริเวณจุดติดตั้งต่างๆมีผลอย่างมากต่อการเกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์ของระบบ โดยที่ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบที่เกิดขึ้นนั้นจะทำให้เกิดเรโซแนนซ์ขึ้นและทำให้เกิดการขยายตัวของ ้ฮาร์มอนิกส์ที่บริเวณดังกล่าว ส่งผลให้ฮาร์มอนิกส์รวมของระบบมีค่าสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าค่าอิมพีแดนซ์ แบบขนานของระบบจะมีค่าสูงมากกว่าอิมพีแดนซ์อนุกรมของระบบเป็นจำนวนมาก และเมื่อนำผล ของจากการวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Scan) ของระบบ ที่มีค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับต่างๆ ที่จุดติดตั้งโรงหลอมเหล็กตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของ สายป้อน 1 โดยปริมาณขนาดของกระแสฮาร์มอนิกส์ที่สังเกตเห็นได้ชัด คือ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของ ้ขนาดโรงหลอมเหล็กในระบบจะพบว่าปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์จะมีค่าขึ้นสูงแปรตามไปด้วย อันดับ กระแสฮาร์มอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ กระแสฮาร์มอนิกส์ อันดับที่ 5 โดยสำหรับกระแสฮาร์ มอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นนั้น จากการวิเคราะห์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนาน (Parallel Resonance) ด้วย โปรแกรม DlgSILENT PowerFactory พบว่ากระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดจากโรงงานหลอมเหล็กมี ปริมาณมากกว่าแบบอื่นๆ เนื่องจากโรงงานหลอมเหล็กจะทำหน้าที่เสมือนแหล่งจ่ายฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Source) ขนาดใหญ่ในระบบ กระแสฮาร์มอนิกส์จะมีการไหลไปยังบริเวณที่มีอิมพีแดนซ์ ระบบต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้ คือ ค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบขนานจะมีค่ามากกว่า อิมพีแดนซ์การเกิดเรโซแนนซ์แบบอนุกรมของระบบหมายความว่ากระแสฮาร์มอนิกส์จะไหลไปยัง ้ บริเวณสายป้อนหรือสถานีไฟฟ้าใกล้เคียงที่มีค่าอิมพิแดนซ์ต่ำกว่าจะส่งผลให้สถานีไฟฟ้าไฟฟ้านั้นมี ผลรวมของกระแสฮาร์มอนิกส์เกินได้ทั้งที่ไม่ได้มีภาระโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นดังกล่าวเกาะอยู่ ซึ่งเป็นอีก สาเหตุนึงที่ทำให้เกิดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุของสถานีไฟฟ้า ซึ่งค่าอิมพีแดนซ์การเกิดเร โซแนนซ์แบบขนานจะมีความสำคัญมากกว่าในการพิจารณากระแสฮาร์มอนิกส์ของระบบไฟฟ้า 22 กิโลโวลต์ กระแสฮาร์มอนิกส์ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะไม่สามารถไหลได้ในบัสที่มีค่าอิมพีแดนซ์สูงกว่าทำ ให้กระแสฮาร์มอนิกส์ดังกล่าวไหลย้อนเข้าไปสู่ระบบแรงต่ำ ขนาด 400 โวลต์จะส่งผลให้เกิดความ เสียหายกับอุปกรณ์ด้านแรงต่ำที่ต่ออยู่ในระบบปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์เหล่านี้จะส่งผลกระทบเป็น ้วงกว้างทั้งในพื้นที่ของสถานีไฟฟ้าและสถานีไฟฟ้าที่ใกล้เคียงด้วย นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมหรือ โรงงานที่มีอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าที่มีความไวต่อกระแสฮาร์มอนิกส์บางอันดับ เช่น อันดับที่ 5 จะส่งผล กระทบต่อโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้นให้ได้รับความเสียหายได้ จึงจะต้องมีการติดตั้งวงจรกรอง ้ความถี่ที่โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้นด้วย แหล่งกำเนิดฮาร์มอนิกส์เมื่อมีโรงงานหลอมเหล็กต่ออยู่จึง ส่งผลกระทบอย่างมากเมื่อต่อในระบบ

5.1.3 อุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มี ้ขนาดตั้งแต่ 300,600,900,1200 และ 1,500 กิโลวาร์ และบริเวณจุดติดตั้งต่างๆมีผลอย่างมากต่อการ ้เกิดฮาร์มอนิกส์เรโซแนนซ์ของระบบ ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าวเมื่อติดตั้งในระบบแล้วจะทำให้ค่าอิมพิแดนซ์ ของระบบเปลี่ยนแปลงไปแบบไม่เป็นเชิงเส้นเนื่องจากอุปกรณ์ดังกล่าวมีผลทำให้ค่าอิมพิแดนซ์รวม ้ของระบบเปลี่ยนไปขึ้นกับขนาดและจุดที่ติดตั้ง โดยที่ค่าอิมพิแดนซ์ของระบบที่เกิดขึ้นนั้นจะทำให้ เกิดเรโซแนนซ์ขึ้นและทำให้เกิดการขยายตัวของฮาร์มอนิกส์ที่บริเวณดังกล่าว ส่งผลให้ฮาร์มอนิกส์ รวมของระบบมีค่าสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าค่าอิมพีแดนซ์แบบขนานของระบบจะมีค่าสูงมากกว่าอิมพีแดนซ์ อนุกรมของระบบเป็นจำนวนมาก และเมื่อนำผลของจากการวิเคราะห์ฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Scan) ของระบบ ที่มีค่ากระแสฮาร์มอนิกส์อันดับต่างๆ ที่จุดติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบ คงที่ (Fixed Capacitor) ตามระยะทางบริเวณที่กำหนด คือ ต้นสาย กลางสาย และปลายสายของ สายป้อน 1 การเพิ่มของอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) เข้ามาที่ ระบบไฟฟ้านั้นจะเปลี่ยนแปลงค่อนข้างคงที่ทั้งในคุณสมบัติของการเกิดความสัมพันธ์ระหว่างการ เปลี่ยนแปลงอิมพิแดนซ์และการเปลี่ยนแปลงอันดับการเกิดฮาร์มอนิกส์รวมของระบบ ในส่วนการเกิด ้ ฮาร์มอนิกส์ของแบบขนานพบว่าค่าอิมพิแดนซ์รวมของระบบเมื่อติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปา ซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ไว้ที่ต้นสายป้อนและกลางสายป้อนจะมีค่าใกล้เคียงกัน ส่วน ้ค่าอิมพิแดนซ์เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ไว้ที่ปลายสายจะมีค่าน้อยกว่า รวมถึงอันดับในการเกิดฮาร์มอนิกส์เร โซแนนซ์ด้วย ส่วนการเกิดฮาร์มอนิกส์ของแบบอนุกรมค่าอิมพิแดนซ์และอันดับการเกิดฮาร์มอนิกส์ รวมของระบบเมื่อติดตั้งอุปกรณ์ดังกล่าวไว้ที่ปลายสายป้อนจะมีค่าสูงกว่าติดตั้งอุปกรณ์ไว้ที่ต้นสาย ป้อนและกลางสายป้อน

งหาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ระบบจากการจำลองโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นสามารถ อธิบายถึงสาเหตุของการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุไฟฟ้า (Capacitor Bank) ที่สถานีไฟฟ้าเนื่องจาก สภาวะทรานเซียนต์ (Transient) จากการสับ/ปลดเข้าออกของชุดตัวเก็บประจุ และที่สภาวะคงตัว (Steady State) จากผลของฮาร์มอนิกส์เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานทางไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และยังช่วยให้เราทราบถึงคุณลักษณะดั้งเดิมของสถานีในพื้นที่และยังทราบถึงปัจจัยพื้นฐานที่อาจจะมี ผลกระทบในอนาคตต่อระบบไฟฟ้า เพื่อการวางแผนในด้านระบบไฟฟ้าการหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆที่จะ เกิดขึ้นได้ต่อไป แม้ว่าผลของการศึกษาจะไม่ทำให้ตัวชุดตัวเก็บประจุระเบิดได้จากสาเหตุข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผลกับระบบไฟฟ้าส่วนภูมิภาคขนาด 22 กิโลโวลต์ การศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์ในส่วนของปัจจัยที่ภาระโหลดที่สถานีที่ 21.7 เมกะวัตต์เท่านั้น ถ้าเมื่อมีภาระกำลัง โหลดมากกว่า ซึ่งมีโหลดที่ไม่เป็นเชิงเส้นประเภทต่างๆ และมีการเชื่อมต่อของภาระโหลดนั้นกับระบบ ในหลายสายป้อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งการติดตั้งที่ห่างจากสถานีด้วย โดยการติดตั้งที่ระยะ ปลายสายป้อนจะส่งผลให้ฮาร์มอนิกส์มีผลกระทบมากกว่าตามคุณลักษณะเฉพาะพื้นที่สถานีไฟฟ้า วิหารแดง ย่อมส่งผลให้กระแสฮาร์มอนิกส์มีค่ามากขึ้นตาม กระแสฮาร์มอนิกส์เหล่านี้จะส่งผลให้เกิด ความร้อนตามมาซึ่งความร้อนนั่นเองเป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุ ดังมี บทความด้านเทคโนโลยีชุดตัวเก็บประจุในต่างประเทศ ได้ทำการวิเคราะห์ ศึกษาปัจจัยที่จะทำให้ชุด ตัวเก็บประจุระเบิด นอกจากนี้ยังมีอีกหลายสาเหตุที่สามารถทำให้ชุดตัวเก็บประจุระเบิดได้แต่ได้ ทำการศึกษาเพียงเท่านี้

เมื่อวิเคราะห์ผลของความร้อนที่เกิดจากทรานเซียนต์พบว่าค่ากระแสถึงมีปริมาณสูงแต่มี ช่วงเวลาการเกิดสั้นๆเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐาน IEEE จึงพบว่ามีค่าน้อยที่จะเกิดความ ร้อนจากสาเหตุดังกล่าวจะเป็นสาเหตุของการเสื่อมของฉนวนที่อยู่ในชุดตัวเก็บประจุแต่เมื่อวิเคราะห์ ผลของความร้อนที่เกิดจากฮาร์มอนิกส์ สามารถเห็นได้ชัดยกตัวอย่าง เช่น กระแสฮาร์มอนิกส์อันดับที่ 5 ที่วัดได้ที่สถานีมีค่าเกินมาตรฐานที่การไฟฟ้าตั้งไว้ คือ ประมาณ 13.75 – 9 = 4 แอมป์ ปริมาณ กระแสฮาร์มอนิกส์ที่เกิดมาตราฐานจะมีพลังงานสูญเสียที่เกิดขึ้นหาได้จาก W = P*t = 4.752*0.0403 = 3,273.36 จูลต่อชั่วโมง แต่เมื่อคิดถึงปริมาณกระแสฮาร์มอนิกส์ที่สูญเสียที่สถานี วิหารแดงอย่างเดียวจะมีค่าพลังงานสูญเสียที่เกิดขึ้นประมาณ 2.45573 เมกะจูลล์ต่อชั่วโมง นั่น หมายความว่าเมื่อมีการใช้งานชุดตัวเก็บประจุที่สถานีต่อเวลาหนึ่งชั่วโมงเราจะมีพลังงานสูญเสียใน ระบบมากถึง 2.45573 เมกะจูลล์ต่อชั่วโมง ซึ่งพลังงานนี้จะป็นสาเหตุให้เกิดความร้อนสะสมที่ชุดตัว เก็บประจุ

5.2 แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. การลดผลกระทบเนื่องจากทรานเซียนต์ [6] มีหลายวิธีการ ดังนี้

 1.1 การใส่ตัวต้านทานช่วยลดผลของทรานเซียนต์ (Pre-insertion Resistors) หลังจาก สับสวิตซ์จะมีชุดความต้านทานก่อนชุดตัวเก็บประจุเพื่อช่วยลดผลความรุนแรงจากแรงดันเกินในช่วง เริ่มต้นของการสับ/ปลดสวิตซ์ และยังช่วยลดค่าสูงสุดของกระแสและแรงดันเกินในช่วงทรานเซียนต์

1.2 การใช้ชุดขดลวดลิมิตกระแส (Current Limiting Reactors) โดยจะต่อชุดขดลวด อนุกรมกับชุดตัวเก็บประจุ โดยชุดขดลวดนี้จะช่วยลดค่าสูงสุดของกระแสกระชากให้ลดลง

 1.3 ใช้กับดัก Surge Arrester โดยจะต่ออนุกรมกับชุดของความต้านทานที่ไม่เป็นเชิง เส้นบริจุดที่มีความเครียดสูง เพื่อป้องกันชุดตัวเก็บประจุ
 การลดกระแสฮาร์มอนิกส์ [6] มีหลายวิธีการ ดังนี้

2.1 การเพิ่มโหลดรบกวน (Disturbing Load) เข้าไปในช่วงต้นของระบบไฟฟ้า (Placing the disturbing load upstream in the system) อย่างไรก็ตามหากอัตราของกระแสโหลดต่อ กระแสไฟฟ้ามีปริมาณมาก จะส่งผลให้คุณภาพของกระแสไฟฟ้าลดลง

2.2 การรวมโหลดรบกวนเข้าด้วยกัน (Grouping the disturbing loads) เข้าไปในช่วง ต้นของระบบไฟฟ้า เป็นวิธีการที่จะแยกโหลดไม่เป็นเชิงเส้นออกจากโหลดอื่น

2.3 การเพิ่ม line inductors เข้าไปในโหลดไม่เป็นเชิงเส้น (Installing line inductors in series with nonlinear sources) เป็นการเพิ่มค่าอิมพิแดนซ์ของระบบไฟฟ้า ทำให้กระแสฮาร์มอ นิกส์ลดลง

2.4 การติดตั้งวงจรกรองกระแสฮาร์มอนิกส์ (Harmonic Filters) เป็นอีกวิธีการหนึ่ง นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งวงจรกรองกระแสฮาร์มอนิกส์ที่จะติดตั้งมีให้เลือกหลากหลายแบบ ทำได้ง่ายกว่าการติดตั้งวงจรกรองที่สถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยวงจรกรองมีด้วยกัน 3 แบบ ได้แก่ วงจรกรองแบบพาสซีพ (Passive Filters) วงจรกรองแบบแอคทีพ (Active Filters) และ วงจรกรองแบบผสม (Hybrid Filters) ในแต่ละแบบจะมีคุณสมบัติข้อดีข้อเสียต่างกันไป ซึ่งในการ ติดตั้งวงจรกรอง ไว้ที่ฝั่งแรงต่ำของลูกค้า (Customers) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เนื่องจากเหตุผล ด้านขนาดของวงจรกรอง (Sizing) จะมีราคาถูกกว่าติดตั้งบนระบบ 22 กิโลโวลต์และบนระบบ 115 กิโลโวลต์ นอกจากนี้การติดตั้งวงจรกรองแบบ passive จะมีความยึดหยุ่นกว่าสามารถออกแบบ รองรับการติดตั้งวงจรกรองกระแสฮาร์มอนิกส์บางอันดับที่มีผลต่อระบบแทนที่จะติดตั้งวงจรกรอง Active ที่สามารถกรองกระแสฮาร์มอนิกส์ได้หลายอันดับ ซึ่งมีราคาสูงกว่าแบบ passive ยิ่งไปกว่า นั้นมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวกรองซนิด passive แบบเดี่ยวช่วยแก้ปัญหาได้ดีที่สุดเมื่อมีกระแสฮาร์ มอนิกส์ปริมาณมากๆ คือการใช้ตัวกรองแบบนี้หลายๆอัน ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงอันดับฮาร์มอนิกส์ที่จะ ทำการกรองและขนาดพิกัดของชูดตัวเก็บประจุชนิดนั้นด้วย

 เมื่อมีภาระโหลดขนาดใหญ่ทั้งในส่วนของลูกค้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือในส่วนของระบบ โรงไฟฟ้าต่างๆและในส่วนของการติดตั้งอุปกรณ์ยกแรงดันแรงสูงคาปาซิเตอร์แบบคงที่ (Fixed Capacitor) ที่มีขนาดใหญ่เข้ามาในระบบจะต้องมีการวิเคราะห์การออกแบบผ่านระบบ simulation ทุกครั้งเพื่อป้องกันการขยายสัญญาณ (Magnification) ของฮาร์มอนิกส์ที่เกิดขึ้นในระบบนั้นๆ เพื่อ หลีกเลียงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

 ในการเชื่อมต่อกับระบบจำหน่าย 22 กิโลโวลต์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต้องมีการติดตั้งเครื่องมือ วัดค่า Disturbance หน้าโรงงานภาระโหลดขนาดใหญ่ในส่วนของลูกค้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทุก ครั้งเพื่อป้องกันปัญหาด้านฮาร์มอนิกส์ในส่วนของลูกค้าที่จะรบกวนระบบจำหน่าย

 ในการออกแบบระบบจำหน่าย 22 กิโลโวลต์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จะต้องมีการออกแบบ ภาระโหลดแต่ละสายป้อนไม่เกิน 8 เมกะวัตต์ตามมาตรฐาน

 เมื่อมีภาระโหลดขนาดใหญ่ในส่วนของลูกค้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่มากกว่าที่ระบบ 22 กิโล โวลต์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาครองรับได้ ต้องมีการซื้อไฟฟ้าในระบบ 115 กิโลโวลต์แทนเพื่อไม่ให้ กระทบต่อคุณภาพไฟฟ้า

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยนี้ได้นำเสนอการวิเคราะห์และศึกษาแนวทางแก้ไขการระเบิดของชุดตัวเก็บประจุที่สถานี ไฟฟ้าที่ระดับแรงดัน 22 kV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อรองรับความต้องการที่ในอนาคตของประเทศไทยที่มี แนวโน้มการเพิ่มขึ้นการใช้พลังงาน เช่น การเพิ่มจำนวนของบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ,สถานที่ราชการและเอกชน , โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าที่ ตามมา ส่งผลให้ระบบไฟฟ้าได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะวิเคราะห์ปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าที่ เกี่ยวข้องและเป็นสาเหตุที่อาจส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะวิเคราะห์ปัญหาด้านคุณภาพไฟฟ้าที่ เกี่ยวข้องและเป็นสาเหตุที่อาจส่งผลกระทบทั้งกล่าว โดยมีการจำลองแบบระบบไฟฟ้าจากระบบจริงไว้เป็น กรณีศึกษา ผ่านการวิเคราะห์ทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ EMTP/ATP และ DigSILENT เพื่อศึกษาผลกระทบ กับชุดเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้า ความเหมาะสมในขนาดที่ติดตั้ง ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ชุดเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้ามี แนวโน้มเกิดการชำรุดหรือระเบิดเสียหายได้ เพื่อเป็นแผนการรองรับเหตุการณ์ดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และจะมีการประยุกต์หาแนวทางการใช้งานข้อมูลที่ได้จากการตรวจวัดมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้าที่สถานีไฟฟ้ามา วิเคราะห์ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นและผลกระบบต่อสายป้อน หรือสถานีไฟฟ้าใกล้เคียง ให้สามารถรองรับความต้องการและเพิ่มความน่าเชื่อถือด้านระบบคุณภาพไฟฟ้าที่รางการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ดังนี้

1 เพิ่มการติดตั้งมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter) ให้ทั่วถึงคลอบคลุมทุกสถานีไฟฟ้าเพื่อทราบถึง สาเหตุและปัญหาภายในพื้นที่ของสถานีและใช้ในการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพด้านคุณภาพไฟฟ้า ของสถานีไฟฟ้าต่อไป

2 ปรับปรุงและพัฒนาส่วนการแสดงผลของข้อมูล ให้สามารถคลอบคลุมถึงขอบเขตมิเตอร์ไฟฟ้าแบบ อัตโนมัติ เอเอ็มอาร์ (AMR) เพื่อใช้ในการเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์คุณภาพไฟฟ้าในพื้นที่นั้นๆในการ เปรียบเทียบกับคุณภาพรวมที่วัดได้จากมิเตอร์คุณภาพ (PQ Meter) ต้นทางของสถานีไฟฟ้า ในระบบ ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS) ให้มีความถูกต้องและแม่นยำ

3 ปรับปรุงและพัฒนาในส่วนของมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter) แต่ละผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ ภาษาเดียวกันในการติดต่อสื่อสารกันได้ (Interoperability) เพื่อลดระยะเวลาการทำงานและการ วิเคราะห์สาเหตุของคุณภาพไฟฟ้า

5.3.1 ประโยชน์ของงานวิจัย

 การจำลองแบบที่สถานีไฟฟ้านี้เป็นแนวทางช่วยในการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของชุดตัวเก็บ ประจุที่ระเบิดในสถานีไฟฟ้าในกรณีของ สภาวะทรานเซียนต์ (Transient) และสภาวะคงตัว (Steady state) ในอนาคตของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเมื่อเกิดปัญหาในลักษณะเดียวกัน

2.เป็นแนวทางในการป้องกันอุปกรณ์ไฟฟ้าที่สถานีไฟฟ้าจากสาเหตุของฮาร์มอนิกส์ในอันดับต่างๆที่มี ผลต่อการทำงาน ป้องกันอุปกรณ์เสียหายชำรุดได้ทันท่วงที

3.ใช้เป็นแนวทางในการประเมินสภาพอายุการใช้งาน (Evaluate Lifetime Equipment) หรือ วางแผนซ่อมแซม (Preventive Maintenance) ของชุดตัวเก็บประจุที่สถานีไฟฟ้าได้

5.3.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย

 1.การใช้งานโปรแกรมในการจำลองแบบที่สถานีไฟฟ้าไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสภาวะทรานเซียนต์ (Transient) และสภาวะคงตัว (Steady state) จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ EMTP/ATP, PQView และ DIgSILENT PowerFactory มีการใช้งานค่อนข้างเฉพาะกลุ่ม การศึกษาเพื่อใช้งานยัง ค่อนข้างยากในการเรียนรู้เอง

 ข้อมูลจากมิเตอร์คุณภาพไฟฟ้า (PQ Meter) ที่สถานีไฟฟ้าบางรุ่นยังยากในการดึงข้อมูลมาใช้งาน ต้องเข้าไปเก็บข้อมูลหน้ามิเตอร์ภายในสถานีเท่านั้น

 การจำลองระบบด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ที่นำมาวิเคราะห์นั้น เป็นการจำลองจากข้อมูลจริง ในช่วงขณะหนึ่ง ซึ่งในขณะนั้นอาจจะมีปัจจัยภายนอกอย่างอื่นที่ไม่ทราบ เช่น การขยายตัวของฮาร์ มอนิกส์จากโรงงานข้างเคียงหรือการเชื่อมต่อ/ปลดออกของโหลดขนาดใหญ่ของโรงงานและอาจเป็น สาเหตุที่ทำให้อุปกรณ์เสียหายได้

บรรณานุกรม

- [1] ภ. สิริวิทยะธนกุล และ พ. ศรียรรยงค์, "ผลกระทบกระแสพุ่งเข้าจากการสวิตชิงต่อคาปาซิเตอร์ แบงก์แรงดันปานกลาง กรณีศึกษาของ กฟน.," *The Journal of KMUTNB*, vol. 29, pp. 103 - 111, 2561.
- [2] อ. จันทสมิต, "การศึกษาผลของการสับและปลดสวิตซ์ชนิดสูญญากาศต่อชุดตัวเก็บประจุที่ สถานีไฟฟ้าย่อยระดับแรงดันปานกลาง," ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- [3] B. Delfino, F. Fornari, C. Gemme, and A. Moratto, *Power quality improvement in transmission and distribution networks via synchronous switching* vol. 1, 2001.
- [4] "Impact of shunt capacitor banks on substation surge environment and surge arrester applications," *IEEE Transactions on Power Delivery*, vol. 11, pp. 1798-1809, 1996.
- [5] น. เตชาดิศัย, ศ. คชประเสริฐ, และ บ. สังข์สุวรรณ, "ศึกษาการติดตั้งและทดสอบอุปกรณ์ ออโตเมติกสวิตซ์ชิ่งคาปาซิเตอร์แบงก์ ในสถานีไฟฟ้าย่อยระบบ 115/22 kV ของการไฟฟ้าส่วน ภูมิภาค " หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทฺม, 2555.
- [6] v. m. Rachabattuni, *Capacitor Banks and its effects on the power system with high harmonic loads*, 2018.
- [7] ศ. บัวแก้ว, "การศึกษาผลกระทบของฮาร์มอนิกในสถานีไฟฟ้าย่อย," 2541.
- [8] น. วันทอง, "การวิเคราะห์ทางเลือกในการกรองกระแสฮาร์มอนิกส์ " หลักสูตรปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2551.
- [9] R. Gallay, Metallized Film Capacitor Lifetime Evaluation and Failure Mode Analysis, 2014.
- [10] ส. สังข์สะอาด, Electrical Transient Overvoltage in Power System.: ศูนย์เชี่ยวชาญ
  พิเศษเฉพาะด้านเทคโนโลยีไฟฟ้ากำลัง คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- [11] IEEE, "IEEE guide for application of shunt power capacitors," in *Std 1036*, ed, 2012.
- [12] ส. บุญชัยศรี, "การวิเคราะห์แรงดันเกินชั่วขณะเนื่องจากการต่อวงจรตัวเก็บประจุที่ระดับ แรงดัน 115 กิโลโวลท์," สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2542.

- [13] ANSI/IEEE, "IEE Application Guide for Capacitance Current Switching for AC High-Voltage Circuit Breakers Rated on a Symmetrical Current Bias," in *C37.012*, ed, 1980.
- [14] IEC, "International Standard Shunt Capacitor for A.C. Power Systems Having a Rated Voltage above 1000 V,2nd Edition," in *IEC 60871-1* ed, 1997.
- [15] A. Greenwood, *Electrical Transients in Power System. 2nd edition.*: John Wieley & Sons, 1991.
- [16] S. Ananthakroshnan, and Guruprasad, *K.P. Transient Recovery Voltage and Circuit Breakers*: Tata McGraw-Hill, 1999.
- [17] IEEE, "IEEE Recommended Practice and

Requirements for Harmonic Control in

Electric Power Systems " vol. Std 519, 2014.

- [18] IEEE, "IEEE Standard for Shunt Power Capacitors," IEEE Std 18-2012 (Revision of IEEE Std 18-2002), pp. 1-39, 2013.
- [19] "Electrolek Concepts

Evaluation of Distribution Capacitor Switching Concerns," pp. EPRI TR-107332, October

1997.

Chulalongkorn University

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล วัน เดือน ปี เกิด สถานที่เกิด วุฒิการศึกษา ที่อยู่ปัจจุบัน ผลงานตีพิมพ์ รางวัลที่ได้รับ

2 มีนาคม 2530 ร้อยเอ็ด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 489 หมู่ 1 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง เชียงราย 57100 PEA Conference 2019

CHULALONGKORN UNIVERSITY